

**ÚNALMAS ÓRÁKBAN,
VAGY-IS
A' TÉLI HOSZSZÚ ESTVÉKEN
VALÓ
IDŐ TÖLTÉS.**

**A' MELLYET
a' Versekben Gyönyörködőknek kedvéért,
KI-ADOTT
GRÓF GVADÁNYI JÓZSEF
MAGYAR LOVAS GENERÁLIS.**

Pozsonyban,
Wéber Simon Péter költségével és betűivel.
1 7 9 5.

Jactura temporis est nec quidquam
facere, nec quidquam legere, quive ita
vivunt, insanix arguuntur.

Ita Boëtius, De Tempore.

ELŐ JÁRÓ BESZÉD.

Néhány Úri Kedves jó Akaróim, arra kértek engemet, hogy ha volnának néminémű már régenten munkált Verseim, akár minémű tárgyai volnának azoknak, nyomtató sajtó alá szoríttatnám, és az Közönség között közre botsájtanám. Meg-vallom, hogy én, mivel a' Poësis Tudományba eleitül fogva gyönyörködtem, valamint énekeket, úgy név napokat üdvözlő, 's több más minden-féle mulatságos Verseket-is eleget munkáltam, de előre által nem láthattam, hogy elmémnek tsekély szüleménnyei valaha a' Közönség előtt kedvességet nyerhetnének, azért-is azokat, mihent azoknak meg-küldöttem, a' kiket illettek, azonnal munkáimnak töredékeit el-szórtam, vagy-is fojtásokra fordítottam. Mind azon által, hogy az engemet kérő jó Akaróim kívánságoknak annyira a' mennyire tőlem telhetik eleget tehessek, fel-hánytam a' porok között heverő avitt papirossaimat, a' mellyek között még-is két három darabokat találtam; de mivel által láttam, hogy illy kevés darabokkal ki nem elégíthetném őket, sőt ezen okra való nézve, még aztat sem érdemlenék, hogy a' nyomtató prés tsak egyszer-is rajtok meg-fordíttatna, némelly verses levelezéseimmel, különösen a' mostan folyó esztendőbe munkáltattakkal meg-szaporítottam, jól tudván, hogy számossak volnának az Únalmas Órák, és hoszszak lennének a' téli estvék. Ezen ki-adásomat mindazonáltal nem oszthattam-fel, sem részekre, sem pedig tikkelyekre, mivel minden darabnak más a' tárgya, következés képpen más foglalattya-is vagyon, ugyan tsak minden darab előtt egy kis summába ki-tettem azoknak mivóltát. A' mi a' levelezéseket illeti, azok leg-inkább két soros verseléssekből állanak, mivel a' ki hogy írt nékem, én-is olyan móddal feleltem, de magam saját munkáim mind négy soros versekből állanak, és így mivel sokan a' két soros, sokan pedig a' négy soros munkákat kedvellik, mind a' két rész meg-elégedést fog találni. Különös öröömre fog válni, ha Munkám Tzímjének meg fog felelni, és valamint jó Akaróim, úgy a' közönség előtt-is meg-elégedést fog érdemleni. A' kiknek vagyok

Szakoltza, 1794. Esztendőbe

Szűz Havának 20. Napján.

alázatos szolgálja.

ELSŐ DARAB.

A' hét esztendőig tartott Prussus Háború után, 1763-dik Esztendőbe, meg-esvén a' békesség, Nemes Palatinális Regimentünk, a' melyet tsak hamar bóldog emlékezetű Méltóságos Török András Generális Úr el-nyert, Hazánkba négy Vármegyére ki-osztattatván Qvártélyozásra, én mind Fő-Strázsa-Mester, edgyik részével Tekéntetes Nemes Bereg Vármegyébe esvén, személyem szerént, a' Tisza háton feküvő Badaló nevű faluba rendeltettem. Azért-is ezen Darabba azon Vidéknek, és ottan való Qvártélyozásom ideje alatt történt dolgoknak Le-Írása foglaltatik.

Mihent meg-szünt Mársnak véres tsatázása,
'S nem hallatott ágyúk mormoló zúgása,
Apró fegyvereknek szörnyű ropogása,
Mezőkön sem láttzott Zászlók lobogása.

Meg-szünt Váraknak-is 's Városok ostroma,
Nem égtek mint hajdan Gomora, Sodoma,
Mivel meg-nyittatott Jánusnak temploma,
Bellónának sem vólt sem híre sem nyoma.

Pán maga ekéjét a' földnek vethette,
Galathéa bátran ketskéit fejhette,
Dámon gödölyéit mezőn legelhette,
Farkas ragadástúl őket nem félthette.

Mert a' békességnek, szagos olaj fája
Virágzott, tsendes lett minden Ország tája,
Apolló kezébe zöldellett Pálmája,
Lantot vert Parnassus' mindenik Múzsája.

Ezer két száz hatvan harmadik esztendő
Folya; hogy érkezett ezen kívánt idő,
Hogy már nem vágatott kardoktól ember fő,
És minden Országnak termése leve bő.

Mingyárt Regementünk akkor meg-is indúlt,
Melly hét esztendeig ellenséget ölt 's dúlt;
Bár sok jó Vitézünk imitt, 's amott el-húlt,
Kezüinktől több Burgus még is véribé fúlt.

Tseh Országbúl esett ezen indulásunk,
Felette víg vala mi masérozásunk,
Mert tudtuk, Hazánkba lesz Qvártélyozásunk,
A' hól Véreinkhez fog esni jutásunk.

Be-érvén, osztattunk mi négy Vármegyére,
Szathmár, Bereg, Ugots, Marmaros megyékre,
Én Beregbe estem, olyan szép vidékre,
Ahol tekénthettem mindenféle ékre.

Mert itten tél legyen, őszi, tavasz, akár nyár,
Fekete gubába Férfi, L'ány, Aszszony jár,
Zápor, vagy fergetek, verje ezeket bár,
Meg-rázzán magokat, gunyájokba nints kár.

A' gyümölsnek van itt igen nagy divattya,
Szálakon a' Tiszán all-földre hordhattya
Ki-ki; 's ott tserébe búzáért adhattya,
A' mellyet szekéren házához hozhattya.

Azért e' vidéket alma huppanásnak
Nevezik; jó oka van-is e' mondásnak;
Mert ha ideje jön az alma húllásnak,
Tsak hangja hallatik a' sok tzuuppanásnak.

Melly faluba estem, a' neve Badaló,
Az ablakom előtt vagyon egy széles tó,
Igen ritkán fagy-bé, bár esik-is a' hó,
De ez tsak rétzeknek, és békáknak való.

Quártély házam körül vannak több motsárok,
Kákakkal, 's tsátéval bé-nőtt itt sok árok,
Akár melly oldalon sétálok, és járok,
Attúl tartok, hogy ne érjenek nagy károk.

Mert a' levegő ég tele van legyekkel,
Apró muslitzákkal, dongó böglyökkel,
Szúnyogok rajával, a' föld-is férgekkal,
Kígyókkal, békákkal, gözű egerekkel.

Paripáim ezek felette kínozzák,
Vér tsordúl testekből, őket úgy mardozzák,
Hogy már-is apadnak, mind ezek okozták,
Félek, dögletre végtére ne hozzák.

Szénát, abrakjokat békével nem eszik,
Ámbár melly mohon-is szájokba bé-veszik,
Tsak a' nagy dombolást, 's forgásokat teszik,
Mivel füllánkjokkal bogarak szegeznek.

De már most ebbe-is magam fel-találtam;
Mert kínokat látván, felette sajnáltam,
Sótt következhető káromat-is láttam,
Azért lovászzimmal ezeket munkáltam:

Új szúnyog hálóval az ól ablakait
Bé-vonattam, szint úgy annak két ajtait;
Ki-is meszeltettem szépen a' falait,
Már most nem szúrhattyák azok oldalait.

Házam a' faluval nem egyesítettett,
Felső végén azon helyre építettett,
A' hová sok meg-hólt ember temettetett,
Mikor a' pestistúl ez hely emésztetett.

Ezek én alattam az Úrban nyugszanak,
Bár őket tapodom, meg nem rivasztanak,
Sem késértésekkel meg nem izzasztanak,
Setét éjtzaka-is meg nem borzasztanak.

Így temetőn lakom, de azért nem félek,
Éjtzaka sem-is jár itt kísérő lélek,
Mint leg-erősebb várba olly békével élek,
Mivel már meg-hóltak, velek nem beszélek.

Élelmembe sintsen itt fogyatkozásom,
Mert óltsó pénzen kap mindent a' szakátsom,
Jó bort iszom mindég; ez régi szokásom,
Musaiba veszem azt, iszsza több Pajtársom.

Bővségébe vagyok, a' szárnyas vadaknak,
Szint úgy az őzeknek, 's a' futó nyúlaknak,
Ára épen nintsen, rákoknak, halaknak;
Mivel a' parasztok eleget foghatnak.

A' Tisza tsendesen kapúm előtt foly-le,
Mellynek az ő vize hallal vagyon tele,
Már sok Katonát-is a' hideg ki-lele,
Tisza hartsájából ki sokat le-nyele.

De bár mindeneknek vagyok bővségébe,
És bár személyem-is van egésségébe,
Természetem még-is nints tsendességébe,
Mint szívem kívánná, olly békességébe,

Mert el-vagyok-zárva minden társaságtól,
Emberek közt szokott lenni barátságtól,
Távúl vagyok esve minden nyájasságtól,
Keveset különböz élttem a' rabságtól.

Mivel a' Tiszának ha történik árja,
Zaja több vizekkel ezen megyét járja,
Kit kit ezen özön házába úgy zárja,
Hogy míg száraz lábbal járja, sokál várja.

Qvártélyomba kétszer már úgy bé-rekesztett,
Hogy kapumnál tovább mennem nem eresztett,
Három hólnapokig szenvedtem én eztet,
Még jó, mint az ürgét, hogy ki nem feresztett.

Hejába képzeltem, hogy én Velentzébe
Vólnék, mert estem itt szoros szelentzébe,
Itt a' Najadesek bé-vettek a' Tzéhbe,
Tartottak-is bezzeg szúnyogok letzkébe.

Hosszú volt az időm, a' könyv olvasásra
Reá úntam, szint úgy a' muzsikálásra,
A' kandalóm előtt való pipázásra,
Szobámbúl az ólba, 's vissza sétálásra.

Strázsa katonáim velem beszélgettek,
Halgattam estvéneként, miként mesélgettek,
Sok ebséget egymás szemére vetettek,
Melly el nem tűrhette, olyat ki-nevettek.

Nem akartam gyakran közikbe-is menni,
Mert nagy barátságot nem jó velek tenni,
Mivel ebből szoktak ők nagyobbra menni,
És egy Pajtáságban majd kívánnak lenni.

Gondolkozásimba fel 's alá sétáltam,
Apad-é már a' víz, gyakorta vizsgáltam,
De még áradását, mivel ennek láttam;
Ily szép mulatságot magamnak találtam.

Egy Vasárnap nagy bált adtam Qvártélyomba,
Két rongyos Tzigányok laktak szomszédomban,
El-hivattam őket, a' bírót-is nyomba,
Nem vólt ez mord ember, nem-is vólt goromba.

El-jövén mingyárast, így szóltam hozzája,
Ma Innep van, nintsen senkinek munkája;
Hallya ked, Putyunak már szól száraz fája,
De még jobban mondja a' nótát a' szája.

Putyu vólt a' neve, ki elől hegedült,
A' kar székre mindég mint a' Török úgy ült;
Bal szemére vak vólt, a' háta vólt görbült,
Ha vont a' danolt-is, hegedűjére dült.

Láttya ked, hogy nagyon el-úntam magamat,
Tsak gondolkozásba töltöm sok napomat,
Itt az ár vizek közt látván szorúltomat,
Halál helyett érzem nem szokott bajomat.

Gyűjtse Qvártélyomba ked a' Leányokat,
Úgy a' Legényeket, 's azoknak Annyokat,
Mert nem eresztenék másképpen azokat,
Jól meg-tántzoltatom én ma minnyájokat.

Szólt a' Bíró: mingyárt e' dolog meg-lészen,
Nagysád ezért örök ditséretet vészen,
Híre körös körül el-terjed egészen,
Itt az iffiúság erre vagyon készen.

El-mene a' bíró, én a' szakátsomat
Bé-hiván; ki-adtam parantsolatomat,
Szóltam: én ma fogom tartani bálomat,
Szupét-is kell adnom, hald-meg szándékomat.

Levesnek két tyúkot főzzél-meg laskával,
Jó fazék káposztát, pedig szalonával,
Tálaly jó nagy tálba patzalt-is hurkával,
A' hurkákat pedig töltsd köles kásával.

Egy tál gulyás húst-is fogsz te készíteni,
Két vén gunar lúdat meg-kell mellyeszteni,
Meg-sütöd szilvával kelletik tölteni,
Fél kost-is; de ezt mind fel kell metélleni.

Jól meg-sáfrányozzad mind az ételeket,
Borst, gyömbért ne kéméld, ad-meg az ízeket,
Így tudom, jól tartom majd a' Vendégeket,
Főzésedért pedig nyersz ditséreteket.

Jágerem Németh vólt, bált adok hallotta,
Ezt ő lehetetlen dolognak tartotta,
A' vízbe a' vendég honnan jön? mondotta,
Hogy mondám: úgy vagyon; száját rám tátotta.

Parantsoltam néki, minden tisztán légyen,
Mert bánnám, ha reám hárúllana szégyen.
De ezüst késeket asztalra ne tégyen,
Sem Damaska abroszt teríteni ne végyen.

Szólt: de fog kelleni Kávé, Tsokoládé,
Mandola téj, ehez bőven Lemonádé
A' Dámáknak? kérdé, fagyos italt ad-é?
Feleltem: ezekre nints szükségünk lád-é!

Mert az ár vizek közt úgy-is híves vagyon,
Ha ezzel élnének, meg-húlnének nagyon,
Tsak tsuklást nyernének, mint nyernek a' fagyon.
Vélnék; hogy kívánom őket ölni agyon.

Hallom a' Zsidónak van jó pálinkája,
E' lesz a' Dámáknak a' Refreskádája,
Gavaléroknak is, szereti ezt szája;
Kedves illatot ad tántzba a' párája.

Hoz ebből hat itzét, bort meg két rotskával,
Hogy ha sere vagyon, azt-is egy dézsával,
Rakd-le a' pitvarba, takard-bé ponyvával,
Holnapig tartozni fogok az árával.

Egy itzés kantsókat hozzál tőle hatot,
El-ment: a' Zsidónál ő mindent kaphatott,
Helyt-is rendelt, hová mindent le rakhatott,
De minő bál lesz ez, esze nem nyughatott.

Többi tselédemhez, ki-menvén, ő így szólt,
Én Béts, Prága, Drezin, nagy városok meg-vólt,
De nem látni, hogy illy polond bál ott meg-fólt,
Sok Mágific enni, pálinka nem kóstolt.

Bíró Veres Miklós érkezett azomba,
Tizenkét pár tántzos követte őtt' nyomba,
Mihelyest bé-értek ők az Udvaromba,
Jőjjenek-bé! mondám: de a' pitvaromba

Meg áltak; a' Lyányok a' piros tsizsmákat
Ott vonták-fel; és le-hányták a' gubákat,
Meg-igazították fejeken pártákat,
Szélnék eresztették függő pántlikákat.

A' Legények voltak öltözve tsínossan,
Két üstökbe hajok bé-fonva módossan,
Nagy vólt sarkantyújuk, tsörgött-is hangossan,
Tudtam majd meg-rakják a' tántzot pajkossan.

Egyszer az ajtómat a' bíró nyitotta,
Bé-jött minnyájával, magát meg-hajtotta,
Jobbra, balra, maga körül állította,
Ez meg-esvén, nékem ezeket mondotta:

Tekéntetes Gróff Úr! parantsolattyára
Itt az iffiúság; ked szolgálattyára,
Készen vannak ezek, kelmednek tántzára,
Az Annyokkal jöttek ide Qvártélyára.

Szóllottam: örvendek hogy őket láthatom,
Illy szép tselédekkel, magam múlathatom,
Hogy vígan legyenek, az az akaratom,
Ha vígak nem lesznek, léssen nagy bánatom.

Erre mindenike, fogott velem kezét,
A' bíró egy leányt, látom, hozám vezet,
A' kit ő Ilusnak előttem nevezett,
Tudnám-é ki lyánya, engemet kérdezett.

Szóltam: bíró gazda! én ezt nem tudhatom,
De hogy egy szép személy, azt kednek mondhatom,
A' Pap leányának ezt méltán tarthatom,
Szép viseletéről eztet álíthatom.

Szolt: Tekéntetes Gróff, ez az én leányom,
Eránta elmémet fárasztom, és hányom,
Két hét múlva el-hágy, őtt' felette bánom,
Nints-is több leányom, ez oka, hogy szánom.

Vári Mester Uram immár meg-kérette,
Néki-is ajánlám, mert tanúlt felette,
Minap hogy prédikált, letzkéjét fel-vette,
Az egész bibliát szépen meg-fejtette.

Míg ő papolt, addig senki sem szúnyokált,
Még Zsidó szókat-is Szent Pálról kiabált,
Ha Zsoltárt énekel, szava hangos kivált,
Sírt a' Nép, hogy minap könyörgésre fel-ált.

Szerentsés ked, mondám: lyánya jut bölts társra,
Jól tudja ked, hogy ők nem-is nőnek másra,
Nem hízlaltatnak úgy, mint lúdak a' nyársra,
Sem fel nem köttetnek, mind alma a' hársra.

De már vígan legyünk, azért Putyu noszsza!
Húzd rá! ked meg bíró, a' tántzot ki-oszsza,
Láttya ked, szobámnak minő széle hoszsza,
Légyen Gazdám! 's magát tántztúl meg ne foszsza.

Ez már nagy betsület! ő aztat szóllotta,
Az iffiúságot párokra osztotta,
A' Notáriusnét magának tartotta,
Húzzál nemes tántzot te Putyu! mondotta.

Fel-ált mingyárt Putyu, egy székre gatyába,
Egy kis rövid száron pipa vólt szájába,
Allyig vólt húsz szál szőr az ő vonójába.
Kontrahássa vala egy rongyos gubába.

Jobb kezeket az ing ujjából ki-vették,
Mert így vonásokat könnyebben ejthették,
Lassú nemes tántzot hogy vonni kezdték,
Nagy méltóságossan lépéseket tettek.

De a' nemes nótát ördög sem értette,
Az Abderitáktól eredetét vette,
Tsak kevésé áltam Putyunak mellette.
Mind fülem, mind fogam, 's gyomrom fájt felette.

Szólt a' bíró: fiak! reám vígyázzatok,
Okossan mint illik, 's mint én tántzoljatok,
Habahurján ebbe ne-is fordúllyatok,
Mert nemes tántz ám ez, sorral indúllyatok.

Folyt már a' nemes tántz, a' bíró elől ment,
Fel fújta pofáját, a' fejét tartá fent,
Nevettem, lábával mivel gyakran döbbsent,
Putyu meg tsikorgott, mint kerék melly nem kent.

A' bíró kiálta: Had állyak! számtalan,
Én pedig bízattam őket mind úntalan,
De mivel minden lyány, 's legény vólt tsintalan,
Nevettek, 's nemes tántz nem tezett hasztalan.

Azért-is e' tántzot frisre fordítottam,
Húzzad magyarossan Putyu! kiáltottam,
Ezzel minnyájokat úgy meg-indítottam,
Hogy házam le török már attúl tartottam.

A' Notáriusné szélit köténnyének
Fogta, pipes vala rázása fejének,
Pukli pedig vége majd minden léptének;
Mivel tartá eztet tántza szépségének.

Leányok magokat mint a' pitle rázták,
A' tántzot hol elő, hol pedig visszálták,
A' dertzét a' lisztből úgy ki nem szitálták
Ők soha, a' mint most farokat riszálták.

A' Legények üssed! üssed! kiáltották,
A' sarkantyújokat öszve tsattogtatták,
Magokat a' tántzba kényessen ingatták,
Mint szél a' vitorlát, lányokat forgatták.

Én hol az edgyikét, hol a' mást ditsértem,
A' melly figurát tett, hogy még tegye kértem,
Kérésemmel ugyan tzelomat el-értem,
Még jó szobámba-is hogy tölök meg-fértem.

Sok Legény előttem a' lyánt fordította,
Szálók kednek hozzám, e' szókat szóllotta;
Ált adom szívessen, mint másét mondotta,
Mint az hintó kerék, forog kiáltotta.

Jó kézbe van, szóltam, én nem tántzolhatok,
Ált van löve lábom, még jó hogy járhatok,
Eleget sajnállom, hogy nem ugorhatok.
Illyen friss lányokat tántzra nem ránthatok.

Az alatt Jágerem, sert, pályinkát, és bort
Készített, láttam-is, hogy nyeltek már sok port,
Kiálték Putyura: had-el! mert tsinálsz tort,
El-hagyta: a' mellyre le-ültek, 's fogtak sort.

No Nagyságos Uram! a' Bíró hozzám szólt,
E' bizony véghez ment, de úgy-é, hogy jó vólt?
Jó vólt Bíró gazda, szóltam, tán minden hólt,
Ki alattunk fekszik, fel-támad't, és tántzolt.

Láttam, hogy jó formán a' tántzba meg-hevült,
Kértem, ülljön mellém, mingyárást le-is ült,
Bóldog-Anyá! mondám, ki illy szép leányt szült,
Mind a' ked Ilussa, ezen ő meg örült.

Hidje hogy a' tántzot ollyan szépen járja,
Hogy minden lyánok közt néki nints itt párja,
Képét díszesíti a' szépségnek árja,
Tudom; hogy nehezen őtt' a' Mester várja.

Feelt: hogy ditsérjem, nem illik, mint Attya,
De tudom; hogy rendes az eb hityű fattya,
Hogy pedig jó tántzos, kelmed-is láthattya,
Hogy jó erköltsű-is, a' falú mondhattya.

Jó nagy falú Tarpa, sem ott sem Getsébe;
Nintsen illyen szép lyány, sem pedig Tsekébe,
Egy Kis-aszszony mondják szebb vólna Kötsébe,
De az-is tsak azért, mivel jár tzipébe.

Hogy ha ő kar kötöt, 's tzipőt viselhetne,
Váras leányok közé-is ülhetne,
Még Apázták közt-is ő számot tehetne,
A' nagy Gróffnéknál-is, Fraj bízvást lehetne.

Tsak hogy tzifra légyen, rá sokat költöttem,
Nagy Szölössön fürtös szép gubát szövettem,
Az Halmi vásárba rása szoknyát vettem,
Nyóltz vonás forintot én ezért fizettem.

Fekete selyemmel varrott az ingvállá,
Sárga sik tsipkével prémezett a' vála
Hogy ablakom előtt a' tötvényre állá,
Majd az egész falú reája tsudállá.

Veres pamuttal van ki-varva dunnája,
Szint úgy fejelei, retzés minden tája,
Szép liliomokkal festve zöld ládája,
Akartam ne légyen semmibe hibája.

Házamhoz sok kérőt ámított szépsége,
De tsak a' Mesternek lesz már felesége,
Oda lesz házamnak minden ékessége,
De így rendelte ezt Isten ő Felsége.

Jägerem, Inasom, a' sert, 's bort hordották,
Kinek a' mi tetszik igyanak nyújtották,
Mivel betsületnek ők aztat tartották,
Hogy reám köszönték, ezeket mondották:

Gróff Uram! kelmedet az Isten éltesse,
Engedgye a' Burkost vághassa ölhesse,
Nagy Úr ked, még dolgát nagyobbra vihesse,
Több illy víg napjait mi velünk tölthesse.

Ki így rám köszönte: végezvén ivását,
Betsülettel kednek tette e' mondását;
A' kantsót kezembe adta, 's meg hajtását
Tévén; ő más felé vette fordulását.

Ki köszönté a' bort mingyárt Jágeromra;
Ki pediglen aztat nyomba Inasomra,
Kárt vallott, a' ki azt bízta szakátsomra,
Kórhely vólt, meg-ivá aztat egy húzomra.

Leányok mint szokták, ittak szemérmessen,
Ist – így köszönték-el, egymásra tsendessen,
Szájok meg-törülván, tsipkézték ékessen,
Kiki allyig várta, hogy tántzra mehessen.

Mondám a' bírónak, hogy had vígadgyanak,
Az iffiak mikor tettzik tántzollyanak,
Hogy ha szomjúhoznak, bort, sert-is igyanak,
Meg-töltve a' kantsók asztalan állanak.

Fel-ált; szabad a' tántz! aztat kiáltotta,
Mihent a' Legénység szavát meg-hallotta,
Ez e' lyánnak kezét, más másét kapkodta,
Kedvére mindenik tántzát aprította.

Szóltam a' bíróhoz, most a' dolog jó foly,
Nem esik inába, tudom egynek-is moly,
De talán sokaknak a' talpa lészen olly,
Mint sűrő lyukakkal munkáltatott sonkoly.

Nevetett szavamra, szólt: hogy nem kell félni,
Hogy meg-szakadnának, aztat sem kell vélni,
Nem fogja talpokat a' borbély metélni,
Sótt szeretnének ők, mindétig így élni.

Inkább nyúlnak ehez, mint kasza kortsához,
Avagy mint a' málé, 's szöllő kapájához,
Egy lyán sem látt illy jó szívvel gusallyához,
Mint Nagyságos Uram, kelmednek tántzához.

Hallom egyszer hogy már az órám tizet vér,
Had el Putyu! mondtam, a' gyomrunk enni kér,
Vatsora után-is ki-ki tántzra r'a ér,
Az éhséggel pedig a' vígság meg nem fér.

Aztalt terítetttem, Jáger 's Inasommal,
Hordattam étkeket a' két lovászzommal,
Kantsókat töltetém az ordinántzommal,
Minden hogy készen lett, már nagy szorgalommal,

Fel-költem székemről, szóltam a' bíróhoz,
Hogy mint gazdám itt-is lászon a' dologhoz,
Üllyön le ő velek, most az asztalokhoz,
Lássanak étkekhez, és az italokhoz.

Hát tekintetes Gróff! szólt; ked nem fog enni,
Hogy nekünk szolgállyon tán nem fogja tenni,
Óh azt nem engedgyük, nem-is fog meg-lenni,
Hamarébb minnyájon haza fogunk menni.

Feleltem! nem szoktam soha vatsorálni,
Mert egészségemre nem szokott az válni,
Majd tsak körül járok itt 's ott fogok álni,
Keteknek pedig fog tselédem szolgálni.

Erre itt az bíró mondott asztal áldást,
Hol al, hol fel hangal, teve fohászkodást,
Kána menyegzőrül mondá a' példázást,
Végezvén, itt ki-ki Ámen tett kiáltást.

A' bíró oda ült, hol a' fő helyt látta,
A' többi hol tetszett, helyét ott' találta;
Mert már a' Jágerem őket fel-számlálta,
És a' mint már ültek, imigyen kiálta;

Magatokat szépen fiaim tartsátok,
Asztal alá mind a' tsontokat hánnyátok,
Hogy a' tángyérokat bé ne motskollyátok,
Mert nagy Úrnál esztek, jól meg-gondollyátok.

Én pedig bízattam, hogy vígan legyenek,
És szemérem nélkül igyanak, egyenek,
Nyúllyanak étkekhez, a' tálbúl vegyenek,
Quártélyombúl éhen hogy ki ne mennyenek.

Magokat felette nem-is kínáltatták,
Mert tudták jó szívből ezt nékiek adták,
Boros kantsókat-is jótskán hajtogatták,
Nyájas beszéddel-is magokat mulatták.

A' Notáriusné 's bíró között áltam,
A' Leányát Ilust felém jönni láttam,
Mit hoz a' kezébe, én aztat vizsgáltam,
Puklit tévén nékem, most dolgát tsudáltam.

Ő karaj kenyérre, lúdnak tzombját tette,
Betsúlettel kednek, szavait ejtette,
Ezen ajándékát köszöntem felette,
Örömébe Attya helyét nem lelhettem.

El-ment; meredt szemmel attya reám nézett,
Látam az örömtűl, hogy majd szíve vérzett,
Szólt hozzám; mondotta, hogy illyet nem érzett,
Illy szép dolgot látván, Lánya melyt most végzett.

Nagyságos Gróff! úgy-é? hogy tud betsületet,
És tudgya, kinek kell adni tiszteletet,
Egy Leány sem tette e' tselekedetet,
De mért? mert esztűl egynek sem telhetett.

Úgy vagyon, szóllottam, mondom-is valóba,
Részesíté őtet természet sok jóba,
Mert ezt nem tanulják lyánok a' fonóba,
Bé illik akár melly üveges hintóba.

Nevetett, és szóllott; a' minap a' Káplár,
Ki ha magát únnya, házamhoz gyakran jár,
A' fejét tsóválta, monda: Óh be nagy kár,
Hogy Ilus a' kezét másnak bé adta már.

De semmi, mert szavát meg viszsza vonhattya,
Azt a' téntás Mestert még farba rúghattya;
Kegyelmed, mint attya, még nékem adhattya,
Mint Nagyságos Aszszonyt idővel láthattya.

Mert még Obester-is akarok én lenni,
Ha Tsászár akarja, annak-is fog tenni,
Kis Tisztségrűl szokott ember arra menni,
Kednek gondolóra kell ezeket venni.

De Nagyságos Uram! a' dolog meg-esett,
A' Mester utánna régtűl fogva lesett,
Kérésével pedig engem mint fát nyesett,
Míg azt meg nem nyerte, kit régen keresett.

Igaz, hogy a' káplárt a' Lányom szereti,
Estve-is vele van, ha módgyát ejtheti,
Alma huppanásra, ő-is ki-vezeti,
De hejába, szavát vissza nem veheti.

Emberséges ember szavát nem másollya,
Hív szív magát soknak nem-is vásárollya,
Hogy én mást tselekszem, azt meg se gondollya,
Lányom szíve sem olly, hogy azt harátsollya.

Szóltam; minden dolgát ked igen jól teszi,
Bizonytalan helyett a' bizonyost veszi,
Ki tsak reménységbe ételeit eszi,
Gyomrát meg nem tölti azoknak a' szeszi.

De míg a' káplár hág az Obesterségre,
Addig-is kiáltson ked a' legénységre,
Hogy tántzba mennyenek, mert az éj jön végre,
A' hold magossan ment immáron az égre.

Uttzu tántzba fiak! egy nagyot rikkantott,
Putyu egy sujtásos nótát erre rántott;
Mivel immár senkit az éhség nem bántott,
Rúgták a' port tétül, sarkantyújuk szántott.

Mert nem viselt egy-is lábain rab lántzot,
Nem-is féltek, hogy ők majd szaggatnak rántzot
Leányokrúl: azért tettek ollyan tántzot,
Mintha építnének házam körül sántzot.

Két fertályt el-ütött immár négy órára,
Még-is tsak ugrottak Putyu nótájára,
Nem mondá egyik-is, elég ennyi mára,
Mert nem ittak itten Zsidó ravására.

A' bíró ablakom által meg-fejtette,
Aurora szekerét hogy el-készítette
Útjára; mert az éjt, szürkére festette,
Azért-is mint gazda, szavát így ejtette.

Tekéntetes Gróff Úr! sok már a' kegyelem,
Adasson kelmedtül nékem engedelem,
Talám kéresemmel, én meg sem terhelem,
Hogy az iffiúság haza mennyen velem;

Mert a' nyugodalom kell Nagyságodnak-is,
Szintén úgy én nekem, az iffiaknak-is,
Eleget vígadtak, tántzoltak sokat-is,
Igen nagy idő van, viradni kezd úgy-is.

Kelmednek kegyelmét, sok jó akarattyát,
Köszönnyük minnyájan mutatott malasztyát,
Az Isten éltesse, mint szegények Attyát,
És távosztassa-el szívének bánattyát.

Nem gondollyuk; hogy mi valamit vétettünk,
Botsássa-meg még-is, ha mi rosszat tettünk,
Köszönnyük, hogy annyi jóba mi részt vettünk,
Egy mennyegzőben-is ennyit mi nem ettünk.

Mondottam: semmibe nékem nem vétettek,
Sőt köszönöm mindent hogy kedvemért tettek,
Ők pedig Putyunak, ha fáradtak lettek,
És a' szakátsomnak, hogy ha rosszszúl ettek.

Köszönnyük, valánk mi mindenkép bővségbe,
Kívánnnyuk: az Isten tartsa egészségbe;
Kezek fogtak velem, mentek békességbe,
Magam-is le-dültem ágyamra egy végbe.

Más nap kedveskedett egyike almával,
Másika dióval, ki meg kappanával.
A' Notáriusné egy kakas pulykával,
Ilus sulymot hozott egy egész vékával.

Le-tenni akartam az árát mindennek,
Szóltak; tarttyuk mi ezt igen nagy szégyennek,
Több emberségével éltünk mi kiendnek,
Vegye-el, mert bizony meg kell lenni ennek.

Meg-köszöntem, és el-vettem mind ezeket,
Itten-is minnyájan nyújtották kezeket.
Meg-vallom tsudáltam az ő jó szíveket,
És így a' bálomnak 's mindennek vége lett.

De vége még nem vólt vizek áradtának,
Tisza sem mütatta jelét le-húltának,
Sehol sem látzatott két széle partyának,
Földek, rétek, erdők, mind vízbe valának.

Hat hete már el-múlt, hogy a' Qvártélyomba
Tartottak a' vizek engem árestomba,
Már majd meg-őszültem sok gondolatomba,
Szobám-is nedves lett, nőtt benne sok gomba.

Történt: hogy egy paraszt a' helységbe lakott,
Ki a' vadászaton igen nagyon kapott,
El-jött hozzám, 's hívta magával a' Papot,
Ez-is vadászatban tölt gyakran sok napot.

Szólt a' Prédikátor: tudom Nagyságodnak
Hosszú az ideje, mert szokott dolognak,
A' katona Tisztek ritkán-is nyúgodnak,
Munkálkodásokban szüntelen forognak.

Ha tetszik Nagysádnak, mennyünk hát vadászni,
Most jó a' nyúlakat, 's rókákat hajhászni,
Álmélkodva néztem, 's szóltam: tán halászní
Hív Tiszteletes Úr, avagy-is rákászní?

Nevetett, és szóllott: én ma vadászásra
Hívom Nagyságodat, nyúlokra, 's rókákra;
A' vizekbe ezek másznak görbe fákra,
Fel-ülnek tőkékre, vagy-is hajlott ágra.

Erdőkön fel 's alá fogunk hajókázni,
Ma szép derült nap van, nem fogunk meg-ázni,
Épen hideg nintsen, nem-is fogunk fázni,
Fárul lövünk vadat, nem fogunk r'a mászni.

Illyen vadászatról soha sem hallottam:
Kaptam rajta, mennyünk! a' Paphoz szóllottam;
Jágernek flintámat készítse mondottam,
A' veszedelemtül ugyan tsak tartottam.

Mondám: meszsze járunk a' Tisza öblétül,
Mert én nagyon félek, a' nagy ketsegétül.
Lyukat nyerhet hajónk az orra hegyétül,
El-nyelettethetünk annak örvénnyétül.

Itt a' paraszt így szólt, vagyon én bennem ész,
Tudom a' Tiszának árja, hogy mit nem tész.
Távul leszünk tőle; immár a' hajó kész,
Mennyünk, ha úgy tetszik, én leszek a' Révész.

Ez egy lélek vesztő kis ladikotska vólt,
Négyen belé ültünk; a' Pap hozzám így szólt:
Ne félljen Nagyságod, e' hajón nintsen fólt,
Nem féltem: Jágerem de már félig meg-hólt.

Meg-indúlt Kós Istvány, a' mi Admirálunk,
Az erdön fel 's alá már jó rég úszkálunk,
Szóltam: valljon vadra mi mikor találunk,
Már két óra el-múlt, hogy hejába járunk.

Allyig mondám ezt ki, hát látom, hogy egy nyúl
Egy le-düllött fának kajmóján végig nyúl,
Hozzá lövén, láttam, hogy a' vízbe le-húl,
Melléje evedzvén, a' Pap érette nyúl.

A' vízből fel-vévén hajónkba vetette,
Magát a' Jágerem észre tsak itt vette,
Plundrájába a' félsz tám melegítette,
De most vigyázását minden felé tette.

Szeme mint Károlynak, jobbra balra jára,
Látom: hogy erányoz egy magos tser-fára,
Nem láthattam mire, puska pattantára
Le-esett egy szép nyesd, a' fának allyára.

Innét el-indulván, sokáig evedztünk,
Nyárfák 's rekettyések közé mint érkesztünk,
Süll a' Pap flintája, mi szemet meresztünk,
Mert semmit sem láttunk, hogy ide férkesztünk.

Szólt a' Pap: Kos Istvány! vesse-le gúnyáját,
Mennél fellyebb lehet, gyűrje-fel gatyáját,
Vigye-el magával az evedző fáját,
A' mint e' sűrőnek éri közép táját,

Reá-akad mingyárt ott egy tőke fára,
Rajta ülvén lőttem én egy szép rókára,
Találtam! mert láttam, hogy esett orrára,
Eddig már ki is ment belőle a' pára,

El-ment, r'á akadott, mingyárt a' tőkére;
A' róka ött látván, ugrott tetejére,
Vitsorgott, fogának látzott tsak fejére,
Evedzővel jókat ütött a' fejére.

Tetszett, hogy meg-döglött, a' tsónakba tsapta,
De az álnok állat, Jágerem meg-kapta,
Aúbéogatott, mondtam: él az ilyen adta,
Meg-ütém; hogy mindgyárt páráját ki-adta.

De nem vólt halálos ennek harapása,
Saruján sem ment ált' fogának marása,
Nem-is fájdalomtúl lett aubégatása,
Tsak az ijedségtől esett lármázása.

Elől ugyan dolgát tréfára nem vettük,
A' Sarúját vele mingyárt le-vettettük,
Látván láb szárának nints baja, nevettük,
Hogy meg-hal sebébe, ötet íjesztgettük.

Kérдем; a' falutól mi melly meszsze lennénk,
Rosz vólna vizek közt, ha el-setétednénk,
Szólt Kos Istvány; hogy már haza felé mennénk,
Egy kis erdő körül most fordulást tennénk.

Menvén, egy kis halom tűne a' szemembe,
Valami ál rajta, 's vagyon félelembe,
Mozog: mi lehetne, nem fére fejembe,
Mutatom a' Papnak, flintám vén kezembe.

Jól meg-nézhén a' Pap, mingyárt ezt mondotta;
Farkas biz' az; a' víz oda szorította,
Láttam, egész testel magát fordította,
Toprong, mert fél, nyakát mi felénk nyújtotta.

Ött postát flintámba ereszték mingyárást,
Kértem lassan legyünk, ne tegyünk lármázást,
Most közel mehetünk hozzája mi bízvást;
Reménylem bőrre iszunk ma áldomást.

Mint egy hús lépésre esvén már hozzája,
Vakogott fogával, tátva vólt a' szája,
Épen a' mint esik szívének a' tája,
Rá lövén, ott érte flintám ött postája.

Mint menykötül ütött úgy bukkott orrára,
Kevéssé ventzkendett, dült bal oldalára,
Kapált, zödült szeme, készült halálára,
El-nyújtózván meg-is döglött utóllýára.

Ki-szált a' Jágerem, és vele Kos Istvány,
Mondá, szép a' Farkas, de felette hitvány,
A' vizek árja közt koplalt régen nyilván,
Nem kapott prédára ez a' torkos zsvány.

A' hajóba veték eztet a' rókához,
Hogy frissebben mennyünk, a' Pap egy póznához
Nyúlt; és ezzel állott a' hajó orrához,
Kós Istvány meg látott, hátról kórmánnyához.

Vízzel bé-borítva sok tökéek valának,
Mivel felettek folyt, ki nem látzatának,
Most ketten evedzván, sebessen hajtának,
Neki-is hajtottak egy le-düllött fának.

Betsúlettel hajónk itten fel-is fordúlt,
Mindenike velem a' vízbe bé-is-húlt,
Mind az hárma itt a' vízbe úgy bé-borúlt,
Hogy őket nem láttam, de bellé egy sem fúlt.

Hajó fordulását én mint észre vettem,
Tudván, a' víz nem mély, én meg sem ijedtem,
Ebből ugrásomat igen frissen tettem,
Talpra esvén övig, tovább nem ferdettem.

Leg-első vólt a' Pap, a' ki talpra fel-ált,
Szent Jehova Isten! hol a' Gróff kiabált,
Seregeknek Ura! tán szenvedett halált,
Hogy ha mély gödörbe ő bé esni talált.

Nem szólhattam; mivel nevettem hozzája,
Látván, hogy iszappal tele parokája,
Ezt kiáltás között, pökdöste-is szája,
A' mellytől otsmány lett szegénynek dókája.

Háttal álván hozzám, a' mint meg-fordúla,
Reám vetvén szemét, láttam mint újula,
Könnye ortzájára örömébe húlla
Mert ki nem mondhatom rajtam mint búsula.

Nagyra betsüllöttem ezen szívességét,
Mivel gondgya vólt r'ám, 's mutatá hűségét,
Nyújtani kívánta nekem segítségét,
Tsak jó szív mütattya így maga készségét.

Mivel íjedtséget én néki okoztam,
És őtt búsulásra magam felől hoztam,
Én magamba ezen, mint egy botránkoztam,
Szép flintával estve meg-ajándékoztam.

Jágerem nagy késsőn álla-fel lábára,
Rám kevés gondgya volt, több volt flintájára,
Sok iszapos tsáté fűződött nyakára,
Kalapját keresvén, habutzkolva jára.

Meg-lelte, nem morgott, mert tele volt szája
Sárral: 's mint a' patzal, olly lett bőr plundrája,
Ijedtébe lehet, botsájtót alája,
Mert bátortalan volt, mind szíve, mind mája.

Németül hozzája, mint vagy Frantz? szóllottam,
Te tán vidrát löttél, a' vízbe? mondottam,
Puskád pattanását ugyan nem hallottam,
De hogy vízbe ne ess, a' hajót tartottam.

Mérgessen a' szemét itt reám vetette,
Hát Nagysád vizát lött? tőlem azt kérdete,
A' sok Sacramentet szórta, és hintette,
Bajunkat végtére maga-is nevette.

Kos Istvány a' Pappal rúttól veszekedett,
Szóllott, minden rosszszat hogy ő tselekedett,
Mért lett ő révészsze azon vetekedett,
Ezen egy pár ember majd meg-verekedett.

Biblia, nem kormány, kell a' Pap kezébe,
A' prédikátziót tartsa az eszébe,
Nints-is hajózásrúl, betű-is könyvébe,
Mért avattya magát más mesterségébe.

Igaz; hogy a' hajót sebessen hajtotta,
És Kos Istvány ezért gyakran szóllította,
A' Pap tsak mi mennyünk, ezeket mondatta,
Hogy a' fának hajtott, fel-is fordította.

Szóllottam; jól esett, mert mi mind vadásztunk,
Vadakat-is löttünk, mind pedig halásztunk,
Semmit sem tesz, hogy mi keveset meg-áztunk,
Nem de szerentsésen, a' vízből ki-másztunk.

Minnyájan már megint a' hajóba vagyunk,
Tán míg haza érünk, addig meg nem fagyunk,
Meg-melegszik bortúl otthon majd az agyunk,
Ezen vadászatrúl nagy hírt, 's nevet hagyunk.

Jó-is, ha az ember Ámphybium lehet,
Mert így mind a' vízbe, mind a' földön mehet,
Így vadászatot-is, 's halászatot tehet,
E' tulajdonságbúl két szép hasznót vehet.

Szavamra mind ketten itt meg-bátorodtak,
Mert hogy én haragszom, ők úgy gyanakodtak,
De tréfáim hallván, másképp gondolkodtak,
Magok-is egymással mingyárt tréfálgodtak.

Tsendesen indúltunk innét haza felé,
Az evedzőt maga vette itt Kós elé
De mivel gúnyánkat egészszen víz tellé,
Szél támadt, azért-is dedergettünk belé.

A' szárazra velek szerentséssen értem,
A' Pap vatsorára jöjjön hozzám, kértem,
Szóltam: edgyütt vele ha a' vizet mértem,
Áldomást-is edgyüt igyunk, mint ígértem.

Ajánlotta magát, tsak haza fog menni,
Mivel száraz gúnyát kell magára venni,
Én-is mondtam, mingyárt eztet fogom tenni,
Ne késsen, mivel már időnk vagyon enni.

Kós Istványt Jágerem maga invitálta,
Mingyárt pályinkával szobába traktálta,
Mivel a' flintáját vízbe fel-találta,
Mert hol enyim lelkem flintám kiabálta.

Bár Kós ma a' vizet tovább mint mi úszta,
És bár leg-méllyebben esett, sárba tsúzta,
Ő vizes gúnyáját még-is le nem húzta,
Hanem úgy a' mint vólt, farkast, 's rókát nyúzta.

Magam katonássan száraz gúnyát vettem,
Nem tzifráztam, magam eztet frissen tettem,
Mivel ma egész nap még semmit sem ettem,
Hogy a' vatsarámhoz ülhessek siettem.

A' Predikátor itt ajtóm kotzogatata,
Bé-jött: a' szakátsom az étket fel-adta,
Magát itt közöttünk egy sem kínáltatta,
Mellyik a' jobb falat, azt sem válogatta.

Jó ízű vólt minden, főkép a' káposzta,
Jágerem a' boros palatzkokat hozta,
Szépen fel-öltözött, fejét púderozta,
De vadászatunkat nevetve átkozta.

Mi appetitussal mind ittunk, mind ettünk,
Tett vadászatunkról sokat beszéllettünk,
A' vízbe bé-húlván, abba mi mit tettünk,
A' Jágerem dolgán leg-inkább neveltünk.

Fogán által ő-is nevetett, de pirúlt,
Meg-vallá íjedtét, midőn a' vízbe húlt,
Gondolta, hogy ő már világbúl-is ki-múlt,
Midőn minket látott, lelke akkor vidúlt.

Ördög látott, mondá; szárazon halászni,
Szint úgy a' vizekbe vadakat vadászni,
A' levegő égbe hartzolni, tsatázni,
A' hóldbúl a' földre tsillagokat rázni.

Nagy Philosophus vagy, mond-meg hát, hol vettük,
Magunkévá e' négy vadakat mint tettük,
Szárazon áltunk-é, mikor meg-fejtettük,
Avagy-is hajórúl lövén, el-ejtettük.

Több vadászatot-is, fogok illyet tenni,
A' Tiszán vadászván, több vad fog ott lenni,
Holnap után megyünk, hogy sebes a' semmi,
Szólt: Hol mich ter taiffel, én nem fogni menni.

Míglen vatsoráltunk, mi így enyelgettünk,
A' Jágerrel főkép sokat ingerkedtünk,
Vizen a' vadászat leg-szebb kötekettünk,
Az álom-is ránk ért, addig beszélgettünk.

Azért-is fel-kelvén, magam meg-hajtottam,
A' Papnak a' flintát kezébe nyújtottam;
Ezt emlékezetre tartsa-meg mondottam,
Kós Istványhoz osztán, imigyen szóllottam;

Ked vólt első oka e' szép vadászatnak,
Hogy a' vízbe húltunk, aztat gyaláztatnak
Ne tartsa: nints helye ott a' vigyázatnak,
Hol az akadályok szemtül nem látzatnak.

Ked szebb mulatságot nékem nem tehetett,
Mivel elmém illyet nem-is képzelhetett,
Vízi vadászatról ki-is ítélnéhetett,
Még Diánnátül-is ez ki nem telhetett.

Ímé itt egy arany, tett mulatságáért,
Vegye ked végezett sok fáradságáért,
Jáger köszönetét teszi ázásáért,
És illy vadászatnak meg-tanulásáért.

A' Pap mondott reám itt sok áldásokat,
El-bútsúzásával tett példázásokat,
Az Apostolokrúl, kik hajózásokat
Félelemmel tették: Jónásrúl-is sokat.

Az Isten mint menté a' Tenger öblétül
Őket: szint úgy engem, e' víz özönétül,
Segítségét vettem tsak ő szent kezétül,
Jó hogy el-ment, mert únt lettem beszédgyétül.

El-ment: Kós Istvány szólt, illyen adta Papja,
Mihent láttam, hogy ő a' posznát fel-kapja,
Gondoltam fel-fordít, mivel sem nagy apja,
Sem ő ehez nem tud, nyelné Tisza habja.

Kezemet tsókolta, tett köszöneteket,
Mondá illy nagy jóra: nem tett érdemeket,
Ő még-is követet, és a' tett vétkeket
Papra kente, adván néki rút neveket.

Illyen vadászatot vizek között tettem,
Bár hajónk fel-fordúlt, jól meg-is feredtem,
Nem bánom: mert itten új tudományt vettem,
És már a' vízbe-is én Jágerré lettem.

Minden rossz hír szokott sebes szárnyon szállni,
Fáma-is ki szokta hamar trombitálni,
Hangját tudgya Ekho kettőssen viszszálni,
Mellyeknek nem lehet épen ellent állni.

Felőlem-is a' hír ment négy Vármegyére,
El-futa Latortza, Szamos vidékére,
Még a' Körösnek-is jutott mellyékére,
Főképpen a' Stóbhoz, Szathmárra bé-ére,

Hogy én vizek közé el-mentem vadászni
Tsónakon; 's nem tudtam magamra vigyázni,
A' Papot el-vittem, ki-is hajokázni
Nem tudván, örvénybe talált velem mászni,

A' mellybe leg-ottan tsónakunk fel-fordúlt,
A' víznek tekergő habja reánk borúlt,
Tsak egy paraszt, a' ki velünk vólt, ki-szorúlt.
És itt úgy vesztünk-el mint vesz egy nyomorúlt.

A' Szolga-Bíró jött első Badalóba,
A' dolgot meg-tudni, úgy van-é valóba,
De hogy szemtől szembe esett velem szóba,
Szólt: ki ezt hazudta, bújjon-bé a' lóba.

A' vizeknek árja már egyszer apadott,
Két partjai közé Tisza takarodott;
Borsova folyta-is már nagyon lassodott,
Feketélet a' föld, nem iszaposodott.

Látom egy Ordinántz nyargal sietséggel,
Izzadott a' lova, mert jött sebességgel
A' mellyről le-ugrott mivel serénységgel,
Véltem, dolgunk lészen más nap ellenséggel.

Szóltam hozzá, Fiam! no! mond-meg-mi a' hír?
Az, hogy a' Regiment Méltóságodért sír,
Tán katona sintsen, a' melly magával bír;
De majd reportumom szívekre lészen ír.

Olly szomorú hír van mi nálunk Gyarmaton
Hogy vízbe halt vólna Nagysád vadászon,
Mi ugyan gondoltuk, hogy tán halászon,
Mivel ki vadászna illy nagy áraszaton.

A' Kapitányunkhoz hogy e' hír el-juta,
Úgy meg-ijedt, hogy majd meg-üté a' guta,
Strázsán vagyok nála, mingyárt hozzám futa,
Szóllott; meny nyargalva! tud-meg fiam Suta.¹

¹ Azon Katonának mellyet hozzám Kapitány ötsém küldötte Suta Ferentz vala a' neve: ez igen meg-hitt és jó ember-is vala.

Valóságos igaz fiam! hogy vadásztam,
Egy farkashoz lőttem, azt el sem hibáztam,
Fel-fordúlt a' tsónak, övedzetig ásztam,
De látod, hogy élek, ámbár akkor fáztam.

Unoka ötsém az, ki vólt Kapitánnya,
Tudtam e' rosz híren az elméjét hánnya,
Szíve háborodott, esetemet bánnya,
Dolgom miként történt, tudnia kívánnya.

Mingyárt írtam néki, 's dolgom levelembé,
Mint történt, ki-tettem, 's kértem egyetembe,
Jönne-el, kívánnék véle lenni szembe,
Mivel mostan vólnék igen jó kedvembe.

Nagy vendégséget-is nékie tehetnék,
Kövér róka tzímert mostan süttethetnék;
Tudom ezt szereti, nálam most ehetnék,
Tejet-is számára eleget vehetnék.

(De eztet, mért írom, hogy ki ki érthesse,
És a' vele történt dolgot nevetesse,
Jó-é a' róka hús? ő tőle kérddhesse,
És az ebéd felett téj ital édes-é;

Tudni kell, hogy minket Szathmár Vármegyébe,
Egy drága fő ember, kinek mi kedvébe
Vóltunk, szürettyére el-hitt: 's mindenébe
Részessített; mert nagy jóság vólt szívébe.

Hol tántzoltunk, hol meg a' tűznél pipáztunk,
A' vatsora után ollykor rakétáztunk,
Mozsarakkal lőttek, ha ittunk, lármáztunk,
Kik a' vadászatot szerettük, vadásztunk.

E' Kapitány soha a' bort nem szerette,
Szomját miólta él, vízzel enyhítette,
A' vadászatra-is senki sem vehette,
Maga mulatságát másképpen végzette.

Vadászván egy rókát, magam el-ejtettem,
Szépen mint a' nyúlat meg-espékeltettem,
A' többi sültekkel asztalra tétettem,
Mellynek-is jó részit vele meg-étettem.

Mikor mi bort ittunk, ülvén az asztalnál,
Néki annyi tejet kellett inni annál,
Tsak hogy sokat igyék, ittunk minden tálnál,
Rá fogtuk, részegebb vólna minnyájunknál.

Ebéd után ki-ki mint róka hahogott,
Mint mikor egeret eszik úgy mokogott,
Meg-tudván mit evett, azon boszszonkodott,
De mind víg Gavalér, velünk meg-alkudott.

Nevét ki nem mondom, mert őtet szeretem,
Hogy róka húst evett, hírét el-temetem,
Azt az edgyet talán még-is meg-tehetem,
Hogy a' Curiosust útra vezethetem.

Úllyön a' Balaton tónak hullámjára,
Ki-teszi Somogyba tán maga partyára,
Szemes, 's boglár között, rá akad honnyára,
Tsak vesse jól szemét a' kis hegy allyára.)

E' Katona által az Obesternek-is
Küldöttem levelet, meg-írtam néki-is,
Mint jártam a' vízbe, a' Predikátor-is,
Írásom esmérvén, látta az hír hamis.

Hatod nap el-mentem a' Stóbbhoz Szathmárra,
Épen harangoztak tizenkét órára,
Strázsának fegyverbe menő kiáltára,
Az Adjutáns futva jöve udvarára.

Szóllott: az Obester épen emlegette
Nagysádat, 's levelét felette nevette,
És hogy a' költött hír hamis vólt, szerette,
Valótalanságát mindennek hirdette.

Mihent Obesternek léptem szobájába;
Kért, részessé tégyem vadak prédájába,
Obesternének-is ez vala szájába,
Majd szólni sem tudott nagy hahotájába.

Szóllottam: vad hússal eztet nem tehetem,
De azok bőrivél én kedveskedhetem,
Farkas, 's róka bőrrel ezt tellyesíthetem,
Nagysádnak egy nyesdel meg-is szerezhetem.

Mikor megyek megint vadászni, kérdettem,
Vidrát hogy nem lőttem, szememre vetette,
Hát hány hártsát kaptam, kérdéseit tette,
Több ilyen tréfáit én velem ejtette.

Feleltem: mihent lesz vizek áradása,
Tiszának, Szamosnak, erdőkön folyása,
Vadászom, mert nints e' vadászatnak mássa,
Bár ki jőjjön velem, hogy szemével lássa.

De másszor magammal nagyobb hajót viszek,
Mindenbe mint vóltam, szemessebb-is leszek,
És Prédikátorból Matrószt én nem teszek,
Így tudom a' vízbe soha sem-is veszek.

Nyájas Dáma lévén, megint hozzám így szólt,
Beszéllye Gróff Uram! ugyan dolga hogy vólt,
Miként szabadúlt-meg, hogy a' vízbe nem hólt,
A' vízbe mint esett, abbúl ki mint otsólt?

Mint történe dolgom, mind el-beszéltem,
De hogy katzagjanak, hozzá sokat tettem,
Itt az Obersternét úgy meg-nevettettem,
Hogy tsak már halgassak, tőle kérettem.

A' Predikátornak a' parókájára,
Melly sok iszap ragadt, mint folyt-le nyakára,
Hogy gödörbe estem, azon gondoltára,
Melly nagyon kiabált a' Szent Jehovára.

Hogy a' Jágeremnek lábára lett álta,
A' sok sáros vizet szája mint okádta,
Bőr plundráját nézvén, patzal lett: mint látta,
Morgott: flintáját-is mivel nem találta.

A' víznek tetején kalapja hogy úszott,
Mint mene utánna, de lába meg-tsúszott,
Újra vízbe bukván, hogy abbúl ki-kúszott,
Mérgébe fejrül hajat tépett nyúzott.

Kós Istvány a' Pappal miként veszekedett,
Mért kapta a' póznát, azon versenkedett,
A' hajót sebessen hajtá kötekedett,
És vele végtére majd meg-verekedett.

Sok szép színnel ezen beszédem festettem,
Obesternét főkép' úgy meg-nevettettem,
Hogy vele szemébül könnyeket ejtettem,
Mert mint Oraculum a' dolgot fejtettem.

Az egész Regiment, hogy élek, meg-tudta,
Mind a' négy Vármegyét e' jó hír bé-futta,
Szidták azt, ki első azon hírt hazudta.
Hogy vízbe történe éltem el-aludta.

Itten Jesoviták Szathmárba lakának,
És azoknak az ő Szuperiorának,
Fülébe felőlem e' hírek jutának,
Nem vala mértéke az ő bánattyának.

Mert vólt mi közöttünk egy kis Atyafiság,
Meg-hallván: a' dolog, hogy vólna hazugság,
Tágította szívét, a' nagy szomorúság,
Itt léttem meg-hallván, éleszté vígaság.

Még ebédnél ültünk, hogy ajtón kotzogott,
Oberstert köszöntvén, velem kezét fogott,
Újját meg-görbítvén, fejemen kopogott,
Szólt: hogy nem érdemlem, melly igen dobogott

Én miattam szíve; mert Tatár halotta,
Ár vízbe vadászni, 's a' ki tanátslotta,
Bár az magát híres vadásznak tartotta,
Bolond! esztelenül aztat javaslotta.

A' bizony nem bolond! mert a' Theologus,
Szóltam: Nevtonnál-is nagyobb Filosofus,
A' Mathésisbe-is felette practicus,
Akár melly Anglusnál nagyobb Hydraulicus.

A' vizet practice velem meg-is mérte,
Néki még feje-is a' fenekét érte,
Jágerem-is, hogy ezt vele tegye, kérte,
De engemet a' víz tsak övemig sérte.

Per Mathesim rá-is lött ő egy rókára:
Per vim attractivam bőrit a' rámára'
Vonták, fog majd jutni szűtsnek tsávájára,
Így distillirozván, veszi kaszájára.

Az Algebrán én-is mind addig számláltam,
Míg Centrumnak lenni egy halmot találtam,
Egy farkas űlt rajta, kit jól meg-visgáltam,
Hogy ez Objectumom, bizonyossan láttam.

A' Diameterjét mingyárt tzelnek vettem,
Hozzá lövén, ötet én el-is ejtettem,
Per vim impulsivam a' szívét sértettem
Fogátúl sok juhot, 's lúdat meg-mentettem.

Jágerem per Tubum nézvén egy tser-fára,
Hogy nyesd kutzorodott, látta egy gallyára,
Le-lötte ő eztet, esett az allyára,
Aëris pressio kénszeríté árra.

Végtére Kos István kívánt demonstrálni,
A' Papot akarta meg-electrizálni,
Ezt pedig evedző lapáttal próbálni,
Nem engedtem néki eztet practicálni.

Beszédem minnyáját hozta nagy vígságra,
Szuperiort főkép, mivel más világra
Látta hogy nem mentem: jutván nyájasságra,
Estvére bennünket híva mulatságra.

El-mentünk hozzája, adott szép vatsorát,
Nem kémelte épen aszszú szöllő borát,
Ebből adott nékem egy hordót jó korát,
Mint Major mossam-le a' gyakorlás porát.²

Vatsorája után vitt a' Dobolóra,³
Ittunk itt-is: engem fére hívt' egy szóra,
Mondá: hogy Majalis recreatióra,
Hozzám fogna jönni, téjre, és savóra.

² Itten azon por értetődik, a' mellyet egy Fő Strázsza Mester az hadi Exercitiumnál sokat nyargalódzván kéntelenítettik nyelni.

³ A' Páter Jesuiták Residentiája, hajdan Vár vala, a' mellybe ezen domb állott; midőn ezen Szathmári Vár, Rákótzai Ferentz Fejedelemnek hatalmába völt, az ő Gyalogságának Dobosai ezen a' domban estve, és reggel szoktak völt dobolni, azólta ezen dombotska dobolónak neveztetik.

Mert a' Doctor néki savónak ivását
Javasolta, és az Aër változását;
Ló háton meg-tenni tsendes sétálását,
Így egészségének nyerné jobúlását.

Mert az arany értül fájdalokat szenved,
A' vér ereibe, mint a' lép, úgy enyved,
Ollykor azt gondollya, hogy már teste senyved,
Kevés nyugodalmat a' fájdalom enged.

Szóltam: hogy ha magát meg-fogja alázni,
Tiszta szívvel látom, fogunk paripázni,
Vagy ha fog tetszeni vizek közt vadászni,
Avagy a' Tiszába ketsegét halászni.

Savója én nálam, hidgye, bőven lészen,
Hat szép paripáim fogják várni készen,
Sétálhat azokon, bár akár melly részen,
A' mit fog tetszeni tenni, aztat téssen.

Szólt hozzám nevetve: Jóska! én eb legyek,
Ha veled vadászni vizek közé megyek,
Fogom tudni nálad én, hogy majd mit tegyek,
Nem tsábúlt-meg fejem, hogy iszapát egyek.

Már a' Göntzö szekér magosra vólt tolva,
Hogy minket jól tartott, köszöntük hajolva,
El-indúltunk tőle minnyájan danolva,
Húlt az, mellynek feje bortúl vólt bomolva.

Más nap Obesterrel Regement dolgába,
Öt órát töltöttem egy külön szobába,
Mivel rég nem vóltunk már ezen munkába,
Mindeneket tettük most szokott folytába.

Dolgom már nem lévén, el akartam menni,
Vadászatot megint tán akarok tenni,
Szólt Obester; abbúl semmi sem fog lenni,
Ha részt nem akarok a' rossz útba venni.

Négy napot töltöttem még az ő kedvéért,
Leg-inkább pediglen az Obesternéért,
Mert nagyra betsúltem sok szép erköltséért,
Minden-is szerette az ő jó szívéért.

Vólt ez idő alatt dolga a' Vojtának,
Zengesse meg nem szűnt itt a' muzsikának,
Sérté füleimet hangja trombitának,
Ötöd napra még-is haza botsájtának.

Láttam a' vizeknek árja el-apadott,
Szelektül a' föld-is hogy már ki szikkadott,
Tisza partra ki-hányt sok jég el-olvadott,
És már minden nyir fa viritset-is adott.

Pásztorok marhákat már mezőre űzték,
Az alma huppanást a' gazdák gyepűzték,
Egész Tisza háton a' varsákat fűzték,
Most vala divattya sulyomnak, azt főzték.

Gólyám el-érkezett el-hagyott fészkére,
A' mellyet épített ólam tetejére,
Kerepelt orrával, mert esett kedvére,
Hogy már kígyót, békát, hozhatt ebédgyére.

Szálló vad lúdaknak az ő gágógása,
Reznekek szárnyának szint úgy suhogása,
A' füles baglyoknak estve huhogása,
'S a' vízi bikáknak bögő kiáltása.

Hogy a' tavasz bé-ált, aztat jelentették,
Emberek szíveit ezek élesztették,
Télnek komorságát mind el-széllyesztették,
A' várt vídamságot ezek ébresztették.

Sétált a' mezőkön Flóra nagy pompával
Fel-koszorúztatott számos sok Nymfával,
Meg-terhelte Májust sok szép virágával,
A' levegő eget bé-tölté szagával.

Dámon maga nyáját mezőn kerengette,
Phillis mint bojtárja eztet térengette,
Ugaron nád sípját gyakran elő vette,
Echo a' völgyeken hangját kettőztette.

Úttyát az utazó követhette jókor,
Mivel szállást adott néki minden bokor,
Hárs-fa árnyékába pihenhetett gyakor,
Láttam Szathmárbúl-is jön a' Superior.

Le-szált kotsijárúl, meg-öleltük egymást,
Kérdé: hogy ha néki adok-é én szállást?
Szívessen, mondtam: egész gazdálkodást
Vegye-fel magára, tegyen mindent bízvást.

Kilentz vólt az óra, és már alkonyodott,
Sebessen hajtattott, mondá: el-fáradott,
Láttam-is kevésbé, hogy ő el-lankodott,
Erre az arany ér leg-több okot adott.

Szóltam: egy keveset, nem árt, ha fog enni,
A' vatsorám kész már, rövid fog ez lenni;
Osztán nyugvására lehet néki menni,
Alkalmatlanságot senki sem fog tenni.

Le-ültünk, jó ízűn ő egy tányér levet,
Rántot, tsibébúl-is egy keveset evett,
Jó ó borom lévén, ivott, 's látom nevelt,
Mondá: ezen jó bor, ád gyomromnak hevet.

Gyermeki korunkba, edgyütt neveltettünk,
Tett pajkosságinkról mostan beszélgettünk,
Sok tsintalanságot, igaz, hogy mi tettünk,
Nem egyszer virgást-is nyertünk 's térdeplettünk.

Kötényekből munkált ő Mise ruhákat,
Épített képekből gyakran óltárcákat,
Én meg verbuáltam mindég katonákat,
Töröknek képzelvén, vágtam a' bodzákat.

Ő Jesuitáknak állott szerzetébe,
Azért-is Quadrátust tett maga fejébe,
A' sok gyermekeket virgázta rendébe,
Breviáriumot mint Pap, vett kezébe.

Én pediglen mingyárt, mint Katona lettem,
Fejemre kótsagos szép kalpagot tettem,
Kezembe hol kardom, hol pistolyom vettem,
Paripámon Burgust, 's Frantziát kergettem.

Isten rendelését felőlünk tsudáltuk,
Az emberi sorsot mindenkép vizsgáltuk,
Okát mint változik, mi fel nem találtuk,
De hogy nagy idő van, szemeinkkel láttuk.

Fel-keltünk, kísértem őtet szobájába,
Szólt: jól fog aludni Katona ágyába;
Mondtam; része ugyan nem lesz a' bolhába,
Ördögöket sem fog ő látni álmába.

Mert a' Katonáktúl ezek igen félnek,
A' Kalastromokba jobban meg-is férnek,
Azért ők mi hozzánk soha bé sem térnek,
Nagy épületekbe inkább szállást kérnek.

Szólt: menny már ellannyit ne bolondoskodgyál,
Kívánom hogy te-is, mint én, jól nyúgodgyál,
És az ördögökkel te-is ne álmodgyál,
Minden kísértettül békével maradgyál.

El-hagytam; négy Tisztnek rövid leveleket
Írtam; 's invitáltam ebédre ezeket,
Nem lehetett hívnom magamhoz többeket,
Mivel tudtam az ő meszsze lételeket.

Más nap nyóltz órakor a' Szuperiorhoz
Bé-mentem, de láttam, Breviáriumhoz
Fogott: ajtatossan hogy ő most imádkoz,
Ki-mentem, és fogtam több házi dolgomhoz.

Kevés idő múlva, maga jött szobámba,
Szólt; nagy örömöm van mostani gazdámba,
Mert mindenét tarttya jó rendbe, és számba,
Tám békóba jár még tyúkja-is, vagy hámba.

Mert már fényes nap vőlt, és még sem hallatott
Semminémű járás, kopó sem ugatott,
Látom, minden szoba már meg-tisztított,
A' Kavé-is már kész, bé-is hozattatott.

Illy nagy tsendességbe igen jól nyűgodtam,
Sem az ördögökről, másról sem álmodtam,
Imádságomnak már részét el-mondottam,
De lészen-é savóm? arrúl gondolkodtam.

Feleltem: örvendek hogy ő jól nyugodott,
És hogy semmi roszzat, ő nem-is álmodott,
Tán tsak az vőlt oka, mivel el-fáradott,
Nem pedig a' jó ágy, melyt a' gazda adott.

Ne tsudállya, nálam minden tsendességbe
Hogy mégyen, és ő-is vala békességbe,
Káplár páltza, nem én: viszi aztat végbe,
Ez az arany ért-is, tarttya egésségbe.

Hasznos Ungventum a' mogyoró fa kenet,
És nem tsak arany ért, de minden roszz fenet
Meg-gyógyít, és soha senkit el nem temet,
Lehet vele élni, mind fekve, mind menet.

Ettől meg-nyűjtatik a' testbe minden ér,
És meg-ritkítettik a' meg-sűrődött vér;
Jó Circulatiót általa mingyárt nyér,
Szokott járásába lassadán vissza tér.

Atyaságod ugyan, e' præscriptióval
Javaslom, ne éllyen, hanem tsak savóval,
Halálos betegek élnek tsak e' jóval,
Mind remediummal, de már utólsóval.

Szóllott: éllyél magad szép præscriptióddal,
Gyógyítsd Katonáid, illyen hasznos móddal,
Nékem pedig enged, élhessek savóddal,
Te paripáiddal, több sok egyéb jóddal.

Eztet mingyárást-is, inni el-kezdette,
Valamelly porral ő ezt elegyítette,
Rá Commotióját leg-ottan kezdette,
Istállomba velem menetelét tette.

Sorrúl sorra minden paripám vizsgálta,
Szépnek mondta őket, nagyon-is tsudálta,
Köztök szarvas fakó lovamat mint látta,
Ez lesz albigansom, hozzám így kiálta.

És ha meg-engedem, ezen fog sétálni,
Mert úgy véli, hogy ez leg-szebben fog járni,
Tán leg-jámborabb-is, nem fogna ugrálni,
Tsendessen mint illik, fog alatta hágni.

Feleltem itt néki: ez épen nem szeles,
Bátran lép, nem bokros, a' lépésse helyes,
Mivel fent költ nyakú, viselte-is jeles,
De ha meg-zaklattyák, kemény szájú 's heves.

Én jobban javaslom ülni a' szürkére,
Mert mindenkép ezen sétálhat kedvére,
Szint eztet teheti, ülvén feketére,
Rá bízhattya magát ennek-is léptére.

A' szeg sárga lovam kevéssé tsintalan,
Mert ha meg-melegszik, meg-hánnya módtalan
Az embert: tsak tántzol, ugrik mind úntalan,
Erre Pap ne ülljön, vagy más gyámoltalan.

Arany szőrű Pejem, gyenge még felette,
Még tsikó fogait mind el sem vetette,
Tudatlan, tsak tiprong úton, 's út mellette,
Ma-is a' lovászom tsak kordán vezette.

Vas Deresem ámbár elég fennyen hágó,
Útálom őtt' még-is, mivel karó rágó,
Hátrúllásával úgy megy, mint tehén melly vágó,
El-adom, meg-veszi tudom, Tzigány Págo.⁴

Lovaimat néki a' mint le-festettem,
Az Udvarom felé szemeim vetettem,
Nagy ketske bakom vólt, meg-látván, nevettem,
Sok tulajdonságít néki így fejtettem.

Ezen Bak én minden kintsem, gazdagságom,
Belőle áll az én egész Majorságom,
Bár Strázsáim vannak, ő fő bátorságom,
Kiváltképpen pedig minden mulatságom.

Mert az udvaromba, ő idegen kutyát,
Sertést, tehént, lúdat, hogy ha bé-jönni lát,
Néki ágaskodik, döfi az oldalát,
Hogy szint úgy bakázik, semmi féle marhát

Ő itt meg nem szenved, úzi, és döföli,
Ha kölyök a' kutya, aztat meg-is-öli,
Köldust, rongyos Tzigányt felette gyűlöli,
Míg innét ki nem megy, mind adig ökleli.

Nappal szobáimba, 's udvaromon sétál,
Gyakran kapúm előtt, mint Strázsza, ő úgy ál,
Kopóimmal jádzik, lovaim közt járkál,
Zabot, szénát eszik, az istállomba hál.

Míg így beszélgettem, a' Tisztek el-jöttek,
Mint Stabalis előt, kardokat kötöttek,
Engem 's Szuperiort, mingyárt köszöntöttek,
Hogy életbe látnak, bennem gyönyörködtek.

⁴ Munkátson lakott egy lóval kereskedő Tzigány, Pagó Latzinak hívták.

Mert ők-is hallották tett vadászatomat,
És az ár vizek közt történt halálomat,
Szívekből sajnálták, illy gyászos dolgomat,
Tapsoltak, hogy máskép látták most sorsomat.

Örvendeztem én-is, hogy őket láthattam,
És a' társalkodást meg-szaporíthattam,
A' Szuperiort-is velek múlathattam,
Többen lévén, jobban már nyájaskodhattam.

Egy sem vala köztök komor természetű,
Mindenik iffiú, és deli termetű,
Nemessen neveltek, nem feslett életű,
Nyájas, tréfás, és szép maga viseletű.

A' Szuperiornak ők nagyon tettek,
Mivel mindenféle ebségeket tettek,
Sok történeteket néki beszéllettek;
A' sulykot bár hányták, de még sem vétettek.

Egy mondá; olly nagy hegy van Saxoniába,
Hogy fel-menvén reá, bé-nézett Rómába,
A' meg-töltött Hóldnak álván szomszédgyába,
Úgy belé harapott, valamint almába.

A' másika pedig aztat beszéllette,
Hogy ne kételkedgyen, hittel petsétlette,
Sveidnitznál a' midőn Verner rabbá tette,
Königsberg Várába ötet el-vitette.

Egy Tzethal tengeren úszván, ollyatt fingott,
Hogy ennek hangjátúl egész Város ingott,
A' leg-magasb Torony addig ingott bingott,
Míg úgy öszve font lett, mint fonnyák patyingot.

A' Szuperior itt el-dült nevéttébe,
Szólt: illyeket hogy ő nem hallott éltébe,
És mind a' kettőnek meg-mondá szemébe,
Hogy a' vasat tudgyák verni hidegébe.

Le-ültünk ebédhez, itt-is nyájaskodtak,
Több illy szép dolgokat ők elő-hordottak,
Még magok sem hitték, ollyakat mondtak,
Nem nevettek pedig, bár miket szóllottak.

Ebédet végezvén, a' Kávéhoz ültünk,
Míglén ezt-is ittuk, sokat enyelgettünk,
Azután pipákat kezeinkbe vettünk,
Ollyan dohányozást, mint Törökök, tettünk.

Szólt a' Szuperior, hát tovább dolgunkat
Mint fogjuk intézni, hogy lássuk hasznunkat,
Estvélig mint fogjuk múlatni magunkat,
Hogy vígan végezzük e' mai napunkat.

Feleltem: ha tettzik, mehetünk halászni,
Avagy estve felé kopókkal nyúlászni,
Tavakon-is lehet flintákkal kacsázni,
Avagy ha úgy tettzik, mennyünk paripázni.

E' leg-jobb lesz, szóllott: rendelést-is tettem,
Paripákat mingyárt én itt nyergeltettem,
A' Szuperiort a' szürkére ültettem,
Szeg sárga lovamra magamat vetettem.

Szólt: szerettem volna a' szarvas fakóra
Fel-ülni, mert tudom, ültem volna jóra,
Szépre-is e' mellet, datzos kényes lóra,
De reggel rá-ülök, mihent lesz négy óra.

Feleltem: mondhatom én emberségemre,
Soha jobb paripám nem vólt még kedvemre,
Ennél a' szürkénél; mondom-is nevemre,
Regementnél nints illy, jóságra vagy szemre.

Ezen négy Tiszt erről tehet bizonytságot,
Hogy én nem szóllottam ebbe hazugságot,
Soha a' fakóba illy tulajdonságot
Fel nem lé! mint ebbe, sem paripaságot.

E' kedves szürkémnek Tsínos az ő neve,
Olly tsínos járást-is a' Mustránál teve,
Hogy a' Generális álmé!kodott leve,
És tsak róla beszélt, míg ebédet eve.

Asztal felett tőlem ötlet mindég kérte,
Száz ötven aranyat, mondá hogy ád érte,
Tizen-öt markot ütt, kétszer-is meg-mérte,
De míg élek, nem lesz ehez másnak férte.

Szarvasom bár nagyobb, de nints illy állása,
Nem illy szépen termett, nints illy szép járása,
Nints ilyen erköltse, nints illy Qvalitása,
Erre egy Hadnagynak e' vala mondása:

Tisztelendő Atyám! a' Prokátoroknak
Vagyon eszek, úgy-é? és a' Doktoroknak,
Ezek az erejét tudgyák a' poroknak,
Amazok velejét a' Deutrumoknak.

A' Prokátoroknak, bár nyerges hátára,
Tétessen; 'a Kapitzánt, hurkollyon orrára,
Doktorra-is pritset; 's a' Parokájára
Tegyenek szép kantárt, mi lesz utollyára?

Semmi: bár tanúltak, úgy nem fognak hágni,
Ámbár sarkantyúval őket fogják vágni,
Sok szép ló qualitást, bár benne!k talál!ni
Lehet: de több virtust szürkébe számlál!ni.

A' mint már fel-ültünk lovaink hátára,
Minden Tiszt fel-ugrott a' maga lovára,
Nézhén Szuperior a' szürke lábára,
Látta, úgy emeli; hogy nézhet talpára.

A' sárga alattam mindég fitzkándozott,
E' nyugodalmassan senkit sem hordozott,
Mert sok tántzaival csak rázást okozott,
Mellyért sokszor engem' haragra-is hozott.

Szép téren mi egész Váriig sétáltunk,
Meg-fordúlván té-túl a' mezőn járkáltunk,
Qvártélyomba viszsza érkezvén meg-áltunk,
Hol a' lovainkról tsendesen le-száltunk.

Itt a' Szuperior nyakát ált-kótsolta,
Szürke paripámnak, és azt meg-tsókolta,
Szóllott; a' leg-édesbb ízt mostan kóstolta,
Így kedvet nem tölté, élne ő miólta.

El-hiszem szólt egy Tiszt, és bár melly Dámára
Tégyen ember bársony nyeret fel hátára,
Nem fog olly kényessen lépni a' lábára,
Ha mind Kantár szárral jól vág-is farára.

Egész nap nyugotig edgyütt beszélgettünk,
Comotiók után jól ittunk, jól ettünk,
Sok dévariságot egymás között tettünk,
Tizenkét óra vólt, hogy mi le-feküdtünk.

Más nap Péntek nap vólt, korán fel-is-kéltem,
Mivel halam nem vólt, bíróval beszéltem,
Hogy magam halászsak, leg-jobbnak ítélttem,
Mert így vendégim-is mulatom jól, véltem.

Négy halászok mingyárt parantsolattyára,
Gyalmokkal érkesztek a' Tisza partyára,
A' Bíró a' dolgot válalta magára,
Hogy mi meg-jelennyünk, vártak már csak árra.

Mivel vendégeim nem valának restek,
Míg rendeléseim általam meg-estek,
Addig istálómba ők engem kerestek,
Mikor isznak Kávét, már csak arra lestek.

Udvaromon velek én szem közt akadtam,
A' Szuperiornak magam meg-hajtottam,
Kértem, mint nyugodott, hogy véle szóllottam;
Most mingyárt halászsak, mennyünk-bé mondtam.

Igen jól nyugodott, én nékem mondtotta,
És az arany ér-is ötöt nem bántotta,
A' tett Comotiót okának vallotta,
Leg-jobb Doktorának a' szürkét tartotta.

Örvendek én azon, és ma-is dél után,
Ha tettzik sétálni, mehetünk paripán,
Most üllyünk Kávéhoz, és igyunk szaporán,
A' halászok várnak már a' Tisza partyán.

Közel vólt, minnyájan oda ki-sétáltunk,
És a' Tisza partyán, a' mint már meg-áltunk,
Mint kezdik dolgokat halászok, vígyáztunk,
Mi pedig az alatt, kedvüinkre pipáztunk.

Tiszát egy gyalommal által rekesztették,
És ennek két végít jól le-tzövekelték,
Hajójokba a' más gyalmot bé-vetették,
Innetső part szélin a' vízen le-vitték.

Tudván két gyalomnak, minő az ő hossza,
Annyira le-menvén, mondá bíró, noszsza!
Két részre Legénység itten magát oszsza,
Dolgozzon most mind a' java, mind a' roszsza.

Erre itt e' gyalmot a' vízbe vetették,
Az innetső végít fűz fához kötötték,
Hajó mellet a' más végít által vitték,
Mihent a' Tiszának túlsó partyát érték.

Ketten ők a' felső gyalomhoz menének,
És mihelyest azok oda érkezének,
Ki-kötvén a' végít, lasatskán menének,
És tsak tsendes húzást le féle tevének.

A' más gyalom végít sebesebben hoszták,
Egymáshoz érkezvén, öszve akasztották,
Ezzel a' két gyalom edgyé lett, okozták,
Azután magokat két felé el-oszták.

A' halászok felénk jönni igyekeztek,
Hamar-is a' hajón ők hozzánk érkeztek,
Szóltak; sok halunk lesz, nagyon örvendeztek,
Szavokra a' Tisztek gatyára vetkesztek.

Velek a' halászok a' két gyalmot vonták,
Meg-telvén halakkal, nehezen jön, mondták.
Még jó, hogy azokat halak el nem ronták,
Avagy a' két gyalmot két felé nem bonták.

Szólt Bíró; a' kötél most ki-ki jól tartsa,
Mert a' gyalomba van két nagy bálvány hartsa,
Vígyázzon, valakit a' vízbe ne rántsa,
Vagy-is fogaival a' lábát ne szántsa.

Rúgódtztak a' halak', a' víz zavarodott,
A' gyalom öblibe majd mind takarodott,
Falubúl sok legény ide rugaszkodott,
És a' kötelekbe már sok ragaszkodott.

A' Tisza széllére húzták a' gyalmodat,
A' halak tsinálták ezekbe halmokat,
Azon két nagy hartsák hányták itt magokat,
Farkokkal a' vizen tsaptak nagy habokat.

Halaknak sokságát nem győztük tsudálni,
Lehetetlen-is vólt azokat számlálni,
Halászok apraját kezd'ték hagyigálni,
A' parton minékünk óldalt kellett álai.

Mint egy egy kis gyermek, osztán olly potykákat
Hánytak-ki, utánnok, ikrás nagy márnákat,
Egy réf hosszasságú, szép fogas tsukákat,
Széles Dévéreket, sok apró hartsákat.

A' Tisztek fogdosták tsak a' ketsegéket,
Süllőket, menyhalat, és sörögétskéket,
Számbe sem vették itt a' keszegétskéket,
A' fejr halakat, és több eféléket.

Egy Tiszt közelített, a' két nagy hartsához,
Gondatlan vólt, a' mint ért egynek farkához,
Azzal úgy meg-tsapta, hogy dúlt egy fúz fához,
Véltük Pilátusnak ér vatsorájához.

Szuperior futott, kezdé absolválni,
De mihelyest látta lábára fel-álai,
Teremtettét szórni, 's attát kiabálni,
Kérdezte: a' Burgus tud-é így kaszáai?

Nevetett és felelt, kuty' atta hartsája,
Jobban vág, bár mint melly Burgusnak sablyája,
Tudom meg-is-kékül postremumom tája,
De ezt le nem nyeli, bár elég nagy szája.

Mivel a' halmokból sok hal ki-vétetett,
Ez által mind kettő meg-könnyebbítettett,
Víz ketsélységére, könnyen vettettetett,
Hol a' két nagy hartsa, már nem vetzkendhetett.

A' Tiszt ide ugrott, az evedzőt kapta,
A' nagyobb hartsának állat úgy meg-tsapta,
Hogy hátára fordúlt, farkát sem mozgatta,
Szólt; meg-tsapál engem', hally-meg ilyen adta!

A' Bíró-is így bánt a' másik hartsával,
Nehezen emelte ezt hatod magával,
A' Tisza partyára: mert két nagy marhával,
Vala itten dolgok, és nem egy tsukával.

Négy ökrös szekérre azokat vettette,
Még-is ezek farka a' földet seprette,
Nagyobbnak szájába a' gubáját tette,
Mindenikünk szája nagyságát nevette.

Qvártélyomba tértünk nagy Victoriával,
Vóltunk-is, meg-vallom, nem kevés lármával,
Mivel meg-rakodtunk a' Tisza halával,
Nem tudtam, mit tegyek ennek nagy számával.

Vagy ötven darabot én fére rakattam,
Többit a' bírónak, 's halászkodnak hagytam,
Még fáradságokért egy aranyat adtam,
Ezen felül őket jól meg-is itattam.

Minnyájan én tölem itten bútsút vettek,
Ezer köszönetet mind ezekért tettek,
Ők mindenképpen-is elégedve lettek,
Tudom, halász lévbe elég halat ettek.

Még a' szakátsom-is jó ebédet főzött,
Mivel válogatni halak közt nem győzött,
Füstre a' kéménybe húsz pontyokat fűzött,
Sok vólt; útalni-is kezdém a' hal gőzött.

Etzettel tormával, a' nagy kék tsukákat
Adta-fel; fekete lévbe a' potykákat,
Tzitronnal készíté a' fiú hartsákat,
Kotsonyával pedig süllöt kárászkákat.

Etzetbe főzte meg a' nagy ketsegéket,
Pástétomának-is ezzel adott éket,
Főzött halak között, több más egyéb étket,
A' Hartsák farkábúl munkált petsenyéket.

Ettek-is minnyájan jó appetitussal,
Főképpen ketsegét, 's tsukát nagy gustussal,
A' hartsa farkához bírt a' Hadnagy jussal,
Mert ez érte őtet jó forma tactussal.

Szuperior vele itten tréfálkozott,
Mutatta hartsával miként hadakozott,
A' fűz-fának-is mint complementírozott,
Nagy Vitéz a' hartsa, mondá az átkozott.

Szólt a' Hadnagy, igaz! úgy meg-vágattattam
Tőle; hogy vágását meg nem lábolhattam,
Véltem, hogy a' sebes mennykőtűl tsapattam,
Mert én itt úgy száltam, hogy nem-is láthattam.

Nem egyszer kínlódtam, én a' farzsábára,
De ez; úgy r'a vágott a' vizes gatyára,
Hogy nem könnyen jutok én e' nyavalyára,
Nagy írj a' hartsa fark ember derekára.

El-végezvén egyszer a' mi ebédünket,
Más szobába tettük itt menetelünket,
Folytattuk sok tréfás 's nyájas beszédünket,
A' mai halászat mint tölté kedvünket.

Szóltam: négy órákor ülünk paripára,
És majd ki-sétálunk a' szőlők allyára,
Avagy-is, ha tettzik, mehetünk Tarpára,
Most pediglen gyújtsunk minnyájan pipára.

Szólt egy Tiszt, rossz út van mostan Tarpa felé,
Mert hogy a' nagy ár-víz, erdőket el lepé,
Minden kotymant, árkot, ez színig bé-tellé,
Olly sár van, hogy sok helyt lovam bukkott belé.

A' négyet azomba el-üté az óra,
Ki-mentünk; udvaron fel-ült ki ki lóra.
A' Szuperior ma üle a' Rigóra,
Én pedig fel-kaptam a' szarvas Fakóra.

Szuperior szívét az öröm el-telte,
Mert fekete Rigóm magát úgy viselte,
Mintha lejtőt járna, lábait emelte,
Tegnap a' szürkémet, ma eztet kedvelte.

Elejével földtől mért ő négy arasztot,
Hátrullyával való menése dagasztott,
Ollykor jádzott, rúgott tétül port, 's harasztott,
Senkit ki hátán űlt, ő meg nem fárasztott.

Jól látta a' Fakóm, alattam mit tégyen,
És ennek járása, hogy nem olly szép légyen,
Szólt, ha ezt nem merné jární, vólna szégyen,
És ha meg-engedem, hólnap ezen mégyen.

Feleltem: szívessen, de kemény a' szája,
Mint több lovaimnak, más-is a' zablája,
Ha őt meg-hevíti, ki fel-ül reája,
Jézust kiált hátán; van illy nagy hibája.

Fordúlyunk-meg szóllott: mert imádságának
Nagy része hátra van Breváriumának,
Mulatságba tölté óráit tsak mának,
Mert a' halászaton sokáig valának.

Épen hat óra vólt, hogy haza érkeztünk,
Sétálásunk alatt sokat nevetkeztünk,
A' hartsa tsapásról mivel emlékeztünk,
Vadászatomról-is meg-nem felejtkeztünk.

Szuperior bé-ment, kezét öszve tette,
Szemét ház földgyére a' midőn vetette,
Breviáriumát a' Bakom meg-ette,
És már tsak Thécáját ő a' földről szedte.

Per amorem Dei! ki-jöven kiáltott,
Illy dolgot ki hallott, avagy-is ki látott,
Ki-ki r'á tsak nézett, és nagy száját tátott,
Láttam ábrázattya már más szint-is váltott.

Bé-hívt, bé-is mentem futva szobájába,
Látom a' Bakomat, 's papiroست szájába,
Páltzával jót ütött rajta haragjába,
Mi kárt tett? kérdeztem tőle hamarjába.

Breviáriumom, imé el-szaggatta,
És csak a' Thécáját rágatlanúl hagyta,
Mivel nagyon kemény, ezt bé nem falhatta,
Páltzáját kezébe itt megint ragadta.

Hogy megint meg-üti, néki huzalkodott,
Látván a' bak, mingyárt fel-is ágaskodott,
Úgy meg-döfte őtet, hogy el-tántorodott,
Ezzel a' szobából udvarra szaladott.

Incarnatus Dæmon! a' páltzától sem fél,
Ha ütni akarják, még ember ellen kél,
Nints tán latrabb állat a' világon ennél,
Torkossab-is ez mind, Farkasnál, Medvénél.

Szóllott: haza mégyek, mingyárt-is fogatok,
Mivel itten immár nem-is maradhatok,
Breviáriumot itten nem kaphatok,
Következés képpen nem imádkozhatok.

Meg-vallom, örömet nevettem volna-is,
Más részről e' dolgot én sajnállottam-is,
Ha Bakomat mingyárt itt agyon lövöm-is,
Meg nem orvosolom a' dolgot ezzel-is.

Láttam, hogy felette ő nagyon meg-indult
Már keveset beszélt, mérgébe járt dúlt fúlt,
És még azon jobban haragja meg-újult,
Hogy bak döfésétől majd csak nem földre húlt.

Gondolkodtam, baját én mikép enyhítsem,
Hogy imádkozhasson, abba mint segítsem,
És el-múlt jó kedvét vissza mint térítsem,
Hogy barátságomba megintlen kerítsem.

Eszembe jutt itten, hogy a' Plébánushoz,
Beregszázba küldök, e' jó Décánushoz,
Breviáriumot, tudom tőle majd hoz
Az Ordinantz, mellyel majd nagy kedvet okoz.

El-ment; és általa levelet küldöttem,
És abba, mi történt nálam, mind ki-tettem,
Breviáriumot, válaszsát-is vettem,
A' midőn vatsorát vendégimmel ettem.

A' Szuperiornak kezébe nyújtottam,
Itt van a' Confectum, hozzája szóllottam,
Mert jó kedvre hozni őtet, óhajtottam,
Víg kedvű-is leve, mihent ezt mondottam.

Bakom bátorságát már mostan nevette,
Hogy ötlet meg-döfte, Zsóltárit meg-ette,
De már minden Vét két néki meg-engedte,
Hartsával a' Tisztet vexálni kezdte.

Itt ugyan a' Kasza r'á akadt fenére,
Mert szólhatott már most ez-is ellenére,
Fel-is vette itten a' bakot nyelvére,
Kérte, hogy felellyen ezen kérdésére.

A' hartsa farkának súlyosbb-é ütése,
Avagy a' szarvatlan baknak a' döfése,
Roszszabb-é fűz-fának tövére esése?
Mint szoba hosszának tántorgó mérése.

Szólt a' Szuperior; edgyik kutya más eb,
A' kézen szint úgy fáj, mint a' lábon a' seb,
Ha vizes gatyára ütés esik, a' szebb,
Mert nagy tsattanása, azért ez ékesebb.

Igaz! mondá a' Tiszt, hartsa a' farkával
Nagyon vág, fájdalmat okoz tsapásával,
Kegyessen bán a' Bak a' reverendával,
Flectamus genua! tsináltatt Urával.

Illyen fegyvereket egymás ellen fentek,
Bár szúrtak szavaik, vóltak még-is szentek,
Semmi rútságokat egymásra nem kentek,
Végtére aludni minnyájan el-mentek.

Más nap korán reggel ki-mentünk vadászni,
Nem öreg vadakra: hanem csak nyúlászni.
Igyekezzen ki-ki, szóltam, jól puskázni,
Mert bajúsz nyér mingyárt, a' ki fog hibázni.

Mihelyest el-értük szélit az erdőnek,
Jágerem botsájtá mingyárt a' sűrőnek
Kopoimat, láttam nagy kedvét kettőnek,
Mert frissen szagláltak örökké fürgének.

Azért-is mi mingyárt, itt széjjel oszlottunk,
Dombokra, parlagra, útra futottunk,
Meg-lehetős rendel mi lesbe állottunk,
Tsenedesen vígyáztunk, épen nem zajgottunk.

Tambúr kopóm magát itt el rivallotta,
A' többi a' szavát mihent meg-hallotta,
Hozzája futottak, mind edgyüt hajtotta
A' vadat, 's ezt ki-ki csak nyúlnak tartotta.

Én aztat gondoltam, hogy ez róka lészen,
Mivel csak sűrőbe mindég forgást téssen,
A' nagy erdő felé menetelt nem vészen,
E' hiedelembe vóltam én egészen.

Őz vólt, de már téli szőriből ki-verdett,
Mint a' gyenge borjú, szint olyan veres lett,
Egy Hadnagyra bukkott, mivel nem szürkéllett,
Azt vélte, hogy borjú, reá lövést nem tett.

Meg-íjedett tőle, hirtelen meg-fordúlt,
Kopókra szemközt jött, még jobban meg-bódúlt,
Láttam sebessen fut, mert orrára-is húlt,
Jágerem úgy futott elibe, majd meg-fúlt.

De nagyon dobogván, az őz meg-sejtette,
Szupertor felé itt futását vette,
Fel-vonni a' sárkányt ő el-felejtette,
Mellyért-is flintáját, ki sem-is süthette.

Észre vette az őz, látván mozdulását,
Sebessen én felém vette a' futását,
Egy dült fán akarván ált-tenni ugrását,
Mihent puskám pattant, tette bakázását.

Hahót kiáltottam, és kiáltásomra
Ki-ki hozzám jövé, le-ültünk a' gyomra,
Beszélni kezdtünk: Hárfa itt nyúl nyomra
Akadván, fel-üté, futa egy halomra.

A' Jágerem azon állott szerentsére,
Mert lövésem után jönni akart erre,
A' nyúl majd tsak nem jött flintája végére,
Karikákat-is hányt flintája sültére.

Süldő nyúl vólt, a' mint immár edgyütt vóltunk,
A' Tiszt, 'a Szuperior, mért nem lőttek, szóltunk,
Orrok alá bajúszt, mi mingyárt mázoltunk,
A' nagy nevetségbe itten majd meg-hóltunk.

Én bizony borjúnak, szólt a' Tiszt, esmértem,
Azért a' puskámat hozzája sem mértem,
Sőt hogy tsak mennyen-el, őtet szépen kértem,
El-is ment sebessen, így tzelomat értem.

Gondoltam, valamelly parasztnak kárt teszek,
Mert ha agyon lövöm, más borjút hol veszek,
Lélek esméretbe ment soha sem leszek,
Ha most nem-is, másszor őz húst talán eszek.

Asinus ad lyram vóltam, ezt szóllotta
A' Szuperior; és maga meg-vallotta,
Hogy ő fel nem húzta a' sárkányt, mondotta,
Az özet hejába sokál erányzotta.

'S már meszsze el-is ment, mikor észre vette,
Fel-is húzta mingyárt, 's pofájához tette
A' flintát; de immár azt meg-nem lőhette,
Mert a' kopó többé r'á nem térítette.

Votumot nagyot tett, mondá itt magába,
Hogy másszor a' flintát nem hordgya héjába,
Sárkányát fel-húzza othon a' szobába,
Úgy várja az özet jönni állásába.

Egy aránsú úton, szólt a' Tiszt, mi járunk,
Ha fáradozunk-is, tsak egy a' mi árunk,
Akár honnan mi a' szerentsére várunk,
Tsak egy aránt telik a' mi kintses tárunk.

A' midőn a' hartsa farkával meg-tapott,
A' Baktúl Atyasád' akkor döfést kapott,
Ritkán vét a' kotzka mi kettőknek hatot,
Hanem inkább mutatt a' hat helyet vakot.

Ma-is én az özet borjúnak esmértem,
Nem hogy még meg-lőném, sőt szaladgyon kértem,
Azért-is flintámat hozzája nem mértem,
Mellyért-is pofámra mázolt bajúsz nyértem.

Attyaságod pedig tudta hogy légyen őz,
Gondolta: a' szakáts hogy ebből majd sütt 's főz,
Talán szagolta-is, mely jó a' tzímer gőz,
Örült, Jágerségbe hogy engem majd meg-győz.

Ugyan azért kapta frissen a' flintáját,
Fel nem vont sárkánnyal, tzélzá lapoczkáját,
El-szalad't míg észre vette a' hibáját,
Már most koronázza szint úgy bajúsz száját.

Sok ideig egymást eképpen vexálták,
Mellyike jobb puskás azután próbálták,
Önnön kalapjokat egymásnak fel-hányták,
Ha romlanának-is, ők aztat nem bánták.

A' Hadnagy magáét elől fel-vetette,
Szuperior lövén, azt úgy meg-srétezte,
Hogy soha a' Hadnagy már hasznát nem vette,
Mert egész rostává a' lövése tette.

El-dülve nevettük, hogy illy pórúl jára,
Fej tsóválva füttyelt, nézvén kalapjára,
Bezzeg vólt most gondgya puska sárkányára,
Szóllott: rá-is akadt lövése tzéllyára.

Kérem Atyaságod annyit ne nevesse,
Hanem magáét-is már mostan fel-vesse,
Én-is majd mint lövök, kérem aztat lesse,
Ha meg nem találom, orromat el-messe.

Fel-veté, arra lett a' kalapnak szálda,
A' merre Hadnagynak vala az ő álta,
Flintája végére ő azt rá-is várta,
Az egész teteje ki-dőlt; úgy találta.

Fel-kapván a' földrűl, a' kezébe adá,
Látván a' kalapját Szuperior, mondá,
Diabolicus Lurco! teve most gazdagá,
Hogy jobb puskás mint ő, már most nem tagadá.

Katztuk, mert néki más kalapja nem vőlt,
Hogy újat vehessen, nem vala itten bőlt,
Már tsak ha rossz-sat-is, adgyatok, kérve szőlt;
Ki-ki nevéttébe itten majd meg nem hőlt.

Szőlt a' Hadnagy: ebbűl Quadrátust tsinálok,
Vagy mint Ároné vőlt, két szarvút formálok,
Avagy magaméval, ha tettzik szolgálók,
Fejemre egy tsákót valahol találók.

Jobb ha Hadnagy Uram, szőlt, Kaskétet munkál,
E' majd a' tsákónál a' fején jobban áll,
Betsülettire-is, ha fel-teszi, e' váll,
A' Gróff egy kalapot nékem majd tsak talál,

Szőltam; kalapjaim vannak mind Qvásztlikkal,
És adjusztírozva széles nagy máslikkal,
Most tsak tegye-fel ezt, bár vagyon nagy likkal,
Tán! tán Quartélyomba szolgálók másikkal.

Erre mondám; mennyűnk! mentűnk-is sietve,
Mert tudtam, hogy meg-lesz asztalom már vetve,
Vexálták ők egymást, tovább-is nevetve,
Egy tréfa sző sem vőlt tőlők le-nyeletve.

A' Szuperiornak kalapja vállára
Le-esett, nem illett már feje búbjára,
Úgy tettett, hogy nézek Zsidó gallérjára,
Skatulák illettek vőlna a' hátára.

Qvártélyomba érvén, velek meg-nyűgodtam,
Én egy új kalapot mindenkor tartottam,
Ki hozván, jó lesz-é? nem tudom, mondottam,
'S a' Szuperiornak kezébe nyűjtottam.

Igen-is jó, mondá: vette köszönettel,
Mást adtam Hadnagynak, egész készűlettel,
Meg-kőszőnte ő-is minden betsűlettel,
Szőlt-is, be jól jártam ilyen tserélettel.

Ebédnél jól ettűnk, mert ki-ki éhezett,
A' Szuperior itt most-is nevetkezett,
Fogott a' Hadnagyal barátságos kezett,
Azomba a' Stábtűl Ordinántz érkezett.

Regement dolgába egy levelet hozott,
Mustránk közelítvén, e' dolgot okozott,
Ezekbe Obester immár fáradozott,
És levele által velem tanátskozott.

Szuperior vélte, hogy újságom lenne,
Melly nálam létebe tán változást tenne,
Nem kíván gátolni, mingyárt haza menne,
Feleltem, semmi sint: és tsak bátran enne.

Regement dolgai közöltetnek velem,
Írásaim között azokat fel-lelem,
Dél után meg-írom, válaszló levelem,
Hogy azokról minő bennem az értelem.

Kértem, továbbba-is ő nálam maradgyon,
Hogy kezdet Curája félbe ne szakadgyon,
Illy gondolatokba épen ne fáradgyon,
Tsak mulassa magát, sétállyon, vígadgyon.

Szólt: ha tsak ennyiből tehát a' dolog ál,
Dél után a' Fakón Tisztekkel ki-sétál.
Feleltem, hogy ezzel ő nagy dolgot próbál,
És oka ne legyenek, ha követi halál.

Kértem-is hogy ebbe szavamat fogadgya,
Mert ha meg-hevíti, 's ötet el-ragadgya,
Curiositásnak árát majd meg-adgya,
Hogy férfiú vólna, azt-is meg-tagadgya.

Úllyön a' Tsínosra, vagy-is a' Rigóra,
Mert ha fel-ül ezen kemény szájú lóra,
Bizonyára éri bódogtalan óra,
Tsudállom, nem halgat ennyi kérő szóra.

Nem alája való, minden Tiszt mondotta,
Héjába vólt a' szó, magát meg-baklotta,
Mivel nagy lovasnak ő magát tartotta,
Nem sárkány, sem ördög, ezeket szóllotta.

Végtére Tiszteket kértem, vígyázzanak
Reája főképpen, hogy ne nyargallyanak,
Tsendessen járjanak, ne kiábállyanak,
A' Tsintalanságnak most békét hadgyanak.

Ki-hozták a' fakót, fel-ült a' hátára,
Mert fel-ülni enged't szépen ő magára,
Szerencsét kívántam fejére, 's úttýára,
Kereszteket hánytam végre indúltára.

El-mentek, én pedig az íráshoz fogtam,
A' Szuperiorról sokat gondolkodtam,
Írásimat mihent végére hajtottam,
Katonát válaszsza vissza botsájtottam.

Egy belső indulat nyughatatlanított,
Melly gondolkozásra engemet indított,
Szuperiort féltém, azért háborított,
Hogy Tisztekkel vagy, tsak a' bátorított.

De tudtam, hogy ők-is, nagyon tsintalanok,
Nyargalózni fognak, lesznek gondatlanok,
Kiket iffiúság éleszt, mind olyanok,
Ezek-is mint mások, csak olly ártatlanok.

Frissen két lovamra nyergeket vettettem,
A' Tsínost utánnam lassan vezettettem,
A' Rigómon magam tsendessen ügettem,
Allyig ezer lépést Qvártéllyomtól vettem.

Látom Szuperior, mint a' szél, úgy nyargal,
Úgy megy, kit mint Tatár hajt, vagy Török sarkal,
Lába lóginyázott, verte fakót sarkal,
Ha le veti, mond'tam, nyakát szegi, 's meg-hal.

Mind a' két Kengyelét, lába el-vesztette,
Kezéből a' Kantár szárt ki-eresztette,
Kalapját fejből rég már el-ejtette,
Tsudáltam eddig-is hogy le nem vetette.

A' Tisztek utánna lovok halálába
Jöttek, de nem értek koránt-is nyomába,
Mert fakóm nem futott, hanem vólt száltába,
Meteus lova sem vólt ilyen futtába.

A' szántó-földeken rúgta a' rögeket,
Szikrázott patkója a' hol ért köveket,
Szökdöste árkokat, 's a' magos gyepeket,
Griff madár sem téssen ilyen szökéseket.

A' vólt jó, hogy ő a' nyereg kápájába
Ragaszkodott, 's tartá keménnyen markába,
Lankadott ereje, láttam, két karjába,
Le-kell esni néki, gondoltam, héjába.

A' mint ezt gondoltam, a' levegő égbe,
Láttam, hogy már repül, nem ül a' nyergébe,
Mint Icarus le-is esett egy semlyékbe,
Hal' Istennek még-is nem esett mélységbe.

Míngyárt itt minnyájan melette termettünk,
Véltük, hogy tán lába ki-tört, meg-íjedtünk,
De maga fel-állott, azon örvendettünk,
Mindenképpen rajta itt már segítettünk.

Egy a' sárt törölte Reverendájárúl,
Más vízzel mosta-le azt ábrázattyárúl,
Füvel a' Katonák törlek sarujárúl,
Szépen le-fésülte egy azt a' hajárúl.

Szóltam hozzá: de nem adott feleletet,
Hanem nagy szemeket reám mereszgetett,
Gondoltam, sérvést nyert, mert nagyon reszketett,
Vagy-is azért nem szól, mivel meg-íjedett.

Így lévén a' dolog, leg-jobbnak tartottam,
Ha Kotsin fog menni, meg is szólítottam
Itten egy Katonát, nyargallyon, hajtottam,
Postilionommal jőjjön-ki, mondtam,

Hogy a' Szuperior e' szókat hallotta,
Nem kell nékem Kotsi, ezeket mondtotta,
Látom, itt a' szürke, rá ülök szóllotta,
Talán Kotsin menni szégyennek tartotta.

Nagyon meg-örültem, halhatván szózatyát,
Kívántam mindenbe tenni akarattyát,
Veszteti-is kezdé szívem már bánattyát,
Hogy baja nints, áldom mindeneknek Attyát.

Kérdém; hogy mondgya meg, fájdalmat érez-é?
Eret vágni rajta ha nem kellene-é?
Valamelly tincturát ő bé nem venne-é?
A' melly bágyadtságát meg-erősítené.

Szóllott: az Istennek adasson ditsőség,
Kegyelme meg-tartott, és szerentsétlenség
Engem épen nem ért, hanem az ijedtség
Oka, hogy szívemre szállott erőtlenség.

A' Tisztekre nézvén, szólt: *Vos heluones*,
Az ember élete nem tudgyátok, mit tesz,
Azt tartjátok, hogy ha ember vész, veréb vesz,
És helyette pontba mingyárt más ember lesz.

A' lovam zabláját mért meg nem kaptátok,
Mind ördög az annyát, hogy visz, jól láttátok,
De veszedelmemre ti tsak szát tátátok,
Veszsen ilyen adta Papja, tán mond'tátok.

Igen bizony, szóltak; ki mondá: a' Fakó,
Hallottam, hogy jól futt, 's felette szaladó,
És hogy eleibe nem-is hághat más ló,
Mingyárt meg-futtatom, 's meg-tudom ha való.

Nem de sokszor kértük, hogy eztet ne tegye,
Szerentsétlen lészen, szívére azt vegye,
Tudgya a' Regement, tudgya egész megye,
Mint ragad, ha éri a' sarkantyú hegye.

Sarkantyúja nintsen, azzal nem döfhetette,
De a' két sarkával, láttuk mint ütötte,
Mind a' két oldalát szüntelen döngette,
Lotyogott a' hátán, mint Pap ott úgy ülte.

Sőtt mikor meg-lódúlt, azt észre sem vettük,
Tudtuk el-ragadgya, mi-is eresztettük,
Azért lovainkat, de bé nem érhattük;
Leg-alább kalapját a' földről fel-vettük.

Így jár, a' ki maga akarattyán indul,
És minden rossz lovas a' földre le-is-húl,
Elysiumon-is, jó hogy nem jára túl,
Jobb ha olvasóhoz, mint kantár szárhoz nyúl.

Nevetett, és szóllott, ti nagy Lurkók vagytok,
Láttátok bajomat, békét még sem hagytok,
Lovaglásomba-is engem ótsároltok,
De meg-vallom, igaz, valamit mondotok.

Kételkedtem, hogy olly kemény vólna szája,
Láttom, hogy jó erős szájába zablája,
Gondoltam, karomnak sintsen még hibája,
Meg-tartom, tán nem lesz Plútó viperája.

Mostan immár mondom, nem ló hanem Sárkány,
Az oroszánynál-is erősebb alkotmány,
Lett vólna előtte bár korlát vagy párkány,
Ált szökte vólna azt, valamint vilámlány.

Vitt-is ő engemet ollyan sebességgel,
Hogy két szemem meg-tölt könnyel setétséggel,
Ágyú golyobis sem megy olly erősséggel,
Meg-is tölté szívem, forró hevességgel.

A' két fülem füttyelt, mert nagy szelet hajta,
Már aztat sem tudtam, ülök-é még rajta,
Bennem tsak a' lélek immáron sohajta,
Olly nagy kínra hozott ezen veszett fajta.

De hova lett, talán még mostan-is szalad,
A' mint velem futott, ha most-is úgy halad,
És a' nagy futásba hogy ha meg nem szakad,
Konstantinápolytól ma nem meszsze marad.

Szólt a' Hadnagy: othon már abrakját eszi
Mert tettzik szájának az abraknak szeszi,
Ha tettzik, hátára holnap meg fel-veszi,
Már nem sárba, hanem majd kőre le-teszi.

Veszsen-el e' dühös Tzerberus sárkánnya,
Az én testem soha többé ő nem hánnya,
Úllyön rá olly hogy él, a' ki aztat bánnya,
Majd végére jár ez, életét nem szánnya.

Szóltam itt, kértem én, ne üllyön hátára,
Kemény szájú, juthat élete fogytára,
De nem figyelmezett baráttya szavára,
Le-veté, majd tsak nem jutott halálára.

Aszszonynak és lónak hinni soha sem kell,
Tele vannak ezek hamis erköltsekkel,
Tsinnyán beretválni kelletik ezekkel,
Tudni kell, hogy bírnak ők melly természettel.

Az Aszszony Urának tsókkal kedveskedik,
Pedig idegentül mellye tejesedik,
Mézes szavaival mikor hízelkedik,
Az Urához szíve akkor hidegedik.

Midőn őtt' szívének, és lelkének mondgya,
Tzinkussára akkor van leg-nagyobb gondgya,
Ezt tarttya okosnak, az Ura bolondgya,
Holott a' Tzinkussa tán tsak világ rongya.

A' szép ló-is magát hadgya simogatni,
Lehet főtül farkig testét tapogatni,
Meg-engedi magát szépen patkoltatni,
Meg-is nyergeltetni, 's fel-zaboláztatni.

Az Urat tsendessen fel-veszi magára,
Mintha lejtőt járna, úgy hág a' lábára,
Kész ő mind sétálni, mind menni tsatára,
Semmi rossz erkölts nints írva homlokára.

De a' rossz természet hamar fel-indíttya,
És Fantáziája vadságra buzdíttya,
Mihent rázza fejét, és fülét konyíttya,
Addig hánnya Urát, míg le nem hagyíttya.

De e' kotymány körül olly soká mit állunk,
Úllyön a' szürkére, majd haza sétálunk,
Nints meszsze a' falu, itten mit járkálunk,
Még ma vígan leszünk, 's vígan vatsorálunk.

Mentünk; 's itt a' Hadnagy a' lovát ugratta,
Ki-ugrott alóla, azt addig zaklatta,
Tettzett az én nékem, hogy őtt' gyalog hagyta,
Mert a' Szuperiort már nem vexálhatta.

Nevettük felette, ő meg írúlt pirúlt,
Tsudáltam, olly könnyen hogy lovárúl le-húlt,
Jó lovas léttére, hogy a' földön el-nyúlt,
De meg-esett: lova futva haza indúlt.

Az Ordinántzomnak ültettem lovára,
Mihent Qvártélyomnak értünk udvarára,
Mondá: ötvent vágat a' lova farára,
Mivel őtt ki-tette világ tsúfságára.

Szuperior mondá: ezt mi érdemlettük,
Nem a' lovak, hanem mi a' hibát tettük,
Egy húron pendülünk, már most el-hihettyük,
Én a' posványt, az Úr a' földet térdeltük.

Nem szégyen a' Papot, ha a' ló le-veti,
Mert ritkán jár lovon, ezt könnyen teheti,
De ha egy Katonát a' porba temeti,
Nem ok nélkül már őtt' a' világ neveti.

Vatsora felett-is egymásnak szemére
Hányta mindenike, a' mi jött nyelvére,
Hogy a' Szuperior jött megint kedvére,
Örültem, aludni el-mentünk végtére.

Más nap a' négy Tisztek tőlem bútsút vettek,
Mivel a' Mustrához ők-is készülgettek,
Szuperiorral-is szint eképpen tettek,
Meg-kövelték; hogy ők vele enyelgettek.

Szuperior nálam még ött nap múltatott,
Szerette, békével hogy savót ihatott,
De még jobban aztat, hogy lovagolhatott,
És hogy itt senkitül nem háborgattatott.

Ez ött nap minden nap kétszer ült fel lóra,
De nem mert fel-ülni többé a' fakóra,
Hanem a' szürkére, avagy a' rigóra
Üle, és míg sétált, bé-tele két óra.

Hogy az arany érre jobban van, mondotta,
A' farzsába-is ött' itt még nem bántotta,
Pedig Kereszt tsontyát sokszor úgy rántotta,
Hogy nagy fájdalmába könnyeit ontotta.

De a' hatodik nap, a' mint el-érkezett,
Kávé után velem öszve ölelkezett,
Bútsúzott, meg-tsókolt, fogott velem kezét,
El-ment; otthon lenni az nap igyekezett.

Árván hagytak: éltem megint únalomba,
Mert vendég ritkán jött ezen Qvártélyomba,
Hogy ha nem olvastam, sok gondolatomba
Gyakorta Morpheus merített álomba.

Így töltöttem én itt harmad-fél esztendő, ^t
Minden társasságtúl, 's barátságtúl meddőt,
A' nagy únalomtúl jó hogy szarvam nem nőt,
Ezek után immár értem vígabb időt.

Míg pedig itt laktam, más történeteket
Nem értem; azért-is le-írtam ezeket,
Örvendek azoknak ha töltöm kedveket,
A' kik gyönyörködnek olvasván Verseket.

*Költek Tekéntetes Nemes Beregh Vármegyébe
a' Tisza háton, vagy-is alma huppanáson
Badalai Qvártélyomba, 1765. esztendőbe.*

Igaz szeretetnek hármas kötele,
a' mellyel

A' midőn Tekéntetes, Nemes és Nemzetes Pókateleki Kondé Nepomucéna Aszszony, Tekéntetes, Nemes, Nemzetes és Vitézlő Otskói Otskai Ferentz Úrnak, kedves élete Párja, maga nevének Szent Ünnepe napját üllené, imígyen kötötte-meg Gróff Gvadányi József Magyar Lovas Generális 1788. Esztendőbe, Iker havának 15. napján.

Szent Nepomuk napját, Istennek áldását, Sohase érhessed, És ne-is vehessed,	Gyakorta érhessed, Bőven-is vehessed, Szívednek fajdalmát, Istennek haragját.
Rajtad a' nyavalya, Kereszt járom, iga, Szüntelen maradgyon, Minden uralkodgyon.	Soha se maradgyon, Ne-is uralkodgyon, Istennek áldása, Rajtad Szent malasztya.
Mutzka vagy, de ne légy, Részt te soha se végy, Isten országában, Paraditsomában,	Az ördög markában, Pokolnak kínnyában, Örökké vígadgyál, Mindég uralkodgyál.

Meg-vallom, hogy ezen Versemet leg-alább harmincz esztendő előtt munkáltam, és több név napokra-is alkalmaztattam, sok kezeken meg-is fordúltak, láttam-is, hogy mások-is magokénak tulajdonították, én pedig nevettem.

Sokaknak Kérésére
EGY SZÁNKÁZÁSNAK
két sorú Versekben tett
L E - Í R Á S A,

*a' melly tartatott, Hal-havának 24. napján, a' Versek
pedig költek Kos-havának 10. napján 1788-ban.*

Fársáng három végső napja el-érkezett,
Bachusnak áldozni minden igyekezett.
Egy Úri ház főkép ezen nagy Innepre
Fel-készülvén vára feles vendégekre.
Ezek olly számmal is oda sereglettek,
Hogy velek szobái majd mind tele lettek.
Égett-is a' szent tűz mingyárt konyhájába,
Áldozat lett a' mi vólt Kamarájába.
Mészárszékből az Úr ezt szaporította,
Majorjából a' sok barom-fit hordatta,
Pohár-széken sorba áltak a' lámpások,
Örült sok szív, mivel nagy vólt ragyogások.
Főkép olyan torok, melly vólt Hectikába,
Örvendett, hogy része lesz e' Patikába.
Palota közepén építék az Oltárt,
Tsak az áldozatra már itten minden várt.
A' Templom szolgálai ezt fel-is hordották,
Már minden készen van, Uroknak mondották,
Ki-is vendégivel le-ült körülötte,
Áldozattyát szívből, ő velek közlötte.
Ajtatossan folyt ez; és vala szentséges,
Mivel minden gyomor vala egészséges,
Főképpen áldatott azért Bachus neve,
Mert finom, 's édes vólt gyümölsének leve.
Fel-is gyullasztá ez hamar a' szíveket,
És pirosra festé a' halvány színeket.
Egy új magyar Chórus azomba bé-jöve,
Melly több buzgóságot még beléjek löve,
Mihent szép nótákat ők penderítének,
Fohászkodásokra mingyárt gerjedének.
A' fiatal lábak leg-inkább viszkedtek,
Tsak őket halgatták, már nem ittak ettek.
Óh! az áldozatnak bár tsak lenne vége!
Szóllottak: mivel már tántzra szívek ége.
Öregebbek el nem hagyták a' helyeket,
Körül járattatták vígan a' kelyheket,
Ki sok bűnbe vala, úgy üresítette,
Hogy már mint döglő juh, szemét meresztette.
De ugyan tsak minden folyt szép nyájassággal,
Mindenhez Ház Ura lévén barátsággal.

'S hogy vendégeinek még jobb kedvet tégyen,
 Szólt: szükség dél után hogy szánkázás legyen.
 Gyertyák világánál a' Bál tsak kezdődgyön,
 És illy rendtartással ez Innep végződgyön.
 Jónak állítottak ezen gondolatot,
 Mert Bachus szent Lelke már beléjek hatott;
 Fel-is költek hamar ők az áldozattól,
 Kénszerítették-is a' nagy poharaktól,
 Mert a' szent áldozat fel-fujta gyomrokat,
 'S mivel igen gyakran öblíték torkokat,
 Ki ide, ki oda bűn óldozására
 Futott; esmérete ki-tisztítására.
 Ki-menvén buzgóan mingyárt-is tisztúltak,
 A' halálos bűnök darabonként húltak.
 De a' botsánandók szélnek eresztettek,
 Örvendettek, hogy így meg-könnyebbülhettek.
 Viszsa-tértek, és egy szobába bé-gyűltek,
 Mivel buzgóságtól nagyon meg-hevültek,
 Azért Arabs babnak levével magokat
 Enyhíték, 's el-végzék ajtatosságokat.
 Az alatt tizenhat szányok rendeltettek,
 Az Innep vóltához fel-ékesítették,
 Edgyike Tzethalnak lenni látzattatott,
 Másika meg Syrént úzásba mutatott.
 Argonautákat egyre ábrázolták
 Ugy; mint midőn ezek Colchist meg-hódolták,
 Emez Phaëtonnak lenni képzeltetett,
 A' más meg, hogy Gálya vólna, ítéltetett.
 Egy pedig ki-metzve: úgy vala, mint Sárkány,
 A' melynek torkába lángozott villámlány.
 Vólt olly-is, hogy vélnéd, mintha szarvas futna,
 A' melly azt kívánnya, hogy forráshoz jutna
 Leg-szebb vólt, a' mellyet Neptunusnak hívtak,
 Ezen vízi Nymphák az habokkal vívtak.
 A' ki ki-gondolta művöket, vólt nagy ész,
 Ki pedig munkálta, vólt mesterséges kéz.
 Az első 's utolsó köz szánok valának,
 Tsak a' Muzsikások ezekre szálának.
 Rajtok vörös, fejér, zöld zászlók lobogtak,
 Kibe négy lovakat, kube kettőt fogtak.
 A' mellyek szörökbe nagyon külömböztek,
 Mellyért-is a' nézők szemekbe ütköztek.
 Sok almás kék vala, némelleyike babos,
 Sok mint a' Márvány kő, olly formára habos,
 Arany színű Pejek, fekete serényel,
 Szint illyen farkakkal tele vóltak kénnyel.
 A' szarvas fakók-is tsínosak valának,
 Büszkén lábaikkal mindég kapálának.
 Setét Pejek pedig vóltak piros orral,
 Senki rájuk szemmel nem nézett komorral.

A' sárgák homlokán mint tsillag fejr folt,
 Vagy illy szín hosszú Hóld orrokig vonva vólt.
 Feketéknek térdtől fejr vólt négy lába,
 Mintha öltöztették volna harisnyába.
 Vas Deresek pedig fekete fejekkel,
 Szépségért küszködtek a' szeretsenyekkel.
 A' vörös Deresek Rózsát képzeltettek,
 Zsufa Fakók nyíló Hajnalt jelentettek.
 Almás szeg sárgáknak, len-szín vólt a' farkok,
 Hasonló serénnyel bé-takarva tarkok.
 Mint Leopárd olly vólt, Bontáknak a' bőrök,
 Seregély szürkéknek, vegyesedett szörök,
 Fejérek fénylettek mint a' szironyos hó,
 Mind ezek közt nem vólt, egy-is gatsiba ló.
 Ezek közt Hazája soknak vólt Persia,
 Soknak Ázsiába fekvő Cirkásia,
 Születése földgye, mellynek vala Erdély,
 Ki-tettzet: mert szép vólt, tüzes-is, és kevély.
 A' kos orruakat Neápolis szülte,
 Nagyságokon minden szemnek lett el-húlte.
 A' barna Pejeket Madritba szerzették,
Grand de Espangnyoktól drága pénzen vették.
 Sok került Moldvából, 's Havas all-földgyéről,
 Ukraina, 's Lengyel Ország mezejéről.
 Tsikószták sokakat Hazánk sok pusztáján,
 Hortobágy, Banátus, Mező hegyes táján,
 Mellyeket a' Pesti, 's Győri Vásárokon,
 Meg-vettek az Urak, nem óltsó árokon.
 Tündöklöttek rajtok a' drága szerszámok,
 Phrygyiai munkák valának sok hámok.
 Sok pedig látzatott olly ékes munkának,
 Hogy művének lenni tarták Arachnának.
 Az atzél pléheket Angliából hozták,
 Ezüstből valókat Párisba dolgozták.
 Ezekre nagy 's apróbb, sok tsörgöket vartak,
 Fejr Medve bőrrel, sok lovat takartak.
 Oroszlány bőrrel-is némelly bé-fedetett,
 Kire pedig Párdutz, vagy Tigris tétetett.
 Fejeikre raktak magas bokkrétákat,
 Ingottak, mint mikor szél hajt vitorlákat.
 A' mint már minden szány, eképen fel-készült,
 Melly vendégnek mellybe bé-ültni tétzet, ült.
 Itt az első szánba ültek Trombitások,
 Réz Dobossal: nagy vólt az ő lármázások.
 Mint Madárnak fészket a' végsőt építék,
 Mohokkal, 's zöld fenyű gallyakkal szépíték.
 Ebbe a' Tzigányok bele kukorodtak,
 Mert Vurst szányon ülni ők nem bátorkodtak.
 Mint Rigó fiaknak, látták tsak fejeket,
 Tsókáknak-is lenni képzelték ezeket.

A' Frantzia marsot szűnet nélkül vonták,
 Hogy hallattassanak, szájokkal-is mondták.
 Az Úrnak házatól így el-indulának,
 Elöl a' piatzon, fel 's alá forgának.
 Felette sebes vőlt ezeknek forgása,
 Helenának az ő el-ragadtatása
 Képzeltetett tölök: szépen-is mutatták,
 A' ház Kis-Aszszonyát mivel el-ragadták,
 'S Párisnak vetették őtet az ölébe,
 Mintha üldözőktől ez volna féltébe.
 A' szányok Várasból ki-szaladtak vele,
 A' sok nép utánnok itt futásra kele;
 Nézte: egy nagy réten, ők mint nem forganak,
 Borostyánt fejekre egymásnak osztanak;
 Mivel Helenával nyertesekké lettek,
 Ellenségeiken diadalmat vettek.
 Közel ezen réthez vala egy széles tó,
 Mellynek jegén immár el-olvadt a' hó.
 Mert Titán magassan nyargalt már az Égen,
 Majd egy arasztnyi víz vala itt a' jégen.
 Nem vőlt mély, egy réfnýt mért tsak vize nyárba,
 Sártsák úsztak benne, és békák a' sárba.
 Ők nagy bátorsággal e' tónak jegére
 R'á hajtottak; 's a' mint értek közepére,
 Dirib darabokra a' jég töredezett,
 A' lovak szemébe a' víz fetskendezett.
 Ropogástól, 's ettől, nagyon el-bódultak,
 Itt egy ló, 's ott egy szány, a' vízbe fordultak.
 Nagy lett itt a' lárma, nagyobb az ijedtség,
 Mert vélték, hogy sok öll volna itt a' mélység;
 És hogy el-merülnek ennek az öblébe,
 Fognak mingyárt jutni Abrahám keblébe.
 A' jég darabokkal a' lovak küszködtek,
 Vágták lábaikkal, hortyogtak prüszszögtek.
 Végtére lábokkal hámba keveredtek,
 Szánnyaikkal jobbra, 's balra tekeredtek.
 Kevés szány-is vala, a' melly fel nem fordúlt,
 Páris, Helenával, többi-is vízbe hűlt.
 Lehetett itt látni sok setét Ecclipsist,
 Minden féle színű papír masé pixist.
 Olly fejr tükröket, mint az Alabastrom,
 De ijedt szívekre szükség vőlt a' flastrom.
 Futva-is ment a' Nép itt segítségekre,
 A' Dámákat mingyárt fel-vették kezekre.
 Ki-emelvén őket a' tónak partyára,
 Örültek, nem juttak éltek vég pontyára.
 Sok Gavalér köztök mind addig mászkála,
 Ki-jöttére útát míglen nem találá.
 Mint Zsákot parasztok hátokra fel-vettek
 Sokakat: jég közül a' szárazra tettek.

Itt addig habutzkolt a' Tzigány Chorus-is,
 Szerentséssen míglen ki nem jöve ez-is.
 Ki-pökték szájokból a' sarat és jeget;
 Hogy oda nem vesztek, áldották az eget.
 Szóltak: szent Léleknek az ő sűgárlása,
 Mentet-meg haláltól, 's szent János áldása.
 Szeretnek bennünket a' szűz szent Angyalok,
 A' tóból, 's jég közűl jöttünk ki általok.
 Fogadást-is tettünk: szent Létániára
 Hogy pénzt fogunk adni, érvén Galanthára,
 Azok' Nóta fáji épen meg nem áztak,
 Mert mint két szemekre azokra vígyáztak.
 De annyát mindenik annak káromlotta,
 Ki szánkázni jégen első javasolta.
 Végre a' Parasztok már tsak a' lovakon
 Segítettek, 's a' fel-fordúlt sok szánakon.
 A' jegek két felé tolattak rúdakkal,
 Ezek közt mehettek bátran már lovakkal
 A' Kotsisok: mivel út vala munkálva,
 Mert minden jég darab el-vólt taszigálva.
 Kínálás nélkül-is a' szánakba ültek,
 A' Városba mint a' vert had, úgy repültek.
 De nem vólt ez tsuda, mert nagyon meg-áztak,
 Mint a' nyárfa levél dederegtek, 's fáztak.
 Sietett mindenik maga szállására,
 Mert szükségek vala a' száraz gúnyára.
 Tsak más fél óra múlt, megint edgyütt vóltak,
 A' tón mint szánkáztak, már tsak arról szóltak.
 Nevetkezve hányták egymásnak szemére,
 Mint buktak jég közé, 's a' víz fenekére.
 A' sok nevetséghez leg-inkább az járúlt,
 Minden Dáma minő portékát hogy árúlt.
 És hogy tán ezekbe estek-is nagy károk,
 'S majd nem találkoznak meg-vevő kalmárok.
 Sok Gavalér rólok, tsintalanúl beszélt,
 Mellyért minden Dáma ellenek fel-is kélt,
 Egy mondá: ezt láttam; íjedtébe hogy sírt,
 A' más meg el-ájúlt, mert magával nem bírt,
 Más mondá: ezt láttam, kezét öszve tette,
 Parasztot úgy kérte, míg hátára vette.
 Egy meg contritiót tsinált, imádkozott,
 Háll' Istennek itt van, még el nem kárhozott.
 Jaj szóval edgyikét hallám, mint bútsúzott,
 Mikor a' jég közé a' szánnyából tsúzott;
 Száz aranyat ígért edgyik Kotsissának,
 Ha nem hadgya lenni halál prédájának.
 A' midőn leg-jobban így egymást vexálták,
 Húzd rá Latzi! első musikust kiálták.
 Mingyárt-is ő egy friss tántzot penderített,
 Mellyel minden fülbe ő úgy bé-tsendített,

Hogy minden féle tántz egész virrattáig
Tartott; ettek, ittak hajnal hasattáig.
Ház Ura vagyonyát nem-is kéméllette,
Valakinek a' mit tenni tettett, tette.
Itt leg-szerentsésseb Páris köztök vala,
A' ki Helenáért majd hogy meg nem hala,
Ezt ő házas társúl, el-jedzé magának,
De hozzá-is szíve éget Helenának.
Virágzó Májusnak az ő holnapjában,
Fekszenek Himennek fel-szentélt ágyában.
Tsak neve-is vala Bachus Ünnepeinek,
Tarthatta ezt minden inkább Hímenének.
Fájdalommal néze rájok itt minden szűz,
Mivel mind ezekbe égett itt ilyen tűz.
Helena mindenik kívánt vólna lenni,
Ha lehetett vólna Párisra szert tenni.
Fáj szívnek, ha érez, e' szerető hevet,
Még-is a' szerentse szemébe nem nevet.
Így lett vége e' nagy Ünneptartásának,
Tsekély Verseimmel lett le-írásának.

A' midőn Méltóságos Obester Piatsek Károly ezen hivatalyára fel-emeltetett Méltóságos Gróf Erdődi János ő Excellentiájának Lovas Ezredénél, mint régi jó Baráttal enyelegvén; mivel Nemes Trentsény Vármegyei születmény, ezen tótizált üdvözlő Verseimet küldöttem hozzája, a' mostan folyó Frantzia háborúba a' Rajna Vize mellett fekvő Armadához. A' mellyek költek a' Hojnyitza Vize partyán, Mindszent havának 15. Napján 1794-dik Esztendőbe.

Meg tölt nagy Örömmel, Uherszka Kraina,
Víg hangzással rutsi, minden hegy, 's dolina,
Viszkots! kiált Kazsdá Gyévka, minden suhaj,
Senki sem látt bedát, nem-is hallatik jaj.
De főképpen tapsol, Trentsánska Stolicza,
Az Hornyákok honnya, pohánkas kiszutza.
Mars hadi Pan Bochnak, oltár építtetett
V Trentsinye: a' mellynél el-énekeltetett
Chválime tyá: mellynél Polyhakokkal lóttek,
Mind Gyedák, mind Babkák örömmel bé-töltek.
Szintén eztet teszi, a' Nép Zsilinába,
Rájeczbe, Varinba, Beczkov, Puchovába.
Minden hosztyinázik, eszi a' kulyását,
Tzmarral, meg-öntetett, Pohantsená Kását.
Kedvel zab kenyérre, keni a' brontzáját,
Tzankó tajtékjától, meg sem törli száját,
Borovicskát iszik, Vivat kiáltással,
Alye precso? im így; povedál egymással.
Bratre! uzs Oberster miénk nagy Pan Kraján,
Ej vivat! pime ho, mert lett uzs velki Pán.
Nagy Usztivost je to, egész Stoliczánknak,
Nech ho Pan Boch zsivi, kiáltni kell szánknak.
Ale i zaslužil, mert on-vernye szolgál,
Most-is pred Frantzúzma, jako Vityaz úgy ál.
Csujeme! hogy ugyan, Vityiná im pardusz,
Mint a' Vág Vodába, az Vérekbe úgy úsz.
I Turkom on dával, folyt Basáknak vére,
Preto akasztatott, svati Krizs melyére.
Ez a' pritsinája, hogy Trentsény Stolicza,
Víg, és sutki hangal, tele sok Ulicza.
Pusztyni na dva Struni, sok Hlapinka kiált,
Bocskoros sok Ancsa, már na tanyecz kiált.
Ezt meg-halván én-is, ki ezeket írom,
Örömömbé allyig, a' pennámat bírom.
Szürke Hornyákkal én-is azt kiáltom,
Vivat! örömmel, örömet váltom,
Vivat! meg érdemlé, régen ő már eztet,
És nem tsak a' kitsint, de a' nagy keresztet.
Vivat! égig hasson, szíves kiáltásom,
Nem hólnap, de még ma lehessen Pajtásom.

Tisztelendő nagy érdemű Baróti Szabó Dávid Professor Úr meg-írván nékem, hogy harmod napi hideglelésben vajlódna, ezen néhány verseimmel feleltem Levelére.

Kassa Városában garázdálkodó hideg ellen munkált néhány boszszús Versek. A' mellyek költek Szakoltzán Szent György havának 24. napján 1794. Esztendőbe.

Hideg! látod; hogy már ki-nyílt a' szép tavasz,
Kassán hát mért kullyorsz? mint róka, melly ravasz?
Talán meg-akarod főzni a' zsenyéket?
A' felső bimbókat és több tsemeteket?
Vagy az embereknek ő egésségeket
Rontani? és tenni kegyetlenségeket.
Szabó Dávid Úrhoz minden harmad napon
Bé-térsz, hallom, 's nagy tsint tészel e' nagy Papon.
Meg-rázod, és nyújtod minden erét, és int,
Nem rettegsz? hogy ezért szenvedhetsz Gvilotint.
Ne véld, meg-hervasztod sok nyert borostyánnját,
Vagy-is meg-gyengíted ő nagy tudománnját.
Ha azért irígység ezt veled téteti,
Ő nagy lelküése dolgotat meg-veti.
Te Kaján boszszúdat mért-is töltöd azon,
Kiről mi Hazánkra áradott sok haszon?
És még most-is árad, mellyeket szül esze,
Ritka főnek-is van illy találó nesze.
Bizonyosága ennek számos szép munkája,
A' mellyeket ótsárl tsak az irígy szája.
Tudgyad! az Istenek őtt kivált szeretik,
Múzsák seregei mindenüt követik.
Ha ezek minnyájan ellened támadnak,
Edgyes akarattal Vulkánusnak adnak,
Ennek Brontessei majd ülőre vetnek,
Jól meg-pörölyöznek, 's kochokba temetnek.
Így természeted-is nem marad természet,
Te valóságodból lesz egy el-enyészet.
Lódúly hát Kassárúl, meny Laplandiába,
Vagy hol Rontó Pál járt, siess Kamtsatkába.
Emely ott' jegedből tornyozó hegyeket,
Rontsd-meg Zúzmaráddal a' nyíló rügyeket,
De itt borzas fejű ne garázdálkodgyál,
Boreásod szele vigyen, 's takarodgyál.
Hogy így Szabó Dávid ágyából fel-kéllyen
Meg-tért egésségbe sok esztendőt éllyen.

MÁSODIK DARAB.

Mostan már fognak következni, ezen Folyó Esztendőbe munkált Verses Levelezéseim.

Az első, Csízi Istvány Fő Strázsa Mester Úrral még most-is folytattatik. Én ezen tiszteletre érdemes Stabális Úrral való esméretségemnek Epocháját, harmintz esztendőknék, és talán többeknek-is el-folytára méltán tehetem. Ezen Esztendők alatt, valamint Háborúknak, úgy Békességnek idején a' szerentsés Fatum engemet gyakran vele öszve férkesztetvén, nem tsak számos Óráimat, de számtalan Napjaimat-is nyájas társasságában töltöttem; a' ki-is megelégedésemet, szép, és jó erköltsivel, mértékletességgel tellyes, 's tréfás nyájasságával tetézte. Mellyekre való nézve, a' Kegyes Olvasó hozzája írott leveleimbe ki-tett dolgokról olly ítélettel légyen, hogy azok közül némellyeket én tsak nyájasság kedvéért fogtam reája, hogy ez által több több okot adgyak nékie, a' velem való Verselésnek folytatására, jól tudván aztat, hogy ő egy légyen Hazánkba a' jó ízléssel, a' szép Magyarsággal író Poéták száma közül való. E' mostani munkáim közé, kevés leveleit iktattam bé, történhetik azomba; hogy idővel, még most-is folyó levelezésünket nyomtató sajtó alá szoríttatom. Jónak ítéltém mostanában második levelezésemet, a' melly-is Mólnár Borbála Aszszonysággal vagyon, bővebben kiadni, egyedül azon okra való nézve, hogy Hazánkba érdemes Neve, a' Verselésbe való nagy készsége, sebes, 's találó esze, tüzzel, és jó ízléssel tellyes munkái, szóval; az ő Talentomának híre el-terjedgyenek. Ki légyen ő, nem látom szükségesnek lenni, hogy ki-tegyem, mivel azon betses munkája, mellyet 1792-dikben Sátor-ally Ujhelybe munkált, a' melly magában foglallya az ő életének igaz tükörét, kinek-kinek az ő kívánságát bé fogja tölteni. Én magam-is, mind ezen szempillantásig személyének esméretségétől a' távol léttel miatt meg vagyok fosztatva, tsupán a' most említett szép tulajdonságai által, a' mellyeket velem való levelezéséből tanúltam-ki, annyira reá esmértem, hogy minden tartózkodás nélkül bátran felőle ide tehetem, hogy Hazánk szép Neme között, ő tsak egy maga légyen, született ékes nyelvünkön Verselő Magyar Minervánk, hogy így-is esmeretségebe estem, említett Fő Strázsa Mester Úrnak köszönhetem, a' mint ez mingyárt alább ki fog tettzeni.

Fő Strázsa Mester Csízi István Úr, köttetlen szavakkal írott levelébe tudtomra adgya, hogy magát nyugalomra Tokaj Várossába le-tette, egyszersmind azon versekbe írtt' levelét-is, a' mellyet Mólnár Borbálának Sátor-allya Ujhelybe írtt, közli velem, ezen Aszszonyságtól vett válaszával egyetembe, a' mellyek íme következnek.

A s z s z o n y o m !

Árváult sorsodnak olvasván Verseit,
'S vizsgálván eleit, közepit, végeit;
Ditsérem azok közt a' lassát járókat,
Még inkább a' sebes lábakon ugrókat.
Van ezekben ész, tűz, verselő mesterség,
A' mellyeket méltán betsül az emberség;
Van erő, a' szívet a' melly meg-mozdította,
'S szenvedő sorsodon szánásra indította.
Szánlak jó Verselő; de vallyon most mint vagy?
Örül-é már szíved? vagy még-is bútól fagy?
Miként táplálódol? van-é jó élésed?
A' mellyet érdemel verselő ízlésed.
Bánom, hogy olly távol van tőlem lakásod,
'S nem gyönyörködheted, gyakrabban írásod.
Hol a' szöke Bodrog bé-vág a' Tiszába,
Ott nézek én ollykor Pegasus Kútyába.
Merítettem hajdan én-is szép vizébül,
De már zavaros lett, 's el-vesztett ízébül.
Mert mióta Mársnak táborába száltam,
Abból meríteni nem sokszor próbáltam.
Merítenék már most, de az ér lassan vér.
Mert nem ösztönözi az elébbi friss vér.
Le-tévé a' fegyvert, már nyugalomban
Élek: de nem élek, restítő álomban;
Hanem társalkodom azokkal, kik vóltak,
'S már nintsenek többé, mivel már meg-hóltak.
Ezek tsepegtetnek olly virtust lelkemre,
Melly mind hív ör-álló vígyáz életemre,
E' lészen Aszszonyom! míg élek vezérem,
Ezt követve hiszem; meg-adatik bérem.
Az a' bér, a' mellyért Jésum öntött vért,
Azt a' vért, a' mellyet bűnös lelkem ki-kért.
Egy estvéli órán, tsak sietve írtam,
Utolsó versemnek végzésével sírtam.
Ha keresed nevemet, tsak könnyen egy madaratska,
Sok szép Vénusnak melly rebdes ablaka tájján,
Meg-magyarázza; de kérd tsupán egy syllaba hangján,
Es hozzá egy I-t, ragasztani meg ne felejtseed.

Ezen Heroicum versekbe foglalt mesét én így fejtem-ki,
A madárka Csíz, az I betűt hozzá tévé, ki-jön ezen név Csízi.

Jó Uram! nem tudom, mi indítá szíved,
Hogy illy méltatlanhoz arányozod íved,
'S szeretetbűl hozzám repítéd leveled,
Hogy bátorzkodhassom barátkozni veled.
Meg-tisztelél tehát, mint más Úri rendek,
Melly nem várt újságnak látásán örvendek.
Örülök, hogy Múzsám nálad kedvet lele,
Melly Melpomenével csak jajt énekele;
Mellynek minden rendgye ábrázol bánatot,
Bús Arethuzával tész könnyv folyamatot.
Melly nem zengedezhett Mennyei szép hangot,
Meg nem tagadhatván az alatsony rangot.
Együgyű lantya hát nem nyerhet érdemet,
Mert nem haladgya-meg az Aszszonyi nemet.
Mivel Apollónak nem járt letzkéjére,
'S nem veheté úttját Hypocrén vizére.
Nem szemlélte Pindus árnyékos bértzeit,
Sem kies Parnassus két szarvú teteit.
Nem szophatta soha a' Minerva tejét,
Nem tölté Phoebussal mulatva idejét.
Tsak a' leg-együgyűbb vízi Naisokkal,
Múlatt, 's a' tudatlan bértzi Pásztorokkal,
'S meg nem érdemelvén más Laurusokat,
Szedegett mezei paraszt virágokat,
Mellyekkel homlokát tsak úgy ékesíti,
Ha őtt a' jó szívű ítélet segíti.
Mellyet, hogy jó Uram, te tőled meg-nyere,
El-borította fejét az öröm tengere,
Gyönyörködik, hogy őtt' olly Múza tiszteli,
Melly a' ditsőségnek Laurusát viseli.
Ez őtt' szeretettel keblébe szorította,
'S hogy vele versezzen, nyájasan szólította,
Uram! szereteted meg nem hálálhatom,
Hogy szívedre hatott emésztő bánatom.
Azt kérded: mint vagyok? rá ez a' felelet,
Éltem komor éjje váltott immár delet,
Az örök végezés várt napom fel-hozta,
Meg-hólt az a' féreg melly szívem kínoztá.
El-aludt az a' tűz, melly vólt gyötrő koha,
Az élet sok gondgya bokros rajtam noha.
Mert három gyermeknek nevelése terhel,
Nehéz gyenge válnak bírni illyen terhel,
Nints pedig e' végre egyébb keresetem,
Varrással táplálom életek, 's életem.
De mind ez előtttem tsak álomnak tettzik,
Hogy a' belső kínok szívemet nem mettzik.
Miólta szívemnek le-húlt rabló lántza,
'S bé-omlott víg kedvem el-kerítő sántza.

Lett azólta házam békesség Temploma,
Mellyet nem reszkettett erőszak ostroma.
Sőt kivánt szabadság strázsál fala körül,
Ezt látván előttem, a' bánat-is örül.
Valamint te írod, hogy a' hóltak pora,
Halandóságodnak néma Præceptora;
Melly ama nagy kintshez, virtushoz vezérel,
Mellyet Jésus Urunk szerzett drága vérrel.
Úgy én-is gondom közt, ezt fére nem tészem,
Hogy Jésus ölébe jusson kies részem.
Hogy halandó féreg, halhatatlan vagyok,
Illy elmélkedésen soha fel nem hagyok.
Elmémben van, midőn éltemet táplálom,
Halhatatlanságra ált vívó halálom.
Illyen sorsba élek, ha tudni kívántad,
Méltó tisztelettel ki vagyok irántad,
'S az a' Múza, melyet méltóztatz ölelni,
Már szeretetedrűl kíván énekelni;
Az emberi szívet mert nagyon tiszteli,
Mellyen az Istenség sugárát képzeli.

Tokaj 21. Jan. 1794.

A' madaratska nevét, nem igen tudtam ki-találni, míg Patricarius Úr, nékem meg nem magyarázta, Tsíz madaratska mivel házunkban nem tsivogott még.

Ezen két leveleket mihent vettem, Fő Strázsza Mester Csízi István Úrhoz mingyárt ezen levelemet botsájtottam postán, mellynek foglalattyát úgy intéztem, hogy ez által kényszerítsem Molnár Borbála Aszszonyságot-is, a' velem való verses levelezésre. Ebbe tzielomat el-is értem, a' mint alább ki-is fog tettzeni.

Drága régi kedves, jó Vitéz barátom,
Hogy még most-is szeretsz, leveledből látom.
Mert tudtomra adta, lakásod hol vetted,
Köszönöm, ősz fejem hogy meg nem vetted.
Tokaj tehát már most lakásodnak helye,
Jó hely ez: mert ott van Lyæus műhelye.
Mellybe sajtolt mustnak sokkal jobb az ize,
Mint alatta folyó Bodrogh, 's Tisza vize.
Próbus Katonái tán fáit plántálták,
Mikor békességnek restségét útálták,
Ély ezen Nectárral, de mértékletessen,
Hogy dolgozod intézhesd mindenkor helyessen.
De hogy a' hóltakkal, írod, társalkodol,
Tán félsz? a' Halállal azért tusakodol.
Olly dologtól mért félsz? mellynek meg kell lenni,
Mint embernek; ennek zsóldod le kell tenni.
Nem egyszer láttalak Mársnak piattzára,
Víg kedvel ki-áltni, sok véres tsatára.
Ha akkor a' Halál meg nem rettenthetett,
Hogy most róla beszélsz, erre mi vehetett?
Ama híres Fridrikh, Prussusok Királlya,
Kinek nagy tetteit a' világ tsudállya,
A' Halálról így írt Kaith Fő Vezérének;
Hogy adgya tudtára minden Vitézének:
Hogy a' Halál árnyék, 's édes álom vólna,
Azért a' sok ágyú bár durrogva szólna,
Képzeldésétül meg ne rettennyenek,
Hanem mint mindenkor, úgy vitézkedgyenek.
Ha a' Halál nem más, hanem édes álom,
Jól élvén örömmel, várhatom halálom.
Jó Barátom! ebbe életem kövessed,
Hogy idővel édes álmodat nyerhessed.
Bánom, hogy sanyargat a' fájdalmas köszvény,
De így szokott járni minden gazdag fösvény.
Tudtál futva járni Maros-Vásárhelyre,
Mert Vénus temploma épült ezen helyre,
Most dagályos mérgét útnak kóstolod,
Sziszegéssel, jajjal, im' ízét pótolod.
Édes falatokat a' ki gyakran evett,
Hörbölhet utánnok illy keserű levét.
Czypus szigettyében ki gyakran áldozott,
Így jár; mert Bálványkák előtt imádkozott.
Köszönöm! meg-írtad, társalkodásodat,
Újhelyi Múzsával tett barátságodat.
Olvastam hozzá írt' Verses leveledet,

De tudod, esmérem, több illy remekedet.
 Hazánkba te munkád ditséretet nemzett,
 Nyilván tudgya eztet egész Magyar Nemzet.
 A' Szarándok Aszszony ennek bizonytsága,
 Mellybe bé óltva van elméd vídámsága.
 A' Sátor Újhelyi Múzsának munkája,
 Hazánkknak előttem leg-nagyobb tsudája.
 Örömmel olvastam szép ékes Verseit,
 Latra-is vetettem minden tzikkellyeit.
 Hízelkedés nélkül írom; hogy tsudáltam,
 Midőn szavainak erejét vizsgáltam.
 Látszik elméjének, mind tüze, mind sava,
 Bár játékos, fontos még-is minden szava.
 Jól tudgya, hol buzog Castalius Kúttya,
 Gazzal még bé nem nyölt nála Pindus úttya.
 Tiszta Víz tsergedez zselyébes malmára,
 Láttya, ki ügyet vét az ő munkájára.
 Ditsérje Lipsia maga Gotsétnéjét,
 Magasztallya éigig Verselő elméjét.
 Königsmark Gróffné-is, bár lantyát pengette,
 Eszelős Verseit a' világ hirdette.
 Mi sem leszünk némák, 's bé nem fogjuk szánkat,
 Melléjek állítyuk Magyar Minervánkat.
 Eléb nyújtja ennek maga adománnját,
 Apolló: fejére tévén Borostyánnját,
 Mint azoknak; mivel ennek Verselése,
 Sikeresebb sokkal, édesb az ízlése.
 Bár több illyet szűlne Nemzetünk szép Neme,
 Hogy lenne hazánkknak több ilyen gyöngy szeme.
 Sajnálom, hogy három gyermeket Varással,
 Kéntelen táplálni, az ég több áldással
 Ött' fel nem ruházta, mert így többre menne
 A' tudományokba: ha élelme lenne.
 Arachnát jól tudom, követi Varása,
 Himes munkájának, ritka lészen mása,
 Mert kinél tele van, eszeléssel a' fő,
 Illik a' kezébe, mind a' penna, mind tő.
 Kérlek, jó Barátom, az ő szép Verseit,
 Küld-meg fejéből fült minden remekeit.
 Mert ezentúl lészen, ő betses munkája,
 Kezembe vett pennám mutató táblája,
 Köszöntsed Nevemmel, bár őtt' nem esmérem,
 Öröké versellyen, mond meg, arra kérem.

*Költek Szakoltzán a' Morva Vize partyán Vak
 Béla Királytól építtetett Városban 1794. Esz-
 tendőben Febr. Hólnapjának 8-dik Napján.*

*Csízi István Fő Strázsa Mester Úrnak ezen Levelemre
változó egészsége miatt késsőbbre haladott Válaszsa ez.*

Tokajban Kettős Havának első Napján 1794ben.

Generalis Uram! minapi leveled,
Minthogy a' Poésis születteték veled,
Poésisi tűzzel egész nyájassággal,
Érkezhén: el-töltem én-is vídámsággal.
Azért-is még akkor válaszoltam volna,
Ha Múzsám akkor-is, nyájaskodva szólna;
A' mikoron a' test, erőtelenkedik,
És az ér lassan vér, nem elevenedik.
A' fájdalmas köszvény, és a' hurutolás.
Már rég sanyargatnak; nehéz e' hartzolás,
Mert csak a' szenvedés az én hartzolásom,
Úgy hogy alig lehet ollykor szunnyadásom.
Ugyan csak bár lassan vér a' Verselő ér,
Teljesítem már, mit parantsolatod kér.
Tudniillik: Mólnár Borbála ki légyen,
Tanúságot róla, hogy vágyásod végyen.
Én író tollának nézvén barázdáit,
'S vizsgálóra vévén sok remek munkáit,
Azoknak hantyaín találék gyöngyöket,
A' bölts elmének-is, méltán tetszhetőket.
Heliconon termett elme virágokat,
Nem-is találhatni más hegyen azokat.
Görög Országba van e' hegy, a' mint írják,
De a' miolta azt a' Törökök bírják,
Mind a' kilentz Múzsák onnat el-távoztak,
Mivel olly idegen Néphez nem tartoztak.
Újhelyben szállotak ezek Borbálához,
Az én agg Múzsámnak Verselő társához.
Clio, Uranie, szép Polymniával,
Euterpe, Melpomen, ékes Thaliával,
Terpsycor, Erató, Calliope jelen,
Vagynak itt minnyájan, Ősz, Tavasz, Nyár, 's Telen.
Itt űzi mindenik maga mesterségét,
Erató mérsékli szerelmetességét.
Itt buzog szép tiszta Castalius kúttya,
Beotziába van, a' salakja, 's rúttya.
Itt merít Borbála, Hypocrén vizébül,
Hol ebbül, hol abból, hol Aganippébül.
El-küldött Versei tésznek bizonytságot,
Író tollam hogy nem mázol hazugságot.
Bizonytságot, mondom, tésznek szép Versei,
Hogy Múzsáknak szentelt, források tseppei.
Személyessen ötöt én még nem esmérem,
Azért csak elméje tüzerül ditsérem.
Hogy szegény, azt tudom, szánom-is érette,

Hogy a' mostoha sors abba helyeztette;
Mert ha élelmére való bőven vólna,
El-hiszem Múzsája sokkal többet szólna.
Bár szegény, de még-is nagy az ő érdeme,
Mert ennyire nem ment, még ő Magyar Neme.
Valóban-is méltó vólna segíteni
Rajta, 's nyomó terhét meg-könnyebíteni,
Bár a' kiknek vagyon módgyok, ne múlatnák,
Így több több munkára ötet unszolhatnák.
Ki-adott munkája írja születését,
El-mellőzöm azért annak ki-festését.
Borbáláról mostan, én többet nem írok,
Mert ötet jól festő tollal nem-is bírok.

* * *

Uram Generális! azt kérded: mért félek
Az Haláltól? azért félek, hogy még élek,
Ha élni meg-szünök, nem bánt a' félelem,
'S semmi retteget magam nem terhelem.
De élvén, hogy félek, azt bűnöm okozza,
A' lelki esméret, mert azt most halmozza,
Harmintz, 's több esztendőt ki katonáskodott,
És nőtelenül élt, meg nem házasodott;
Ha jó jegyző Könyvet hordozott zsebjébe,
Avagy jól bé-zárta elme szekrényébe;
Vizsgállya: hol adott kezet Bellónának?
'S azon helyben míg vólt, élt-é Diannának?
Hová maschérozott onnat? ott meddig vólt?
Hány Vénust követő tsapodárokkal szólt?
A' harmintz esztendők el-folyások alatt,
Hányszor tsabította-el a' nyalánk falat?
Mind fel-keresvén azt, saját kebelében,
Nem hiszem, hogy a' félsz ne lenne szívében.
Könyű azt mondani, jól halsz-meg, ha jól élsz,
De a' jó életen, többször roszzat tserélsz.
Roszzat tserélsz, mikor Vénusnak áldozol,
Aggott vénségedben, mellyen sohajtozol.
A' kik meg-ítélnek azért, hogy én félek,
Egy hajóba ülök, azt tartom ő vélek.
Félek én, de bíztat a' Jépus érdeme,
'S reám függesztetett könyörülő szeme.
Ezt érezve már most, mind elébb nem félek,
Mint ez előtt éltem, már úgy nem-is élek.
De hogy nem úgy élek, nem magamtól vagyon,
A' Kegyelem által, segítettem nagyon.
Talám tsak azért-is nyujtatik életem,
Bűnöm botsánattyát éltemben kérhetem.

* * *

Ma nyögő ágyamból, hogy fel tsámpáskodám,
Mi dologhoz fogjak, azon gondolkodám.
Úgy juta eszembe verses tartozásom,
De nehezíté azt nagy hurutolásom.
Nem-is terjeszkedik azért képződésem
Meszsze: nem engedvén erőtlenedésem.
Bé-rekesztem hát ezt, illy buzgósággal,
Légyen az Úr Isten Generálisommal.

* * *

Zitsi: Anagrammát, e' névből készítve,
Nevem homályából, léssen ki-derítve.

Ezen Válaszra írtt Levelem.

Szakoltza Iker havának 20-dik Napján 1794-dik Esztendőbe.

Gróf Gvadányi József, Magyar lovas Generális, Fő Strázsa Mester Csízi István Úrhoz, Tokajba.

Az igaz hív Barát, nagy kints e' Világon,
És az ilyen madár, üll tsak ritka ágon.
Mert bár szembe magát sok Barátnak mondgya,
Mint színeskedhessen, még-is leg-főbb gondgya.
Igaz barátságna, erős-é? talp köve,
És vert-é gyökeret? szívbe plántált töve;
Leg-nagyobb próbája esztendők folyása,
Mellyek alatt, ha nem történt változása,
Illyen barátságon, már ki-ki építhet,
Még az ígység-is, illyt ki nem feszíthet.
Mint Atlást az Égnek, le nem nyomja súllya,
Ez-is helyt áll, bár ki próbálly, és dúlly.
Bóldog ember! a' ki illy Barátra akad,
Mellynél a' barátság lántza meg nem szakad.
A' kit bár Fátum vétt meszsze országokra,
És kötelessége viszi sok dolgokra.
Még-is Barátyjáról meg nem felejtkezik,
Szembe nem lehetvén, vele levelezik.
Fő Strázsa Mester Úr! meg hitt Achatesem,
Velem társalkodó kedves Pyladesem!
Te vagy az! a' kinek szíve nem változott,
Bár személyed tőlem gyakran el-távozott.
Te vagy az! ki velem, gyakran nyájaskodtál,
Szavaidba soha nem áll-ortzáskodtál.
Harmintz esztendeje el-múlt már, hogy esmérsz,
Barátság Úttyáról, te balra még sem térsz.
Nem térsz! sótt tetteddel aztat bizonyítod,
Mivel gyakran hozzám leveled indítod.
Most-is köszvény, Hurut, súlyossan gyötrennek,
Írsz: és tőlem el nem idegenítenek.
E' szeretetednek tsalhatatlan jele,
A' mellyel irántam szíved vagyon tele.
Felőlem-is, vélem, olyan hiszembe vagy,
Hogy ég szívem hozzád, 's barátságom nem fagy.
Hidgyed-is! hogy ez tsak, akkor fog el-múlni,
Mikor a' testemet férgek fogják fúrni.
Már most levelednek én minden pontyára,
Felelek: mellyeket így veszek pennára.
Helybe hagyom mindent Mólnár Borbálárúl,
A' mit írsz: mert én-is sok szép munkájárúl
Már mostan esmérem, bár magát nem láttam,
Tüzét elméjének, 's ízlését tsudáltam.
Igaz! hogy Hazánkba, Nemének ő edgye,
Ki érdemli, fejét hogy zöld Laurus fedgye.
Apolló, 's Minerva, ötet meg-szerették,

Méltó-is! hogy ötet, magok mellé vették.
 Helicont el-hagyták, és Újhelybe gyűltek,
 Múzsáik Múzsáddal a' hol egyesültek.
 Hypocrén Vizéből, most ott' meringetnek,
 Pásztori dalokat lantokon pengetnek.
 Szerentsés vagy! mivel velek társalkodhatsz,
 Apolló Oltárán, gödölyét áldozhatsz.
 Mihent rá esmérnek tett sok érdemedre,
 Borostyán koszorút tesznek ősz fejedre.
 A' szerentse reám itten úgy nem nevet,
 Illy szép társasságba részem nem-is lehet.
 Én tsak Faunussokkal mostan társalkodom,
 Vad Driadesekkel erdön nyájaskodom.
 Csátés Morva vize, Castalinus Kútam,
 Ehez-is Zanóttal bé van nőve Útam.
 Najadesek abban koránt sem úszkálnak,
 Partyán a' Tóth Nymphák füveket kaszálnak.
 Nyalábbokkal viszik azt a' teheneknek,
 Örvendnek! hogy tejet majd bőven fejhetnek.
 Illy durva társaság, szívem nem hódította,
 Sőt mondhatom! Múzsám elmejét bódította.
 Verseit láttátok, minő lengetegek,
 Mert fejét borították ködök és fellegek.
 Lantja sintsen néki, tsak fúvós dudája,
 Mellyért-is betsesseb Múzsátok Nótája.
 Mert ez szent forrásból, maga hangját veszi,
 Mikoron Apolló áldozattyát teszi.
 Kedves jó Barátom! ély köztök kedvedre,
 És én most felelek, több tikkellyeidre.
 Írod: az haláltúl, hogy te tsak azért félsz,
 E' tündér világban, mivel még most-is élsz.
 Mellybe több helyeken, el-követtél több tsint,
 Félsz; ha meg-halsz, hogy majd, szenvedsz ér'te nagy kint.
 Prothoculumodba nagy azokrúl a' szám,
 És így erős-is lesz mind ezektúl a' Vám.
 Melly Katona harmintz esztendeig hartzol,
 Az illyen ottan-is, hol nem szabad, sartzol.
 Mind ezek mardossák lelked esméretét,
 Féled! reád jövő Egek ítéletét.
 Ezekre felelem; hogy búba ne merűly,
 Sőt, hogy még most-is élsz, tapsollyál, és örűly.
 Mivel Excessusid még complanálhatod,
 És sok ravássidat jótskán le-róhatod.
 Tsak a' kis Bíróval te jó computust tégy
 Fogad-meg, hogy többé tilalmasba nem mégy.
 Maros-Vásárhelynek nem nézel szemébe,
 Sarlódat nem vágod ott más képébe.
 Staniszlovba sem fogsz Bozsenyitzát enni,
 A' hol tsávát látol, oda sem fogsz menni.
 Döngesd a' melyedet, bánd-meg a' mit tettél,

A' tiltott almából hogy haraptál, 's ettél.
 Hid! az öreg Bíró, hogy meg fog engedni,
 De éltedbe fogol azokért szenvedni.
 Így ha e' világon dolgoz complanálsz,
 Dohányozva osztán várhatod halálod.
 A' mint veszem észre, a' complanáláshoz,
 Hozzá-is fogtál már a' bűn le-rováshoz.
 Mivel már a' köszvény szorított mankóra
 Donyhák közt pelyhezel, nem ülhetz-fel lóra.
 Nem-is agarázhatz. Ó Pænitentzia!
 Szenved! ez ideig tartó Szententzia.
 Mondom: szenved! fizesd! a' mivel tartozol,
 Így Elysiumba bé-is maschérozol.
 Lelked esmérete, szükség, tiszta légyen,
 Mert semmi meg-motskolt oda bé nem mégyen.
 Főkép arra vígyáz, hogy te vissza ne ess'.
 Mert még a' vénnek-is szokott vettetni les.
 De hiszen te tőled már az ki sem telik,
 Mivel a' Virágot csak tavaszkor lelik.
 Ne véld Elyseum, hogy Mennysország légyen,
 Vagy Pokol, a' hová csak a' selma mégyen.

 Elyseum azon gyönyörű, szép zöld rét,
 Megyénjén bár Céres, magot soha sem vét;
 Még-is a' gabona olly bővséggel terem,
 Hogy azzal sok Tárház, meg-telik 's sok verem.
 Myrhák, Aloesek, erdőket formálnak,
 A' sűgár tzedrusok, mint Tornokok úgy álnak.
 Terepék gallyait Zephrus ingattya,
 A' hangokat Echó köztök dupláztattya.
 Ezüst szín forrással a' kútak buzognak,
 Sziklákról sziklákra jádzodva zuhognak.
 Meg-értt' gyümölcseikkel rakva vannak a' fák,
 Setét árnyékiba, zengnek a' madarkák.
 A' sok virág neme bé-tölti a' szaglást,
 Mert mindég Május van, nem esmérnek fagylást.
 Itten minden sövény kolbászból van fonva,
 Óldal szalonákkal ház falak bé-vonva.
 Tokai, Sampaner, Burgunder, 's más borok,
 Ponts, Rozolis elég, nem szárad a' torok.
 Éjjel nappal főznek, sütnék a' Tractérek,
 Ételeknek pedig: köszönöm! a' bérek.
 A' Kávés házakba vagyon Lemonádé,
 Jeges italokkal Kávé, 's Tsokoládé.
 Ki Parolit tsinál, ki meg Bancó! kiált,
 Sok Spanyol duplát, más meg Szuverént vált.
 A' nagy Bál házakba, zeng a' szép Muzsika,
 Forganak a' szűzek itt, mint a' karika.
 Kinek mikor tetszik, mégyen agarázni,

Mások meg erdőbe, kopókkal vadászni.
Ki datzos paripán magát ugrattattya,
Ki tzifra ruhába kénnyét fittogtattya.
A' Kandalló előtt sok meg dohányozik,
Mivel már üdvözült, egy sem imádkozik.
E' rétnék közepén, áll két roppant Kastély,
Köztők a' Hauptvacht, és ez a' Hauptqvártély.
Egyikbe Mars lakik, melly aranybúl készült,
A' másba Bellóna; ez ezüstbúl épült.
Szóval, az itt való Öröké-valóság,
Dinom dánom, mellybe nem lesz múlandóság.
Már kedves Barátom, im elődbe adtam,
Üdvességünk úttját néked meg-mutattam.
Egy kevésbé ugyan szoros, de nem röges,
Vigyázva meny rajta, hogy újra el ne ess'.
Szenvedgy e' Világon míg élsz, és itt tisztúly,
Sok bagázsiával, kérlek! meg ne indúly.
Így bátrabb lesz útag, könnyen-is oda érsz,
Szent Pajtársid között, hamar-is helyet nyérsz.
Nintsen a' Haláltúl tehát okod félni,
Mert épen általa fogsz örömbé élni.
Ó melly nagy örömmel fogunk mi bé-telni,
Mikor ottan egymást meg fogjuk ölelni.
Ha elébb oda érsz, rendelj nekem szállást,
Húsz paripáimnak istállót, 's jó állást.
Ott van már Nováki, segítségére lesz,
Ő ott régi Gazda, ér'tem mindent meg-tesz.
De míg e' világon fogsz még sántikálni,
Meg ne szűny Verseket én hozzám irkálni.
Ha egyszer meg-érzük a' halálos sajtót,
A' ki utánnunk jön, tegye bé az ajtót.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Tokaj Rák havának 7-kén 1794-ben.

Méltóságos Gróf, és Generális Gvadányi Úrhoz Fő Strázsa-Mester Csízi Istvány.

Generális Uram! tiszteltem Leveled,
Mellyben jól meg-nyomtad, mint szoktad kengyeled.
Mivel Pegasusod épen Szakoltzáról
Hamar jött, vagy inkább, jött Aoniáról:
Parnassuson készült olly ékes tsútárral,
Mit a' Karbunkulus nem érhet-fel árral.
Vólt fel-ékesítve, 's hozott sok gyöngyöket,
Magát Apollót-is meg-kísérthetőket.
A' maga Kúttýából hozott olly tseppeket,
A' mellyek élesztik a' lankadt szíveket.
Lankadtságomat-is elevenítette,
Kegyességed, újra, hogy ízelíthette.
Valóban kegyessen énekled Nótádat,
Barátodnak valván régi hív szolgádat.
Szolgád voltam, vagyok, és leszek míg élek,
Hív tiszteletedben buzgólkodó Lélek.
Parantsoly! valamit fel-ér tehetségem,
Azt tellyesíteni, egy fő nyereségem.
Háládatosságom soha se felejttem,
Bár tellyesítését ollykor későn ejtem.
Hála az Egeknek! mankó nélkül járok,
De a' hurutolás olly iszapos árok;
A' mellyből ki-mászni eddig sem lehetett,
A' sok orvosság-is keveset tehetett.
Verselő tollamat csak lassan vezetem,
Ezért; 's gyengébben mint van igyekezetem.
Pegasus ugyan csak nem tér-meg üressen,
De nintsen oka, hogy felettéb siessen.
Lassú lépésekkel hát csak ballagdogál,
A' mint gondolatom elmémből folydogál.
Gondolatom vala, hogy mindent fel-vészek,
Generálisomnak úgy eleget tészek.
Betses Verseiben a' miket olvasok,
A' mellyek bár bőltsek, de még-is nyájasok.
Nem bőltseskedhetem, de nyájaskodhatom,
Máskép feleletem, most nem-is adhatom.
A' mi most el-halad, máskor el nem múlik,
Ha hurutolásom sokára nem nyúlik.
Írod: sok helyeken, követtem-el sok tsint,
'S félek, ha meg-halok, érte szenvedek kint.
'S melly Katona harmintz esztendeig hartzol,
Az ilyen ottan-is, hol nem szabad, sartzol.
Nem mondok ellene, mert sokat vétkeztem,
És én az ó embert, még le nem vetkeztem.

Akaratom vagyon, hogy jót tselekedgyem,
 De nem lehet: azon bár mint mesterkedgyem.
 És így az Excessus, nem complanálhatom,
 'S e' miatt lehetne leg-nagyobb bánatom;
 Ha nem complanálná azt a' Jésusi Vér,
 A' melly szent Attyától nékem kegyelmet kér.
 Kér, nyér-is; nem lehet abba kételkednem,
 Másképp nem-is lehet hozzá emelkednem.
 Viszsa térek innét, de tsak nyájaskodva,
 'S tulajdon érzésem szerént gondolkodva.
 Generális Uram, negyvenig-is hartzolt,
 Kérdeni nem merem, hol? és mennyit sartzolt?
 Kezet foghatok hát, Uram! tám veled-is,
 Mert valamint enyim, érzett kebeled is.
 Hát ha még érzésed lett a' kalaúzod,
 A' lelki isméret jármát velem húzod.
 Többre nem-is terjed most nyájaskodásom,
 Mert tsak arra van leg-főbb iparkodásom.
 Mennybe Jésumhoz fel-emelkedhessem,
 'S az Elysiumot meszsze kerülhessem.
 Mert itt a' mint írod, nem-is imádkoznak,
 Ha nem imádkoznak, tehát tsak kárhoznak.
 Értem a' Satyrát, de én valót írok,
 Mert jobb képződéssel, mint Lælius bírok.
 Sőt ha Mennysországba nem imádkoznának,
 Indulatim oda nem kívánkoznának.
 A' menyei Királyt, még az Angyalok-is,
 Imádgják, 's tisztelik a' Seraphinok-is.
 S leg-főbb bódogságok, hogy őtt imádhattyák,
 'S színről színre ötet, a' mennyben láthattyák.
 A' hová én már-is erős hittel nézek,
 'S hogy oda juthassak, mindent úgy intézek.
 Az Elysiumba le-írtt sok testiség,
 Előttem nem egyéb, tsupán tsak semmiség.
 De ha mint Satyrát, én eztet úgy vészem,
 Köttelességemet, e' részben meg-tésem.
 Nováki Barátom, tudván már a' járást,
 El-készíti, nem kell ott tenni sok várast.
 A' parantsolt Qvartélyt, de én abba szálni,
 Még nem kívánkozom; inkább sántikálni.
 De nem azért, hogy itt, még több több bünt tegyek,
 Hanem bünt siratni hogy több időt vegyek.
 Verseit tsak tegnap vévén Borbálának,
 A' mellyek, mivel hogy én nékem szóllának,
 Néki válaszolni ez úttal sietek,
 Hát képződésimbe tovább nem mehetek.
 Tud ugyan ő írni, szépet magától-is
 De ösztönösztetni, jó Baráttjától-is;
 A' miről én néki írok tsak keveset,
 Arra ő bőven ír, mint gyakran meg-esett.

Hát mely dolgoknak bőv magyarázásokat
Akarom; meg-írom én néki azokat.
Kedves elméjének, nálam szüleménnye,
A' gyönyörködésre: mert tündöklük fénnye.
E' múltó világban meddig sántikálok,
Generálisomnak hűséggel szolgállok.

Ezen Válasz után írott Levelem.

Szakoltza Rák havának 24. Napján 1794-dikben.

Fő Strázsa Mester Csízi Istvány Úrhoz Gróf Gvadányi József Magyar lovas Generális.

Örvendem, kezedhez vetted leveletem,
Mellyből ki-vehetted egyenes szívemet.
A' melly buzgósággal hozzád viseltetik,
Mert tudgya; hogy tőled viszont szerettetik.
Ne-is tsudáld, hogy jól meg-nyomtam kengyelem
Pegasusom döfte Sarkantyús szerelem;
Mert a' barátságot szeretet nógattya,
Essen, menny-dörögjön, hogy fusson lógattya.
Mivel Pegasusom még Bæótiába
Nem vólt, nem lehetett, ő Anoniába.
Hanem Szakoltzárúl azzal hozzád jutott,
Dupla abrakja lesz, hogy olyan jól futott.
Hát ha Lybusának még lovával bírnék
Személyesen hidgyed, hamar hozzád érnék,
A' melly-is Prágánál a' Fejér hegy főről,
Siska hegyre ugrott egy végbe, egy körül.
Fel-vezetném én-is a' Kalváriára,
Itt ez jó magos domb: 's fel-úlnék hátára,
El-rikkantnám magam, 's a' Tokai hegyre,
Mint a' sebes villám, úgy ugranék egyre.
Könyű vólna erről, a' Városba menni,
És Kedves Barátom szálásodon lenni.
Képzellem szívünkben mi miként újúlnánk,
A' midőn egymásnak nyakába borúlnánk.
Sátor-ally Újhelybe innét edgyütt mennénk,
Ott' lakó Minervát, Ó mind meg-ölelnénk.
De mivel ez nem más, hanem képzelődés,
Nem-is követheti dolgomat végződés;
Azért leveledet újra elő-veszem,
És foglalattyára, válaszom így teszem.
Hogy én-is úgy mint te, eleget sartzoltam,
Negyven esztendeig mivel hogy hartzoltam;
Igaz: a' világ-is, jól esmér bennünket,
Hogy eb-hájjal kenték a' mi al-felünket.
De itt azon Kérdés, adgya magát elő,
Mellyre tsak Edippos, lesz talán felelő,

----- 's a' t.

Jele Diannának, hogy többet szolgáltam,
Mint te, 's Városokba, annyit nem sétáltam.
Mint Infanterista te ezekbe laktál,
A' hol nem vetettél, ottan-is arattál.
Én pedig mint Huszár, a' rongyos falukba,
Éltem mint Remete, kösziklák közt lyukba.

Esett én reám-is Cupidótúl lövet,
 Melly Katonát nem ért, vessen reám követ;
 De nyila én belém mélyen bé nem hatott,
 Mellyért-is testemnek épen nem árthatott.
 Most már Excessusim lassan complanálom,
 De a' miket Te írsz, felette tsudálom.
 Írod Excessusid, nem complanálhatod,
 És a' miatt vólna igen nagy bánatod.
 Irgalmas az Isten, meg-halgat bennünket,
 Ha töredelemmel meg-bánnyuk vétünkét.
 Példánk ebbe David, példánk Magdolna-is,
 A' melly jobbán függött, még azon Lator-is.
 Tsak döngesd melyedet, hidgyed, hogy üdvezűlsz,
 Az Elysiumba egy sorba velem ülsz.
 Mert ez készítettett, mint írtam, számunkra,
 Öröké tartandó víg boldogságunkra.
 Ezt pedig mint írod, ne véld, hogy semmiség,
 Hanem örök élet; boldogság, és szépség.

 ----- 's a' t.

Szóval: Elysæum, nekünk miveltetett
 Katonáknak: és így Paraditsomunk lett.
 Hejába Barátom! bár miként rúgódzol,
 Velem edgyüt abba egy pritsen nyújtódzol.
 Mondásomat pedig ne véld Satyrának,
 Mert a' Prophéták-is errül így íranak,
 De én azt nem írtam, hogy nem imádkoznak
 Mennybe azon Szentek, kik ottan lakoznak.
 Sőt nagy buzgósággal, mondom, könyörgenek,
 Az Angyali karok, Szent! Szent! Szent! zengenek.
 Hanem aztat írtam, a' kik üdvezűltek,
 'S az Elysiumi réten öszve gyűltek,
 Nem imádkoznak! mert nints arra szükségek,
 Mivel már meg-nyerték egyszer üdvösségek.
 Jó Barátom! hidgyed! ők-is éneklenek,
 És az útzák illy szép nótákkal zengenek.

* * *

Ez az élet! gyöngy élet!
 Ki meg-ölel, fel éled!
 Ide tekints nem oda!
 Itt a' lovas Katona!
 Ferentz Király Angyala!

Lehetnek-é? mond meg! ezeknél szebb dalok,
 Hald! Elysiumba ők-is már Angyalok.
 Énekelnek tehát, 's bár nem imádkoznak
 Egyszer üdvözűlvén már el nem kárhoznak.

 ----- 's a' t.

Te-is a' Templomba mentedet ha tetted,
 És szokástok szerént, szemedet bé-fedted,
 A' kalapod alól óldalt kanditsáltál,
 Mingyárt-is két felé complementet hánytál.
 Meg-botsás, nagyon bal ebbe ítéleted,
 Mert e' következést vonod ki, 's miveled;
 Hogy Elysiumba ők nem imádkoznak,
 Ha nem imádkoznak, tehát tsak kárhoznak.
 Hát Barátom! mikor te nem imádkozol,
 Te-is tehát akkor mindétig kárhozol?
 Illy Consequentiát rólad nem formálok,
 Sőt jó Keresztény vagy, még a' mellet álok.
 Ugyan azért helyed lészen a' zöld réten,
 De a' meg nem esik még a' jövő héten.
 Meg-tart még tovább-is az Isten malasztja,
 Hogy velem verselhess, haláloed halasztja.
 Párka ollójának ki tsorbúlt az éli,
 Életed fonalát tsak késsőn metéli.
 Slaifer pedig tudom, nem lakik Tokajba,
 Ki, ki-köszörülné; nem esel hát bajba.
 Míg fák levele-is a' földre fog húlni,
 Te nehéz hurutod el fog addig múlni.
 Tsak hidegen ne idd' semmi italodat,
 Éjtszaka melyedre takard paplanodat.
 Italodnak a' bor ötöd része légyen,
 Négy rész víz, melyedre hogy forrót ne tégyen.
 Mikor ködös a' Nap, akkor ki ne sétály;
 Ha lehet, melly nedves, olly szobába se hály,
 Otthon süsd a' makkot a' szeles üdőbe,
 Mert bé-szokott hatni a' szél a' tüdőbe,
 Ezek eledeli a' hurutolásnak,
 Főképpen gátlói a' meg-gyógyulásnak.
 Probatum est. Ímé! itt a' Præscriptió,
 Éltesse az Isten! Barátom adió!

Erre adatott Felelet.

Tokaj Oroszlány havának 4-kén 1794-ben.

Méltóságos Gróf, és Generális Gvadányi József Úrhoz, Fő Strázsa Mester Csízi Istvány.

Generális Uram! vettem leveledet,
Örömmel olvastam; mint több remekedet.
Tsudáltam a' Virtust maga szépségében,
Generálisomnak szemlélvén versében.
Verseidet épen mai postán vettem,
Mellyekre tüstént e' feleletet tettem.
Az igaz barátság az élet Nectárja,
Ha tartós, nem fogy; sőt nevededik árja.
Harmintz két esztendő, el-múlt mint gondolom,
Annak kedves ízét veled hogy kóstolom.
Ezért nyitottam ki én-is kebelemet,
Veled ítéltessem tselekedetemet.
Mert képződélsim úgy jobban tisztúlnak,
Ha verseid által gyakrabban újúlnak
Magányoson lakván, vérem feketedik,
Múzsám-is tsak mint vén, már úgy elmélkedik.
Mint a' vén Hegedűs, dallom felejtettem,
Mint vénhez illendőbb, lantom úgy pengetem.
Engem-is ringatott az a' gyönyörűség,
A' mellynek a' vége, bánat, keserűség.
Kerülöm ugyan már, e' hamis barátom,
De ő Interest kér, veszen-is, úgy látom.
Vészen-is mind addig, míg tart lehellésem,
Mert tsak ritkán érzem meg-könnyebbülésem.
Nem alszik, már vígyáz a' lelki esméret,
Az első ítélet, majd számot-is kéret.
Ezért a' halálról való gondolatom,
Virtust gyakoroltat, magam jobbíthatom.
A' bűn által vetett tört úgy kerülhetem,
Ha ezt, hogy meg-halok, gyakran emlegetem.
Lelkemnek keresem hát már nyugodalmát,
Tsendessen szenvedvén, testem aggodalmát.
Mint írák, ringatott az a' gyönyörűség
Engem-is, a' mellynek vége keserűség.
'S ítéleted szerént, többet azt ringatta,
A' kinek a' fejét meg-kopaszíthatta.
De minthogy én eddig még kopasz nem vagyok,
Győzedelmeskedni rajtam nem-is hagyok.
Sőt ha egyikünk-is meg nem kopaszodott,
Ítéllő elméd-is félre gondolkodott.
Meg-szűnvén e' szerint, a' kopasz gondolat,
Erőssebb, 's igazabb lészen e' fontolat.
Hány esztendő's bűnnek hordozod terheit?
'S én hányig ízleltem gyönyörűségeit?

Generális Uram, többeket számlálhat,
 És így vállaimra, több tereh nem szállhat.
 Hogy Városon laktam, e' még nem elég ok,
 Az alkalmatosság a' Városon bár sok.
 Mert a' társalkodás, Biliárd, más játék,
 Mellyet én-is űztem, mikor módot láték;
 Meg-tartóztatván a' gyalog Katonákat,
 Tisztelni felejtik sokszor a' Dámákat.
 De a' magánosság titkos szugolyája,
 A' benne aggódót mind addig szurkállya;
 Míg Cupidó Nipla közepén talállya,
 A' mellynek sértését, kevés, ki meg-állya.
 Nem a' szolgál tehát többet Diannának,
 A' ki őrizője a' titkos szuglyának.
 Mert illy titkos helyre siet a' bünt tenni
 Minden; hát rám olly bünt nem lehetne kenni.

 ----- 's a' t.

Magamat ugyan tsak nem ártatlanítom,
 Sőt ellenem minden nagy perem indítom.
 Excessussaimat, miként igyekezem
 Complanálni: arról fellyeb emlékezem.
 Köszönöm azomba a' bölts útasítást,
 A' szent Könyvre, mellyből vettem tudósítást,
 Nabugodonozor én ugyan nem vagyok,
 De mit ott olvasok, abból el nem hagyok.
 Az Elysium itt nem emlegettetik,
 Más hely az; a' hová a' lélek vitetik.
 Olvasd-meg ez előtt küldött leveledet,
 Illyen értelemmel láthadd egy Versedet;
A' kandalló előtt sok meg-dohányozik
Mivel már üdvözült, egy sem imádkozik.
 Ha nem imádkozik, hát méltán kárhozik,
 Ide a' jó lélek nem-is kívánczik.
 De annak értelmét a' mint most meg-rázod,
 Bár nyájassan, még-is böltsen magyarázod.
 Azt a' következtést, ha nem imádkozom,
 Nem lehet ki-hozni, hogy én-is kárhozom.
 Mert Elysiumba a' ki ment, a' nem él,
 'S e' mélységből soha szabadulást sem vél.
 Mivel Excessusit nem-is complanálta,
 Ditsért térségedre azért lett le-szálta.
 Én pedig mint írod, még complanálhatok,
 Mert élek, azért-is oda nem szállhatok.
 Meddig pedig élek, kész leszek versezni,
 'S mint tőlem telhetik, veled levelezni.
 A' hurutolás-is kedvetlen vendégem,
 Tőlem elébb álván, meg-jött egésségem.
 A' Præscriptióról el nem felejtkezem,
 Sőt értelme szerint élni igyekezem.

Azon kívül, hogy bort iszom, mindég két részt
Egészségesebb így, kolyikát sem tenyészt.
Engedelmet kérek, hogy illy bátran írtam,
A' rám rakott terhet mert nehezen bírtam.

* * *

Ma holnap itt nyugszik, e' lesz éltém vége,
De Lelkemnek mennybe van az öröksége.
E' ditsőséges tzél felé, a' mint lehet,
Futok: hová minden meg-váltatott mehet.
Jól érzem, e' parthoz, hogy már közelgetek,
Mellyet félelmesen azért emlegetek.
Szégyenlem, rettegek, majd oda állani,
A' hol magamnak kell bűnöm meg-vallani.
A' Jésus érdeme, sőt ha nem bíztatna,
Sokasodott bűnöm, rám átkot mondhatna.
Lelkem-is bár bűnös, bizonytságot téssen,
Hogy az ő sorsa-is lesz a' kies részen.
'S tsupán azzal enyhül az halál félelme,
Hogy ingyen idvezít a' Jésus szerelme.
Bár bűnöm büntetni légyen igazsága,
De el-engedi azt szent irgalmassága.
Ama szent Keresztről foly az a' Kegyelem,
Melly hogy üdvözülök, el-hiteti velem.
Jésus a'! ki azon értem-is ontott vért,
Osztan szent Attyához, a' honnat jött, meg-tért.
Onnat fog el-jönni a' nagy ítéletre,
A' midőn a' Világ jutt a' végezetre.

Ezen Válaszra tett utólsó Levelem.

Szakoltza, Mérték havának 2-dik napján 1794-dikben.

Gróf Gvadányi József, Magyar lovas Generális, Fő Strázsa Mester Csízi Istvány Úrhoz.

Kedves, édes, drága, Fő Strázsa Mesterem!

Hogy te barátom vagy, 's igaz hív emberem;

Levelednek aztat bizonyította vége,

Mert mikor ezt írad, szíved hozzám ége.

Mivel írod, míg élsz, fogsz velem versezni,

És barátságossan mindég levelezni.

Hidd-is! barátságod akkor petsételed,

Velem barátoddal, mikor ezt miveled.

Jól-is írod, hogy ez azéleti Nectár,

Melly ha el-apadna, érne szívemet kár.

Mivel meg-fosztódna azon édességtől,

A' mellyet kívánok az emberiségtől.

Kívánom! mert Isten ezt törvényül szabta,

Hogy Felebarátom szeressen, meg-hagya.

Ezen jussal mivel te-is én hozzám bírsz,

Im' itt a' felelet azokra, miket írsz.

Írod: *hogy még fejed meg nem kopaszodott,*

Ítélt elmém hát, félre gondolkozott.

Én Kedves Barátom! dolgod mit hímezed,

Tapogasd tsak fejed, mingyárt meg-érezed,

Hogy a' Koponyádon már Pilis vágatott,

Szent Pétert követed, ha meg-tapogatod.

Még Galliciába laktunkba jól láttam,

Ha történet szerint te melletted áltam,

Hogy hajad nagyon fogy, fejed búbja tarka,

Tzoppod-is olly vastag, mint az egér farka.

Azóltam már azon sokszor lengedezett

Eolus: 's természet, meg-is bélyegezett.

Hogy én valót írtam, ne neheztely kérlek,

Mivel hamar téged' én-is utól érlek.

Sok ember emberül öszül, 's kopaszodik,

Ki a' rosztkerüli, 's jóban iparkodik.

Tsak az ollyan ember kopaszodik ebül,

A' ki - - - - -

Már fellyeb ki-tettem, nem vagy ezen számba.

- - - - -

- - - - -

- - - - -

A' gyönyörűségben írod többet úsztam,

Mert több esztendőig élet jármát húztam.

Ebből tsonkán vonod-ki következésed,

Mert hogy iffiabb vagy, azért te élésed,

Az enyimnél sokkal hibásabb lehetett,

Ez vállaidra-is, több terhet tehetett.

Mert a' jó életet esztendőök soksága
 Nem teszi, hanem a' Virtus valósága.
 Sok esztendőt élvén, sok jókat tehetek,
 Mellyekért-is én sok jutalmat vehetek.
 Ha keveset élek, még-is rosszszúl élek,
 Bóldogtalan bennem már akkor a' lélek.
 A' feslett természet, 's rosza hajlandóság,
 Rontják-meg az embert, 's az alkalmatosság.
 Hejába-is mondod; *hogy az nem elég ok,*
Az alkalmatosság Városokon bár sok.
 Mert Biliárd játék, és a' társalkodás,
 Rosztúl tartóztatnak, 's több illy nyájaskodás.
 Mond-meg! Biliárdot hogy te hol jádzottál?
 Kik valának ottan, 's kikkel nyájaskodtál?
 Tudom; Tiszt társaid hogy ottan valának,
 De nem azért; veled hogy nyájoskodnának.
 Mivel te ezekkel mindenkor lehattél,
 Szállásaikra-is bátran el-mehettél,
 Úgy-é? hogy játékod tetted Kávéházba,
 Hol az ártatlanság jár leg-inkább gyászba.
 Méltán-is! mivel ez olly félelmes barlang,
 A' mellybe hallatik Syréni álnok hang.
 Álnok! mivel ezek addig énekelnek,
 Míg kívánságokba torkig bé nem telnek.
 Bár mutattyák, hogy ők szerelmet vadásznak,
 Hazudnak! erszénybe inkább kotorásznak.
 Hát Barátom! hányszor vóltál még Bálokba?
 Hány estvéket töltél te a' Kszelsoftokba?
 Ezekbe Cupidó reád hányszor intett?
 Hány Nymfa katsintva ott reád tekintett?
 Már meg-esmerkedvén, hány visitát adtál,
 Útzákon, Kertekbe, mennyiszer sétáltál.
 Sokszor ajtatos színt magadra fel-kentél,
 Mivel Templomba-is te gyakran el-mentél.
 De nem azért, hogy ott buzgón imádkozzál,
 Hanem, hol jöhettek össze, tanátskozzál.
 Tudom: majd azt mondod; mind ezen helyekben
 Vóltál; részed még-is nem vólt ilyenekben.
 Mert te társalkodtál jeles személlyekkel,
 A' kik fel-ruházva vóltak erköltsökkal.
 Való egy Városba vannak jók és rosszszak,
 De azoknak száma nagyobb, kik gonoszszak.
 Te társalkodásod' a' virtus követte,
 Azt nem tetted, a' mellyt sok Pajtársod tette.
 Nem mondom; hogy tetted, mert tulajdonságod
 Esmérem, és tenni szokott nyájasságod.
 — — — — —
 — — — — — 's a' t.
 Magad vallod: téged, *hogy a' gyönyörűség,*
Ringatott; a' mellynek vége keserűség.

De meg kell vallanod, hogy ezen böltűbe,
 Városba ringattak, élvén ott bentsűbe.
 Mert leg-inkább tsak a' Városok olly helyek,
 A' mellyekbe laknak illy lelki mētelyek.
 Már hogy-is gondolod, a' faluk szuglyája,
 Ártalmasabb lenne; mint Városok tája.
 A' falukba lakik a' néma tsendesség,
 Fedezi szíveket a' szemérmetesség.
 Itten a' mulatság együgyű, nem tesz kárt,
 És mind a' Városi léleknek úgy nem árt.
 Próbáld! tégy előttök feslett beszédeket,
 Meg-lásd, hogy pirosra fested személyeket.
 Meg-sérted azokkal ártatlanságokat,
 Városba örömmel halgattyák azokat.
 Sőt ha ott nem fogol aképpen szóllani,
 Nem tudod a' módit, azt fogod hallani.
 Nem lett vólna soha Nemes nevelésed,
 Komorsággal tellyes szavad, és lépésed.
 Ha tehát mi lakunk faluk szuglyájába,
 Hogy zárhatna Vénus ott kalodájába,
 Nintsen ottan ollyas, melly szívünk gerjeszsze,
 A' jó indulatból lelkünk ki-vetkezze.
 Falusi Nymfátúl nem jöhet szívre tűz,
 Mert nem szaglik rajtok Ambra, tsak tehén bűz.
 Egyenes erköltsők, nem lépes a' szavok,
 A' szent együgyűség minden kintsek javok.
 Ezek vigyorogva nem néznek szemedbe,
 Sem szemtelenséggel nem nyúlnak zsebedbe.
 Hogy ha illetlenül fogsz ezekhez nyúlui,
 Hidd! úgy meg-taszítnak, hogy földre fogsz húlni.
 Hejába! nem falu azon hely, de Város,
 A' mellybe lakozik a' sok testi áros.
 Ezeknek piatzán ütt Lucifer Vásárt,
 Sok olly portékát vesz, melly lelkére hoz kárt.
 Jól tudod, futották a' Várost a' Szentek,
 Inkább hegyek közé, 's barlangokba mentek.
 Mert így el-kerűlvén azok lármás zaját,
 Nem érzették testek, 's lelkeknek a' baját.
 Városokat, és nem falukat menykövel
 Büntette az Isten, kénköves essővel;
 Mert ezekbe a' Nép nem tsak bálványozott,
 De még Vénusnak-is képtelen áldozott.
 Most szól! a' szolgál-é többet Diannának?
 A' ki őrizője a' titkos szuglyának?
 Vagy az; ki Városba lakik, 's tündérkedik?
 'S Cupidó nyilától ritkán menekedik?
 Nem írígylük néktek mi a' Palotákat,
 Meg-tartyuk magunknak a' titkos szuglyákat.
 Nem-is tudunk mi úgy, mint tik pipeskedni,
 Tzikornyás, és mézes szókkal kedveskedni.

Ha Városba mentem, szívemből nevettem,
 Rátok, Gyalogokra, ha szemem vetettem.
 Mert láttam, tactusra ti mind nem léptetek,
 És a' természetén erő't mind vettetek.
 Hajatok melly szépen vala frizirozva,
 Testetek, gúnyátok bé-parfumírozva.
 A' fel-házakra ti miképpen néztetek,
 Majd a' földet túrta ti Complementetek.
 Szép vólt rátok nézni a' Comédiába,
 Hol már minden Dáma ülvén Lózsia-ba,
 Kis látó Üvegen néztetek reájok,
 Holott szemeteket nem fogta-el hályog.
 De ha így nem tenne egy Infanterista,
 Ki mondaná: hogy ő nagy Galanterista?
 A' titkos szuglyába mi ezt nem tehettyük,
 De természetünket nem-is erőltettyük.
 Már nem szóllok többet Város dolgairól,
 Sem a' szugolyáknak az ő titkairól.
 De Elysiumba, írod, *ki ment, nem él,*
E' mélységből soha szabadulást sem vél.
Mivel Excessusit nem-is complanálta,
A' ditsért térségre azért lett le-szálla.
 Meg-botsás, illyet én nem írtam, 's nem írok,
 Sőt más ítélettel e' dologba bírok,
 Mert az Elysium a' Bóldogúltaknak
 Helye: nem pediglen a' kárhozottaknak.
 Azért nem-is lehet semmiképpen mélység,
 Hanem egy szerentsés, 's örvendetes térség;
 A' hová a' ki megy, öröké fog élni,
 Az örök kínoktól nem fog többé félni.
 Bár melly Lexiconba ha te ezt vizsgálod,
 Hogy igazat írok, abba fel-találod.
 Fent ki tettem, hogy a' lélek tiszta légyen,
 Mert semmi meg-motskolt oda bé nem mégyen.
 Helyed bizonyosan te-is ott találod,
 Mivel Excessusid már most complanálod.
 Májor vagy, és ott-is, Platz-Major fogsz lenni,
 A' két Kastély között Parádét fogsz tenni.
 De most a' Tokai szüretet végezd-el,
 Egy mustos petsenyét, kedves tieiddel.
 Egy kevés ideig félbe szakasztani,
 Levelezésemet enged; 's halasztani,
 Mivel Borbálának sok szép verseire
 Tartozok felelni, írtt' leveleire.

* * *

— — — — —
 — — — — — 's a' t.

Mólnár Borbálával való Levelezésem.

Mihent a' fent ki-tett Csízi István Úrhoz írtt első Levelemet ezen régi jó Barátom Mólnár Borbálával közlötte, azonnal ezen Aszszonyság ezen Levelét, melléje ragasztott Verseivel hozzám botsájtotta.

Sátor-allya Újhelyből, Halak havának 25-dikén 1794.

Mólnár Borbála, Gróf Gvadányi József Generális Úrhoz Szakoltzára.

Nagy Méltóságú Gróf! Kegyelmes Uram!

Szinte el-fogott a' bámulás, és a' gyönyörűség, midőn Fő Strázsa-Mester Csízi ő Nagysága, a' Méltóságod igen betses levelét velem közleni méltóztatott; a' mellyből nagy Örömmel értem, méltatlanságom aránt reménytelen Kegyelmes szándékát, hogy tudnia illik: méltóztatná érdemetlen munkáimat ki-nyomtattatni, melly ritka kegyességét tellyes szívvel hálálok ugyan, de ezen fő szerentsémet kénteleníttetem máskorra hagyni, mivel már most el-vagynak ajánlva Typus alá készülő munkáim, tsak az a' bajom, hogy későn érek a' letisztázásokra sok nyomorúságim miatt, hanem háládatosságomnak jeléül; bátorkodtam, ezen igen tsekély, és felette sietve készült néhány Versetskével Méltóságodnak kedveskedni.

Méltóságos Uram! mivel érdemlettem,

Hogy szeretettedről bizonyos hírt vettem.

Meg-vallom, nem győzőm eléggé tsudálni,

Hogy Múzsám nálad-is kedvet tud találni.

Melly igen erőtlen, 's a' több Múzsák között,

Leg-többnyire szemben tsak azért ütközött;

Mert újságnak tettzik az Aszszonyi nemben,

De épen nem halad mást meg az érdemben.

Gyönyörködve nézem nagy betsű leveled,

Mellyel az én öreg Barátom tiszteled;

Mellyben nevemet-is méltóztatz említani,

'S ditsőség szárnyain az Égig repíteni.

Köszönöm felőlem lett értekezésed,

Méltatlanságomhoz le-ereszkedésed'.

Mivel személyemet tisztelni kívántad,

Mély tisztelettel már ég szívem arántad.

És szíved jóságát hálálni próbálom,

De a' háladásnak módgyát se találom.

Hanem imé Múzsám, tavaszi zsengében,

Egynehány virágot szakaszt a' kezében;

De Koránt se szedte ezt Pimpla környékén,

Vagy böltesség buzgó Castalis vidékén;

Hanem szaggatá azt erdők árnyékában,

Mulatozván tsak tölgy, és hárs fák allyában.

Holott a' bárányok tsoportal legelnek,

'S Pásztorok egy ügyű hangon énekelnek.

Néha pedig fűz-fa furuglyával játsznak,

'S egymás sípja ellen törekedni látnak.

Alatsony dolgokban magokat mulattyák,

Mert a' magassakat ők meg nem foghattyák.

Hol gyenge Naisok laknak a' kút főkben,

Segítvén dallyokat a' berkes erdőkben.
Múzsám-is ezek közt vervén lantotskáját,
Lassú hangon fújja együgyű nótáját.
Itt szedett hát olyan paraszt virágokat,
Mellyek ritkán tudgyák kelletni magokat.
Méltóságodnak hát velek kedveskedik,
Mivel a' mie nints, azzal nem kérkedik.
Ezeket hát lábad nyomaiba hinti,
Remélvén, hogy szíved készségét tekinti.
'S nem fog nehesztelni, illy gyenge Múzsára,
Ha egy Nótát pendit, víg neved napjára.
Sőt el-túrvén ennek erőtlenségeit,
Méltóztat halgatni, lassú énekeit.

Ezen postával küldötte ezen nevemet üdvözlő verseit-is.

Chronosticon.

MVsa kláLts VÍgan, Iosef neVe napIa
IeLen Van,
'S fVÍ VÍg DéLI szeLet, a' gyonyorV
kl - keLet.

Parnassus Múzsái Apollóhoz gyűltek,
Öröm mondó hárfák kezekbe zendültek,
Vígadó szavaik midőn egyesültek,
Echozván a' Völgyek, szinte meg-rendültek.

Hypocrén vizében egészen feredtek,
Kezekben Pimplai Virágokat szedtek;
Mellyeket Józsefnek úttára hintettek,
Illy zsengékkal kedvét lelteni, törekedtek.

Azután minnyájan ülven karikába,
Vígadoznak Pindus kies oldalába,
Ki-ki zengő lantját szorítván markába,
Gyönyörködik szívek a' szép Muzsikába.

Immár komor képe vidámúl a' télnek,
Közelít a' Tavasz, szárnyán déli szélnek,
A' föld' hólt plántái általa fel-élnek,
Téli pólyájokból nevetve ki-kélnek.

Az egész természet új színbe öltözött,
Már az özvegy madár párjához költözött,
'S edgyütt hangitsálnak a' fa ágak között,
Ragyog Phœbus szeme, melly eddig ködözött.

Tölünk komor képe oszol a' bánatnak,
'S új gyönyörűségek szívünkre bé-hatnak,
A' zengő madárkák örömré úntatnak,
'S mint egy a' Teremtőt dicsérni nógatnak.

Noszsza tehát Múzsám, sies Szakoltzára,
Gróf Gvadányi József meg-udvarlására,
Sies hangitsálni öröme Napjára,
Melly víg ki-kellettél bíztat nem sokára.

Mellynek kies keble rakva minden jókkal,
Mind öröme, mind a' szükségre valókkal,
Jelenj-meg hát te-is az öröm mondókkal,
Szóllítván Józsefet ilyen nyájas szókkal.

József! kinek Neved képe tisztaságnak,
Feredgy-meg Vízében az ártatlanságnak,
Kerülvén töreit ez álnok világnak,
Mint akadályait, a' fő bódogságnak.

Az egek áldása te rajtad meg-állyon,
Jabesi Napokat életed számlállyon,
A' békeség, öröm, melletted strázsállyon,
Soha bal szerentse reád ne talállyon.

Fészke légyen szíved olly gyönyörűségnek,
Mellyhez nem fér foga a' kedvetlenségnek,
'S majd el-érkeztével, a' várt bódog Végnek,
Nyíljon-meg számodra kapuja az Égnek.

Ezen Levelekre tett Válaszszaím.

Nagy Érdemű Aszszonyom!

A' Kedves Tavasznak az ő jelen-létte,
A' mellytől adatik mindennek új élte,
Szívemet öröme úgy fel nem buzdította,
Mint postán érkezett leveled indította.
Mert ámbár a' Tavasz nyílik Virágokkal,
A' hímeiket köti a' nyöstény párokkal.
Zsengéit nyötetti gödölyék számára,
Kakukot ülteti zödült fák gallyára.
Orpheust nógattya fűjni a' dudáját,
Szint úgy Amphiont-is danolni nótáját;
Mellyeken Satyrák víg tántzokat járnak,
Mert a' Tavasz után a' szép nyárra Várnak.
De mind ezek csak a' szívet vídámították,
A' lelket öröme koránt sem indították.
Ha olly érzékenység ember szívét éri,
A' mellyen meg indul elméje, és vére;
Ez a' szívről akkor a' lélekre terjed,
Melly-is a' vett jótól víg öröme gerjed.
Aszszonyom! Verseid illy érzékenységgel,
Rakva vannak tűzzel, és elevenséggel,
Mellyek ag testembe újjítják szívemet,
Öröme készítetik egyszersmind lelkemet.
A' Görögök Lelkét, Homer Ilyássa,
'S a' Romaiakét, Virgil Aeneássa,
Így ébresztették-fel, mint enyimet munkád;
Mellynek heves tüze nagy fel-serkentést ad.
Hízeltedőnek ne tarts, kérlek, engemet,
Ál-ortza nem fedte soha még képemet,
Ki-ki jónak, szépnek, Verseid talállya,
Valaki Hazánkba olvassa, 's vizsgállya.
Írod: hogy csak azért tettik munkád, hogy szép,
Mivel Verselleni nem szokott Aszszony Nép.
Meg-botsás! hibázol: mert számos Dámákat
Találsz más Nemzet közt', követni Múzsákat.
Hazánkban szép neme ezt ugyan nem teszi,
Inkább a' Romántzot kezeibe veszi.
Vagy Comædiába inkább addig sétál,
Tudván Gavalérja ott' majd melléje áll.
Egy kis oka ugyan benned lehet ennek,
Mert tsudálatosnak láztatik mindennek;
Hogy Magyar Hazánkba csak magad versezel,
Szép Tudományokba nagyon igyekezel.
Igaz: hogy Nemednek nem tulajdonsága
A' Verselés, 's ehez nints-is bátorsága,
Sokat ettől el-fog gyermek nevelése,
Sokakat resté tesz tunya henyélése,

Soknak verseléshez nints hajlandósága;
 Sokat elméjének gátol tompasága.
 Téged a' természet más móddal ruházott,
 Még mikor Latóna böltsődbe pályázott.
 Elmédnek tüzetül for, 's él tested ere,
 Ízléssel írsz; nem vagy munkálatlan here.
 Mert bár virágokat a' Pimpla környékén
 Nem szaggatsz; hanem csak a' Bodrog vidékén;
 De azokról gyűjtesz olly sok lépes mézet,
 Hogy szép Verseidnek adol édes ízet.
 Mellyért-is Minerva Tzéhébe fogadott,
 Apollo, hogy lyánya vagy, meg-nem-tagadott.
 Gyakran kézen fogva Helicon hegyére,
 Vezetett két szarvú kies tetejére.
 Tövén, Castalius kútyába feresztett,
 Kilentz Múzsáinak ezzel szégyent-is tett.
 Mert hamar el nyerted elsőség Pálmáját,
 Mindenkép előzvé azoknak munkáját.
 Remeke-is lettél te a' Verselésnek
 Gazdag Tárháza vagy a' szép, 's jó ízlésnek.
 Bátran-is ki teszem, hogy szép nemünk kénnye,
 Hazánkba magad vagy sugározó fényre.
 Vajha nyomdokodat mások-is követnék,
 Hozzád hasonlóvá magok kik tehetnék.
 De sok míg nyerhetné ditsőség Pálmáját,
 Berzsenyezi addig két rántzos ortzáját.
 Sok míg olvashatna, magát bőbitázza,
 Idegen ruhába Hazáját gyalázza.
 Ó Vulcánus! kérlek, vid Aetnád hegyére
 Illyeket, és vesd ott öblödnék tüzére.
 Be sokszor fáj szívem, ezekről gondolván,
 Hazámnak mostoha sorsát meg-fontolván.
 Hid-el ezért sokszor könyvezem, Aszszonyom!
 Ágyamat sok éjjel álom nélkül nyomom;
 Mert épen szép Nemünk olly eszköz lehetne,
 Melly Hazánknak sorsán változást tehetne;
 A' Márvány szívet-is ezek meg-lágyítyák,
 Jupitert-is Égből a' földre szállítyák.
 De inkább szeretik ők a' kortsosságot,
 Mint az igaz Magyar szép tulajdonságot.
 Ne járd te ezeknek tekergős ösvényét,
 Tartsd-meg Hazád régi szokását, 's törvényt,
 Ébreszszed vígságra szívünket lantoddal,
 Ugrásra kényszeríts, szép Verses danloddal.
 Ollykor levelezzél velem, aztat kérem,
 Verseid olvasván, az fő öröm, bérem.
 Sajnálom azomba szerentsétlenségem,
 Hogy meg-tsalt engemet azon reménységem;
 Melly bízott munkád, hogy ki-nyomtathatom,
 Ezzel, hogy kedvellek, meg-nem mutathatom.

Ha lehet változtasd kérlek szándékodat,
Hogy én, ne más töltse bé akaratodat.
Mivel pedig Múzsád én nevem napjára,
Nótát pendít, mingyárt felelek én árra.
Én-is mint Muzsikusz, hegedűmet kapom,
Vígán-is kell lennem, itt van József napom.
Egy Verbunkost néked mingyárt penderíték,
Mellyel valahonnan tántzost tán keríték,
Még pediglen ollyat, a' ki nem sokára
Hinthet veled temjént Hymen Oltarára.
Most a' madárnak-is van tavaszkor párja,
El-apadt már szíved régi zajos árja,
Szenvedésid után, ég adhat ollyan párt,
Kin szíved meg-nyugszik, nem látz sem bút, sem kárt.
Amphion éneke olly nagyon indított,
Hogy követ egy helybül más helyre mozdított.
Vajha én nótám-is olly erejű lenne,
Hogy veled egy gazdag, 's hív pár tántzba menne;
Kívánnám ezt; mert így új napod virradna,
Melly szívednek kívánt tsendességet adna.
De miglen Nótámmal egyet illyet lelek,
Üdvözlő munkádra imigyen felelek.

Drága Aszszonyom.

Minap ablakomból nézvén az Utzára,
Láttam a' nép szalad erre 's meg amárra,
Nem tudtam mi dolog; véltem történt kára,
Kissé meg-is dobbant szívem e' lármára.
Azomba szárnyaknak hallám tsattogását,
Mint Eolus szélnek, olly forma zúgását,
Mivel bé nem zártam ablakom nyílását,
Egy Iffiú tette szobámba szálását.
Látván két szárnya van, Cupidónak véltem,
Mivel már ősz vagyok, el-tévedt ítéltem;
Hogy engem keresne, épen nem reméltem,
Székemről ugyan tsak előtte fel-kéltem.
Meg-szóllítám, te vagy fia szép Vénusnak?
Melly szívbe nyilat lösz, tészed azt Tzinkusnak,
El-vesztéd ez úttal erejét e' jusnak,
Mert már nem áldozom Anyádnak, 's Bachusnak.
Látod! hogy Hattyú szín fejemet tarkázza,
És a' vénség fáradt tagjaimat rázza,
Az agság, mind a' két ortzám barázdázza,
Menny ollyanhoz, kinek tettzik festék mázza.

Mosolygott vendégem, 's ezeket mondotta;
Látom érkezésem fel-háborította
Szívedet; a' melly-is aztat allította,
Hogy Cupidó vólnék, valónak tartotta.

Mercurius vagyok, Istenek postája,
Ama bölts Apolló leg-hívebb szolgája,
Merre tettzik repít mindenik Múzsája,
Mert gyorsaságomnak soha sints hibája.

Nintsen nálam tegez, nints szerelem íjja,
Mellyekkel Cupidó a' szíveket víjja,
Sőt ezeket a' szám tsendességre híjja,
A' meg-elégedés fáradságom díjja.

És így Uram! hozzád, egy Múza repített,
Ved-el e' levelet, mellyt hozzád készített,
A' mellyel siessek, nagyon kényszerített,
Hogy hamar itt lettem, két szárnyam segített.

A' levélt el-vévén, hirtelen el-repült,
Hogy válaszra nem várt, szívem azon el-hűlt,
Bágyatnak-is lázott, de még tsak le sem ült,
Meg-nyúgodván nálam, lett volna ő frissült.

Olvasván a' levélt, kezem öszve tsaptam,
Sátor-ally Újhelyi Múzsától azt kaptam,
Mivel nem esmérem, vele nem-is laktam,
Szívességén méltán én álmélkodhattam.

Meszsze útra küldé hozzám Szakoltzára,
Az iszapos Morva Vizének partyára,
A' Fejér hegyeknek épen az allyára,
Kereszt Víz által vett József Név Napjára.

Nagyon díszessen-is e' napom tiszteli,
Személyem az égre majd tsak nem emeli,
De mi több, szívét-is én nékem szenteli,
Tán tudgya, szívembe hogy ez helyét leli.

Köszönöm jó Múza, szép üdvözlésedet,
Édes ízzel tellyes, bölts verselésedet,
Ha meszsze nem vólnál, hid-el, hogy tégedet
Meg-is ölelnék, nézvén érdemedet.

Valamiket kívánsz, én viszont kívánom,
De hogy nem esmérlek, azt az edgyet bánom,
Történhet, hogy télbe magamat rá szánom,
És az Hegy allyára tsúszattatom szánom.

Addig-is kívánom, sok szép laurusokat,
Fűzzön rád Apolló, éllyél víg napokat,
De ne élly mint egyszer éltél olyanokat,
A' mellyek okoztak bokros bánatokat.

Reménylem-is, az Ég néked minden jót ad,
Ezután-is jól fog folyni Verses pennád,
Szívébül kér, közöld vele minden munkád,
Gróf Gvadányi József, Barátod, és szolgád.

*Költék Szakoltzán, Kos Havának
20. napján, 1794. Esztendőbe.*

Ezen két Válaszszaimra érkezett Levele.

Sátor-allya Újhely, Bika havának hatodik napján.

Mólnár Borbála Gróf Gvadányi József, Generális Úrhoz.

Igaz-é? vagy szívem tsak Phantasma állya,
Hogy Gvadányi magát Barátomnak vallya?
Barátomnak vallya; jelentvén levele,
Hogy arántam meg-nyílt szerető kebele.
Levele; melly engem nagyon vídámított,
'S mély tiszteletére únszolva indított.
De meg-vallom: bizony! mennyire vidúltam,
Példás szívességén, annyira pirúltam;
Mert olly ditséretet tolla rám tetézett,
Hogy szemem azokra szeméremmel nézett.
De hízelkedésnek én ezt nem álítom,
Hanem ebből ritka nagy szívét gyanítom;
Melly a' nagy érdemet magába nem méri,
De az alatsont-is másokba esméri.
A' szeretet kíván hát engem emelni,
'S ditső Laurussal fejemet tisztelni.
Kebeledet tudom, a' szeretet gyújtá,
Jó Uram! 's leveled tiszta lángod nyújtá,
Mellyel örömet az égig emeled,
'S ég szívem, úgy ohajt szembe jutni veled,
Mert méltatlanságom nagyon magasztallya
Ez, hogy szíved magát Barátomnak vallya.
Barátomnak vallya! de jaj mit képzelek,
Hogy illy Méltósággal barátságra kelek.
Ah! meg-nem engedi azt alatsónyságom,
Hogy Gvadányi Grófal kezdgyem barátságom.
Igen jól esmérem, én ki, és mi vagyok,
Felettem héjázni, szívemnek nem hagyok.
Nem hagyok! sőt kérem kegyelmét az Égnek,
Hogy bírjon éltembe, Lelke szelidségnek.
Jól tudom, születtem igen tsekély sorsban,
'S a' kegyetlen Fátum fektetett a' porban.
Méltatlan vagyok hát ollyan bóldogságra,
Hogy Grófi személlyel lépnék barátságra.
Nem-is képzem szívem felőlem olly sokat,
Mintha meg-haladván érdemmel másokat,
Barátnéja lennék olly nagy Méltóságnak,
Kiben a' rang, 's érdem a' felhőkig hágnak.
Nem; ah nem! mert szegény sorsom jól esmérem,
Méltóságodtól hát instálva ki-kérem,
Méltóztasson írni, mint szolgájának,
Mivel sok vólna úgy, mint Barátnéjának,
Sok vólna! és szűlné, több több írigyeket,
Kik reám meresztvén, már most-is szemeket:

Epekedve nézik ebbe bóldogságom,
 Hogy sok nagy szívekkel vagyon barátságom;
 És gyenge Múzsámhoz fel-nyitván kebelek,
 Gyakran kebelembe repítik levelek.
 Epekedve nézik napom derülését,
 Hogy nem hallyák többé bús szívem nyögését.
 Mivel víg egemről a' felhők el-tűntek,
 Szertelen emésztő bánatim meg-szűntek.
 Epekedve nézik, hogy fel-élt reményem,
 'S gyönyörködve ragyog óhajtott Nap fényem.
 Melly most tündöklését, kétszerezni láttzik,
 'S élesztő sugárja mosolyogva jádzik.
 Mellyet az írigység kára gyanánt érez,
 'S Bóldogságom látván, dühös szíve vérez.
 Mind ezekre nézve, nagyon soknak lelem,
 Hogy méltóztat Uram levelezni velem.
 Méltóságod látom, kész pártomat fogni,
 Szíve szeretetet látszik ki-buzogni.
 'S tisztelni kívánván az Aszszonyi Nemet,
 Magasztallya bennem a' tsekély érdemet.
 Mondván: nem tsak azért munkám tettzik szépnek,
 Hogy nem tulajdona ez az Aszszony népnek;
 Mivel más Nemzetek kérkedhetnek vele,
 Hogy sok Aszszony Múzsát kebelek nevele;
 Kik az bőltsebb Nemmel majd egy sorba ültek,
 'S fel-maradó hírrel, az Égig repültek.
 Tudom: hogy nem Újság, Aszszonynak verselni,
 De Szépeink erre nem mernek fel-kelni.
 Nem mernek: mert szívek nem palléroztatik,
 Mint más Nemzeteknél, úgy nem formáltatik.
 El-vonnyák a' Bálok ettől a' Lyányokat,
 Vagy friziroztattyák az alatt hajokat.
 Kik más Nemzetektől a' módit el-lopják,
 De tudományoknak tejét bé-nem szopják.
 Bámúlva szemlélünk számtalan majmokat,
 Noha nem szépítik meg azzal magokat,
 Kik ezer szükséggel vannak rakva körül,
 Még-is a' Grófnékat függesztik tükörül.
 Híjába hirdeti ezek előtt Fáma,
 Azt: hogy nints ékesseb, mint a' Magyar Dáma.
 Mert ők Magyarságban kedvet nem találnak,
 A' helyett magokból Morjókat tsinálnak.
 Jaj! de minek veszem ezt Múzsám lantyára,
 Melly szolgálhat néki meg-útálására.
 De nem értem én itt az Uri Dámákat,
 Hanem az éh hasú koldús majmotskákat.
 Sőt a' Nagyobbaktól ez edgyet instálom,
 Meg-engedgyenek, ha kedvek nem találom.
 Ebből lehet magyar Múzsámat esmérni,
 Hogy a' mit nem szeret, nem tudgya ditsérni.

Azért vissza térvén, Nemem mivóltára,
 Tsak a' nevelésből esik ennek kára.
 Mert sokan Lyánkákat kívül pallérozzák,
 'S belső szépségeket kevéssé dolgozzák.
 Én ezek közül ki magamat se vészem,
 Mert bölts oktatásba nem vólt soha részem.
 Más gondosságából semmit se tanúltam,
 Szintén ember korban a' pennához nyúltam.
 Életem tizenhét Tavaszon fordúla.
 Hogy ezen kívánság szívembe fel-gyúla.
 Egy belső ösztöntől nem vólt maradásom,
 'S lopva Vezér nélkül folytattam írásom.
 Hogy most tehát tsekély versetskéket írok,
 Tsupán kegyelemből vettem, a' mit bírok.
 Jól tudom: hogy vóltak más Nemzetek között,
 A' kiknek Apolló Laurust kötözött,
 De Nemzetünk épen nem kérkedhet vele,
 Hogy Saphót, vagy Súránt nevelt fel kebele.
 Nem szülője nyelvek tudó Morellának,
 Vagy Pindarust Versel győző Corinnának,
 Nem ragyok itt hírrel, Damo Hypáthia,
 Egy Polxinával kérkedik Dátzia.
 Bár számos Aszszonyok fénylettek érdemmel,
 'S küszdeni láztattak a' bölts Férfi Nemmel,
 Kiket Laurusra méltónak esmérek,
 De azok nyomához én koránt sem érek.
 Mivel azok szívét híven formálgatták,
 Úgy mint az enyimet, ostobán nem hagyták.
 Nem kérhedhet tehát Nemzetem én velem,
 Mivel nálam igen tsekély az értelem.
 Olly járatlan vagyok a' tudományokba,
 Hogy tsak meg-mozdúlni se tudok azokba.
 Mivel én azokba nem gyakoroltattam,
 A' leg-közönségesb, a' mit meg-foghattam.
 Vólt bátor tanulni nagy hajlandóságom,
 De mindig el-húzott szorgalmatosságom,
 Késő vólt már, midőn magam vettem észben,
 Millyen tetemes kárt vallottam e' részben.
 De mivel az időt vissza nem hozhattam,
 Most ismérem mennyi híjával maradtam.
 Melly tudatlan vagyok, valóban most látom,
 Képzelődesimet ha szárnyra botsátom.
 A' mi szép és magas, észszel fel nem érem,
 Tsak ebben vagyok bölts, hogy ezt meg-esmérem,
 Tsak ebből áll, mondom: minden böltsességem,
 Hogy esmérem, melly nagy tehetetlenségem.
 Nem azért szóllalt meg hát Múzsám hárfája,
 Mintha mennyei dalt zenghetne nótája;
 Hanem ez fakasztá ötöt bús énekre,
 Hogy szententziázva vóltam gyötrelmekre.

Mivel rabúl az leg-iszonyúb lántz tarta,
 Azokat szívemből fájdalma tsafarta;
 És ha ki azokat valóban vizsgállya,
 Bő könnyen nyomait benne fel-talállya.
 Nem vólt ebbe tzélom, hogy másoknak tessék,
 'S tündér ditsőséget általa keressek.
 Soha se reméltem, hogy Fáma nyelvére
 Függesztvén; ki vigye ezt Hazám szélére;
 'S kedvét lelye ezzel olly Méltóságoknak,
 Kik fénylő Tsillagi, Vitéz Magyaroknak.
 Hogy Méltóságod-is nem tsak szemlélhesse
 Múzsámat, hanem még ennyire szeresse.
 Mellyen tellyes szívvel örvendezek: noha
 Hogy eztet el-érjem, nem reményltem soha.
 Hogy méltóztass Uram! hív szeretetedre,
 Mellyel szívem gyújtod mély tiszteletedre.
 Hogy pedig annyira ki-terjed jószágod,
 Hogy személyemről-is tészed gondosságod,
 'S javaslod, hogy én-is az újult madárral,
 Kössek szövetséget, egy gazdag, 's hű Párral.
 Még pedig te kívánsz eszköz lenni benne,
 Hogy ez által éltem gondoktól pihenne,
 Szívemből köszönöm, e' nem várt jószágot,
 Nagy szerentse nyerni szívet, 's gazdagságot.
 Szívet gazdagságot: úgy de ahoz nékem
 Sem külső szépségem nintsen, sem értékem,
 Ezt imádgya pedig a' föld minden népe,
 'S ez lehet a' szívnek meg-ragasztó lépe.
 Hogy hízelkedhetném hát magamnak vele,
 Hogy meg-nyilna hozzám olly hívnek kebele.
 A' ki életemet jobb karba helyhetné,
 'S gyötrő gondgyaimnak egyszer végét vetné.
 Nékem szükségből áll, meg-vallom, mindenem,
 Lehetetlen tehát, ollyat reménylenem.
 A' páros élettől, még e' mellet félek,
 Sok keserűség van abban, úgy ítélek.
 Nem képzél már szívem abban édességet,
 A' mellyben kétszer hét esztendőzik égett.
 Sőt meg-vallom, most-is reszket egész testem,
 Meg-gondolván, melly nagy vólt e' részbe estem.
 Mindazáltal imé, ebbe tsak ezt mondom,
 Egyedül az Úrra vagyom vetve gondom,
 Úgy legyen részemről, valamit akarja,
 Bennem szent tettzését vigye véghez karja.
 Hogy pedig méltóztattz, Jó Uram! ígérni,
 Hogy a' jövő télen, ha azt fogjuk érni,
 Hegy-allyára jöven látogatásomra,
 Nem sajnálsz bé-térni tsekély szállásomra;
 El-ragad az öröm, illy hír hallására,
 Hogy ime Gróf készül annak látására,

Ki tsak egy köz rangból vett tsak eredetet,
 'S kit a' kegyetlen sors a' porba ültetett.
 De mi okozza hát illy hosszas késésed,
 'S a' víg idő mért nem ajánlya jövősed?
 Ha tsak nem tartóztatd ebben hivatalod,
 Mi haszna reményem, ha olly soká tsalod?
 Ha én tőlem telne, én mingyárt repülnék,
 'S mély tiszteletedre, lábaidhoz ülnék,
 Fő gyönyörűségem hol abban találnám,
 Hogy ott személyesen nagy szíved tsudálnám.
 De nints lovam, kotsim, ehez se költségem,
 Se tselédem, kivel el-érhetném végem,
 Mit mondok! már ez-is sok én reám nézve,
 'S örömöm mértéke tele van tetézve,
 Hogy méltóztattz tenni illy nagy ígéretet,
 Bár nem tellyesítné, azt bé a' szeretet.
 Hát ha érem annak bé-tellyesedését,
 Jóságod tetézi reményem késését.
 Ugyan-is mit soká várunk, és nehezen,
 Ha meg-nyerjük, forróbb lesz örömünk ezen;
 De mennyit képzeltett a' Phantasma velem,
 Sokkal barátságosb lesz talán levelem,
 Mint tőlem illik egy Grófi Méltósághoz,
 De ő botsátkozott illy alatsónysághoz,
 Nem veszi rossz néven hát jó szíve töllem,
 Hogy az öröm sokat fatsar ki belőlem.
 Uram! hogy hálállyam-meg ebben hűséged,
 Hogy Múzsám tollazni, kívánnya költséged.
 Szívemből köszönöm, illy nem várt jóságod,
 Arántam mutatott szíves buzgóságod,
 De már munkáimat, a' mint jelentettem,
 Egy kegyes Aszszonynak kebelébe tettem,
 Ki reményem felett, veté reám szemét,
 'S nevével kívánnya meg-tisztelni nemét.
 Meg-tisztelni mondám: mert minden érdemek,
 Ebben egyesülvén, ez egy égi remek.
 Melly méltóságára lesz tehát munkámnak,
 Hogy nemem Fő Díszsze ád szárnyat Múzsámnak.
 A' mi több, nevével homlokát tiszteli,
 Ditsőség Egéig ő eként emeli.
 A' dühös írgség, hiszem! ha ezt láttya,
 Meg-némúl: ellene száját fel-nem tátyta.
 El-nem-fogadhatom hát most szívességed,
 Együgyűségemet segéllő készséged.
 Melly részemről bizony szerentsét nevelne,
 Ha olly ditső névvel Múzsám szárnyra kelne.
 Hanem késő lévén meg-esmérkedésem,
 El-vólt már intézve ezen nyil vetésem.
 De ha még az Úrnak fog éltem tettzeni,
 'S jó lelke szándékom fogja segíteni,

Fogok udvarolni, Méltóságodnak-is,
Mivel már munkáim kezdetként folynak-is.
Mellyek rövid időn el-is készülnének,
Sok féle gondgyaim ha nem terhelnének.
De házam szüksége készített más munkára,
Ez okon halad hát munkám tovább kára.
Azomba sietni fogok, azt ígérem,
Uram grátziádat, tovább-is ki-kérem.
Ezekkel reményem vetvén jó szívedben,
Ajánlom magamat állandó kedvedben.
Hóltig mély tisztelőd, hív Mólnár Borbála,
Hűségedben ki új örömet találja.

*Egy kevéssé későbbén vévén Mólnár Borbálának ezen Levelét, addig-is,
míglen erre Válaszomat adhattam volna, ezen Levelemet írtam hozzája.*

Szakoltza, Bika Havának 15. Napján 1794. Esztendőbe.

Hogy ha e' levelem alkalmatlan lészen,
Mivel dolgaidba talán gátlást téssen;
Meg-botsás! és ne tartsd ezt vakmerőségnek,
Hanem inkább hozzád vonzó szívességnek.
Mert a' mint madarász madarat fog lépén,
Szívemet meg-fogtad te-is azonképpen.
Gyönyörű Verseid vóltak meg-fogó lép,
Mert minden szó benne enyves vala, és szép.
Magad vagy hát oka, hogy már most kedvellek,
És hogy levelemmel olly gyakran terhellek.
Betsület küszöbét ezzel tán ált hágom,
Hogy annyit úntatni vagyon bátorságom.
De a' szeretetnek, tudod, nints határa,
Azért-is ez; nem más, viszen engem' arra.
Örömet mutatnám én ennek jeleit,
Mivel majd most üllyük Húsvét ünnepeit.
Szívessen küldenék néked Mátka tálat,
Hímes tojásokat, néhány virág szálat;
És Húsvét hétfüjén meg-is öntöznék,
Közelébb magamhoz hogy ha ejthetnék.
Vajha Hecubának tudnám mesterségét,
A' hol akart, ott lett: bírnám sebességét;
Hidgyed azon napon hajnalkor már áznál,
Talán nem ártanék, bár kevéssé fáznál.
De mivel nem tudom, véghez nem vihetem,
Icarus szárnyait sem költsönözhetem;
Mert ha el-olvadni ezek találnának,
Tokajnál Tiszába velem hullanának;
Csízi Úr pediglen onnat ki nem húzna,
Mert köszvényes lábbal ki fogni, nem úszna.
Tehát Mátka tálam legyen e' levelem,
De ezen dolgokat közöld kérlek velem.
Adgyad azt tudtomra, hogy az egészségbe,
Mint légy: vagy-é? a' mint voltál, olly épségbe?
Jól tudom, hogy vannak sok terhes dolgaid,
Az házi szorgalom, 's más fáradságaid;
De a' tüzes elme soha sem nyughatik,
Viszontagságoktól bár miként nyomatik.
Azok között te-is, annyi időt találsz,
Nemzetünk hasznára, hogy valamit munkálsz.
Kérem, ad tudtomra tárgyadnak Thémáját,
Hogy tsudálkozhassam eszednek munkáját.
Tudom több munkáid már prés alatt vagynak,
Mellyek magok után nagy hírt, 's nevet hagynak.

Feledékenységnek hogy ne nyelje sírja,
 Az emlékezetnek könyvébe bé-írja
 Clio te nevedet, 's a' jövődőségnek,
 Által adgya aztat, hogy a' ditsőségnek
 El-nyerjed érdemlett zöldellő Pálmáját,
 'S tudhassa a' világ munkáid Múzsáját.
 Ha kívánod tudni, magam-is mint legyek,
 Hogy kívánságodnak én eleget tegyek.
 El-hagyott már egyszer azon Catharusom,
 A' melly egész télen vala Tyrannusom.
 Keserű salátát és Barabolyt ettem,
 Mellyekkel kehemet ki-hánytam, vetettem.
 Most Abdolonymust követem mindenbe,
 Mert majd egész napot töltöm a' kertembe.
 Flórának oltárát körül temjénezem,
 Szent áldozattyára úgy teszem két kezem.
 Fáimról a' Hernyók fészkeit le-hánytam,
 Szint úgy Darázsoknak sonkollyával bántam;
 Mind le-fűrészelttem meg-aszott gallyait,
 Meg-tisztítám a' vad tsiráktól allyait.
 Kattan, Bogáts gorét, perjét, ki-gyomláltam,
 El-szórtam vakondok túrást, hol találtam.
 Hyatzintusok közt már mostan sétálok,
 Nartzis, Tulipányok, Ibolyák közt állok.
 Természet munkáját ezekbe vizsgálom,
 Főkép a' Nagy Isten hatalmát tsudálom,
 Hogy sok féle színnel ezeket festette,
 Értünk emberekért, mind ezeket tette.
 Nagy háláadással ezekért tartozunk,
 Úgy tettzik: hogy sokat még sem imádkozunk.
 Ha egyszer kertembe magam ki-sétáltam,
 A' növény zengéket eléggé vizsgáltam,
 Mivel a' Majorom épen van mellette,
 'S eztet a' kertemhez egy fal kerítette;
 Bé-megyek ide-is, Juh nyájamat nézem,
 De már itt örömöm egészlen tetézem.
 Mosolygom, udvarán a' gyenge Báránykák,
 Mint nem szökdétselnek, melly frissek 's virgantzák.
 Gyenge tsemeteket miképpen tsipdelik,
 Hány hangon mekegnek, míg annyokat lelik.
 Pánt, és Galateát képzellem itt lenni,
 És hogy a' Satyrák tántzba fognak menni.
 Más részén kertemnek egy szép kies domb ál,
 Kerített mint egy Vár: Comendáns itt Halál,
 Kalvaria vagyon ezen és Tzinterem,
 A' hol-is ásatik minden hólnak verem.
 Arra vetvén szemem, halandóságomról
 Elmélkedem gyarló emberi sorsomról.
 Hogy az én napjaim majd szint úgy el-múlnak,
 A' mint virágjaim, ősz érven el-húlnak.

De délig bé-fogom magamat járomba,
Írok, vagy olvasok kisdéd Könyv Táromba.
Most-is egy munkába foglalatoskodom,
Még e' jövő nyáron prés alá-is adom.
Egy nyomtatványt fogok néked-is küldeni,
Bár munkádhoz nem fog ez közelíteni.
Ollykor jó Barátim jönnek, 's látogatnak,
A' kik szép nyájasan velem mulatgatnak,
Néha én-is megyek látogatásokra,
A' midőn dolgaim nem terjednek sokra.
Ollykor hegedűmet a' tokból ki-kapom,
Edgyet penderítek, el-múlik így napom.
Lásd tehát Aszszonyom! im így foly életem,
De eszemet akár mint hányom és vetem,
El-kell ennek fogyni, mert határa vagyon,
Mikor nem-is vélem, az Halál ütt agyon.
Láttam festett képit, ez otsmány száraz tsont,
Még-is ez a' földön mindent pusztít és ront.
Órárt tart, és kasza vagyon egy kezébe,
Ó bár tsak még hamar ne jutnék eszébe.
De mind más emberre, reám-is jön a' sor,
'S az ő keze által leszek hamú, és por.
De míg ez meg-esik, addig szöllő levét
Kóstolgom, 's áldom Bachusnak szent nevét.
Te-is addig, kérlek, velem levelezzél,
Bár nem esmérsz; rólam el-ne felejtkezzél,
Mert húsz esztendőkkkel, hidgyed tovább élek,
Ha veled Verselő pennával beszélek.
Bár leveled lészen rövid, és porányi,
Kedvesen fogja azt venni Gróf Gvadányi.

Sátor-allya Újhely. Iker havának 12. napján 1794. Esztendőbe.

Mólnár Borbála Méltóságos Gróf Gvadányi József Generális Úrhoz.

Öröm! hová ragadtz? mit ír Gróf Gvadányi?
Hogy szeret: érdemem bár nints egy szikrányi,
Hogy szeret: Óh Egek! olly nagy Méltóságban,
Melly ritka Madár ez a' mai Világban.
Ha midőn szeretni szégyenlnek a' Nagyon,
Főként illy alatsont, minémű én vagyok.
Midőn a' gazdagok, javában az úszkál,
Tsapodár színléssel ki tsak porba tsúzkál.
Holott tsak a' kap-fel, a' ki szóval tudgya,
A' ki a' vétke-is Virtusnak hazudgya.
Az ollyannak pedig nintsen betsülleti,
Ki egyenes lelkét meg-nem-fertézteti.
A' ki az igazat, bár betsi vesztével,
Ki-mondgya: 's nem gondol mások tettzésével.
Az illyetén; ritka érdemmel bír; noha,
Ezen vas időbe nem kaphat-fel soha.
Mert sok nagy rendeknél a' van grátziában,
A' ki tud öltözni ezer áll-ortzában.
De én Gróf Gvadányit más formán képzelem,
Azért őtt egyenes szívemből tisztelem.
Nem fújta fel az ő szívét a' Méltóság,
Sőt úgy képzelhetem, hogy az tsupa jószág.
Lám ő az emberben tud embert képzelni,
'S méltót a' szegénybe szeretetre lelteni.
Szeretetében hát nints semmi kétségem,
Meg-nem-tartóztatván őtet tsekélységem.
Hogy szeret; szemlélem azt sorai között,
Lám képződése még meg-is öntözött.
Ime kit szeretünk, azzal nyájaskodunk,
Bár nyájas tréfával tsak távol álmodunk.
De mi okon szeret? azért, mert jó szíve,
Az Égnek remekül készült betses míve.
Szeret tehát: imé! bizonyság levele,
Mellyel rövid időn, két ízben tisztele.
Közelebb ezt küldé Mátka tál helyébe,
Hogy ne kételkedgyem tiszta hűségébe.
E' mint el-talállya, tettzését szívemnek,
'S melly kedves tárgyat ád, képzelődésemnek.
Im' virágokat nyújt, Húsvéti zsengébe,
Mintha ugyan látna szívem rejtekébe,
Tudgya; azok nálam másként-is kedvesek,
Hát ha onnan vészem, még betsebb' lesznek.
Levelébe tehát virág szagoskodik,
Bár képződésem azzal tsak álmodik.

Olly édes előttem még-is ez az álom,
 Hogy e' tündér képpel, kedvemet találom.
 De mit ír? sorsomról tudósítást kíván,
 Szívemet viszontos barátsággal víván.
 Környűl-állásait maga-is le-írja,
 Hasonló Nótára hogy Múzsámat bírja,
 Ime! kit szeretünk, értekezünk rólla,
 Szeretetét fejti hát előmben tolla.
 Méltóságos Uram! ha tehát sorsomat
 Kívánod érteni, 's tsekély mivóltomat,
 Alatszony rangomat épen nem átalom,
 Hogy szegény szüléktől származtam, meg-vallom.
 Mint köz Nemes személy, szabadságban élek,
 Semmi terheltetés bajától nem félek,
 Ez előtt tápláltam éltemet varrással,
 De már el-vonatom attól az írással.
 Mert az egymást gyakran követő levelek,
 El-lopják időmet, ha rájuk felelek.
 Melly miatt munkámba rövidséget látok,
 'S még-is válasz nélkül egyet se botsátok.
 Küldöztén azokat a' nyájas szeretet,
 Közülök hát egy se lehet félre vetett.
 Hozzá fogtam ugyan egy új munkához-is,
 De szükséges látni házi dolgamhoz-is.
 Szép gondolatimat mellyek széllyel verik,
 'S képzelődésimet mind öszve keverik.
 Idő közben, midőn pennával dolgozom,
 Vagy fonok, vagy varrok, a' míg gondolkozom.
 És így két képpen van az időm meg-nyerve,
 Mivel elmélkedni nem tudok heverve.
 Most tsekély munkáim majd ki-botsáttatnak,
 Reményilem sokáig hogy nem-is mulatnak.
 Nem tudom, mint fognak másoknak tettzeni,
 Fogok egy nyomtatványt belőlök küldeni.
 Méltóságod róllok majd akkor ítélyen,
 De ne képzelődgjön azok felől mélyen.
 Mivel azok tsupán gyarló tsekélységek,
 'S majd meg-válik, vallyon lesz-é kedvességek?
 Némelly Uri Rendek rám szemet vetettek,
 'S árva ház népemnek táplálói lettek,
 Kiknek kegyességét meg-nem hálálhatom,
 Mert olly sok gondal most nem sanyargattatom.
 Azért az írásra több időtt-is nyerek,
 Noha most-is vagynak, gondgyaim ezerek.
 Azt kívánod tudni, van-é egészségem,
 'S éltemet édessé tevő békességem.
 Értekezésedre, Uram! azt felelem,
 E' részbe halmozva rajtam a' kegyelem.
 Mivel az Ég adott nékem ollyan testet,
 Kit bár a' természet remekül nem festett,

De meg-áldattatva van jó egészséggel,
'S minden tagjaiba bír kívánt épséggel.
A' mellyben a' lélek dolgozhat kedvére,
Meg-nem szomorodván a' test nyögésére.
A' mi a' természet szépségét illeti,
Senki szívét jobban nem érdekelheti,
Az abból származott édes gyönyörűség,
Bátor az én sorsom tsekély együgyűség.
De még-is ki-terjed annyira értékem,
Hogy gyönyörűséget szül e' sokszor nékem.
Ablakom alatt van kis Virágos kertem,
Mert a' szerentsétől nagyobbat nem nyertem
'S a' szép virágoknak én-is szerit téstem,
A' mi magamnak nints, áron-is meg-véstem;
És fel-tsínosítván azokkal kertemet,
Úgy gyönyörködtetem képzelődésemet;
'S olyan ékességgel van e' kis hely tele,
Hogy jelesnek tartják, kérkedhetem vele.
Gazd' Aszszonyságra-is valami szükséges,
Terem más kertembe minden elégséges.
Vagnak oltványim-is, mívei kezemnek,
Mellynek kész tárgyai gyönyörűségemnek.
Midőn hát meg-únom házamba dolgozni,
Gyakran ki-rándúlok ide, mulatozni.
Foglalatosságot hol mindég talállok,
Bár egy szempillantást heverve nem állok.
Ha virágaimnak szépségét vizsgálom,
Bennek a' Teremtőt imádva tsudállom.
Vagy ha ablakomat ki-nyitom estvére,
'S ki könnyöklök a' szép Ég szemlélésére,
Ha nem láthatom-is mind a' virágokat,
Gyönyörködve szívom édes illatokat.
A' Majorkodásra vagyon kevés gondom,
Mert azzal nem bírok, panaszolva mondom.
De azért a' másét írgyen nem nézem,
Sőt szemlélésével örömöm tetézem.
Az én Majorságom két tehénből állott,
De azzal-is reám most tsak ostor szállott;
Mert egyik meg-vetett, hasznát nem vehetem,
A' másikkal bajom még le sem festhetem.
Meg-köszvényesedett, a' mint mondják, lába,
'S régen bajoskodunk már vele híjába.
Tehát most egy tsep sints, inkább azt mondhatom,
De azért szertelen nem emészt bánatom.
Mivel az a' Fő Úr, a' ki ezt el-vette,
Reménylem, rövid nap adhat mást helyette.
Néha Baratnéim hozzám-is el-jőnek,
Kik tsak pazarlói többször az időnek;
Mivel sok jó munkát olykor el-mellőzők,
Mellyeket azután pótolni nem győzők.

De nagyon szeretvén én-is nyájaskodni,
Nem szoktam e' féle káron szomorkodni.
Méltóságod! hiszem; ezekből meg-érti,
Hogy semmi más bánat szívemet nem sérti;
Hanem a' házi gond, 's az aprós szükségek;
De ezek előttem tsupa tsekélységek.
Sőt mióta szívem bilintse le-húla,
Nálam a' bánat-is örömré fordúla.
Holmi tsekélységre szívem meg-nem-vérez,
Sőt a' szabadságba Mennysországot érez.
A' jobb világ szeret, 's gyönyörködöm benne,
Vallyon hát kedvembe változást mi tenne.
Némelly Zoilustól ha néha sértetem,
Meg-indulás nélkül azt csak ki-nevetem,
Élek tehát szívem tellyes nyúgalmában,
A' tsendes bódogság Paraditsomában;
A' meg-elégedés leg-főbb nyereségem,
Melly gazdag bőséggé teszi szegénységem.
Nyúgott szívvel élek, de azért a' Halál,
Bár éltem nyarában jőjjön, készen talál,
Azt nem-is képzellem, hogy éltem őszt érne,
'S rút volna, ha szívem nyárba meg-nem-érne.
A' hosszú élettel vallyon mi bíztatna,
Nagyobb bódogságom, mint soká tarthatna.
Sokkal frissebb vagyok, mint sem sokan élnek,
De a' természeti dologtól mit félnek,
Vagy elébb, vagy utóbb, ennek meg kell lenni;
Kész vagyok hát mindég vele szembe menni.
Illyen, Uram! sorsom; ha tudni kívántad,
Szívem tisztelettel buzogván irántad.
Életem mivóltát itten elő adtam,
Méltatlan szolgálód ezekkel maradtam.

*Ezen Levelembe azon dolgok felől írok, mellyeket ő
6-dik Bika holnapjának napján írt levelében ki-tett.*

Szakoltza Iker havának 16. Napján 1794. Esztendőbe.

Gróf Gvadányi József, Magyar Lovas Generális Molnár Borbálához Sátor-allya Újhelybe.

A' múlt postán vettem betses leveledet,
A' mellybe ki-öntéd bővséggel szívedet,
Akarom, hogy bátran te abba ki-tetted,
Vélekedésedet, épen nem színletted,
Nints-is levelednek más magyarázása,
Hanem hogy szívednek van egy kis habzása
Melly azt nem kevésbé békételeníti,
Békétlenségedet félelem segíti.
Gondolván; nem lehetz velem barátságba,
Mivel nem születél mint én, Grófi ágyba.
Igen nagyra viszed te én Grófságomat,
Mert tán aztat véled, hogy bődoltságomat
Tartanám állani ezen üres hangba,
Barátom sem lehet, ki nints ezen rangba.
Jól tudom, hogy tudod; Isten e' világot,
A' midőn teremté, nem osztott Grófságot.
Tsak maga képe az embert alkotta,
Mint Ég tsillagjait meg-szaporította.
De közöttök nem tett semmi külömbséget,
Rangot sem osztott ki, vagy-is elsőséget.
Ő szent Felségérül nem-is kell azt vélni,
Hogy egyet úgy mint mást nem fogna ítélni.
Tsak úgy fog ő bánni a' Fő Urasággal,
Mint a' közép rendel, vagy-is a' pórsággal.
Fő hivatalokra okot nem más adott,
Tsak hogy az emberi Nem meg-szaporodott,
Sokan lévén edgyütt immár nem élhettek,
Nagy és kis falkákra öszve sereglettek.
És így minden sereg, hogy békével légyen,
Szükség vólt, magának, hogy egy Vezért tégyen;
A' ki minnyájokat böltsen kormányozza,
Tzivakodásokat békességre hozza.
Ezen Vezérségre tsak olly emeltetett,
A' ki érdemesnek tőlök ítéltetett.
Már akkor-is néztek erköltsre, érdemre,
'S korosra; Iffiat nem-is vettek szemre.
Eztet nem nevezték magok Királyának,
Hertzegnek, vagy Grófnak, de magok Attyának.
De hogy Méltósága illyennek ki-tessen,
Idegenektől-is főnek esmértesen,
Zöld ágból koszorút kötöttek fejére,
És vörös palástot öltöttek testére.
Esztendők folytával, hogy meg-gazdagodtak,
Mint ember szokása, fel-is fuvalkodtak.

Elöl vasból, végre aranyból munkáltak
 Koronát, 's hasonló páltzát-is tsináltak.
 A' koszorú helyet Koronát fejébe
 Tettek; és a' Páltzát adták jobb kezébe.
 Mingyárt-is minnyájan mondták ötet Králnak,
 A' kit mi nyelvünkön, nevezünk Királynak.
 A' seregek; részét földnek el-foglalták,
 Mellyen barmaikat legelték 's táplálták.
 Ők ezen sok Várost, 's Várat építettek,
 És mint tölök ki-telt meg-erősítettek.
 Némelly részből vála roppant Birodalom,
 Ugyan tsak kezébe vólt a' Fő hatalom
 A' Králnak: de maga vala elégtelen,
 A' Kormányozásra; azért lett kintelen,
 Alatta valókból Fő Tiszteket tenni,
 Kik segítségére fognak néki lenni.
 Tett-is: és ezekkel szabott törvényeket,
 Mellyek mind Gazdagot, mind a' szegényeket,
 Az igazság úttján mindég Vezérellyék,
 A' Dúst, mind a' Lázárt egyaránt ítéllyék.
 Tanátsos vólt nevek ezen Fő Tiszteknek,
 Igen későn hívtak Grófnak 's Hertzegeknek.
 Lycurgus és Solon nem láttak Grófokat,
 Hajdan még Roma sem esmérte azokat,
 A' Scyták ő rólok nem-is álmodoztak,
 Bár majd fél világgal magok közt osztottak.
 Hanem Nagy Károlynak az ő maradéka,
 Kevélységeknek nem lévén tartaléka,
 Szülte ezen hímes szép Nevezeteket,
 Frantziáknak hívjuk ma ezen Népeket.
 Ezek kaptak illyen fényes tündérségen,
 Nem való, hanem tsak festett ékességen.
 Több Országba végre ezen fény bé-hatott,
 Az emberi Nemzet ragyogásán kapott.
 Mivel tisztességnek lenni állította,
 Azért vagy egy, vagy más légyen áhította.
 Így ki Gróf, ki Báró, ki meg leve Hertzeg,
 De mind e' nevezet hívságos és déltzeg.
 Mert hogy Diplomáján tzifra 's nagy petsét függ,
 De ha e' mellet nints érték; teher, és nyüg;
 És hogy ha illy Magnást erkölts sem követi,
 Még a' nemtelen-is az illyet neveti.
 Légyen Hertzeg, vagy Gróf; ha nints tudománnya,
 Mit használ ő néki, külső ragyogvánnya?
 Udvara, és kintse? nem egyéb; fényes máz,
 Maga emberek közt, olly mint Bálvány, vagy váz.
 A' külső Titulus bár kissé ékesít,
 De még-is tudomány, 's jó erkölts nemesít.
 Már ha ki, úgy mint Gróf, vagy Hertzeg születik,
 Illyen e' bőriből ki nem vetkezhetik.

De igyekezzen illy azt gyámolítani,
Jó erköltsök által, díszként fent tartani.
Gondollya-meg! hogy ő tsak olly ember, mint más,
Nem különös; hanem porbúl lett alkotás.
Azért tartson kit-kit Felebaráttjának,
Engedgyen az Isten parantsolattyának.
Társalkodgyon velek mint maga nemével,
Így nyér ditséretet Magnási nevével.
Látod már Aszszonyom! hogy én Grófságomról
Mint ítélek, és mit tartok e' sorsomról.
Mivel még Öseim mind Grófok valának,
Már én-is Gróf vóltam, még tsak ringatának.
De azért magamat soha fel nem fújtam,
Emberi bőrömből mivel ki nem bújtam.
Az Anyám-is engem', mint embert tsak úgy szült,
Kül szín által ezen valóság meg-nem-szűnt.
Nem szűnt! mert ha egyszer sír-halmomba tesznek,
A' férgek mint koldúst, abba úgy meg-esznek.
Ne légy tehát kétes én barátságomról,
Mivel bizonyos vagy emberi vóltomról.
Már gondolatomba kezet fogok veled,
Mert barátságomra meg-nyílt te kebeled.
Levelednek vége értésemre adta,
Hogy egyenes szívem' magába fogadta.
Úgy vagy: és eztet mutatod-is tettel,
Mivel egy munkához már hozzá kezdettel;
Mellyet sajtó alá majd szoríttathatok,
Elég hálát néked ezért nem adhatok.
Igaz buzgó szívvel fogom eztet tenni,
E' szeretetednek záloga fog lenni.
Eszköz lések benne, hogy szárnyára kellyen,
Duna túlsó része, híreddel bé-tellyen.
Vág 's Garan Vizének vigye sebessége,
Vidékire; melly nagy elmédnek szépsége.
Balaton, 's a' Fertő Hazánk két nagy tava,
Tudgyák-meg hol lakik szép nemünknek java.
Mented ugyan magad te erős okokkal,
Hogy mért nem bírhatol mély tudományokkal,
De hidgyed Aszszonyom! hogy az Aszszonyi Nem
Az Istentől arra nem teremtetett Nem,
Hogy ők elméjeket mély dolgokba törjék,
A' Philosophia, 's Mathésis gyötörjék.
Nem számlálom elő az akadályokat,
A' mellyek gátolják, mert tudod azokat.
De ugyan tsak még-is hogy ha olvasnának,
Szép tudományokhoz sokan juthatnának.
Ez az ékes szóllás, és a' szép Verselés,
Erköltsi Tudomány, mellyből a' nevelés
Származik: a' mellyel, ha bírna sok Anya,
Magzattyokkal meg-nem-telne sok rosz tanya.

Jól írod: magokat tsak tsetsebetsézik,
 Nem Tudományokat de módikat nézik.
 A' drága üdöket tükör előtt töltik,
 Míg majmos Tzundráit magokra fel-öltik.
 (Tarthatom magamat ebbe szerentsésnek,
 Mivel kedves Társom az ortza festésnek
 Ellensége; visel magyar Főkötőket,
 Nem ollyakat, mellyek érik a' felyhőket.)
 Azért nintsen, mint vólt hajdan, Polyxénánk,
 Ékessen verselő Eszterházy Annánk.
 Jobban esméri ma Gasperl Theatromát,
 Mint a' Parnassusi Apolló Templomát.
 De mindazonáltal ne essünk kétségbe,
 Tán magokba térnek, légyünk reménységbe.
 Majmoskodásokat majd meg-fogják vetni;
 Munkáid olvasván fognak-is követni.
 Hidgyed! nagy Ösztöne vagy ebbe Nemednek,
 Hazánkba bár nem rég fut híre nevednek.
 Már-is te példádat követi két Dáma,
 Idővel többre nő még ezeknek száma.
 Parnassus ösvényén kezdenek ők futni,
 De kérdés! fognak-é ezek oda jutni,
 A' hová te értél? mert erre születted,
 És a' természettől kézen vezetted.
 Tüzes gondolatok, sebes ész, friss elme,
 Minden Verselőnek leg-főbb segedelme.
 E' Tulajdonságok nemeivel te bírsz,
 Mert mikor Versezel eleven képet írsz.
 Nem más ez; hanem tsak Isten ajándéka,
 Valóba drága kints, és ritka portéka.
 Áldjad Teremtődet, hogy ő így szeretett,
 Sok ezerek közül, veled illy nagy jót tett.
 Ó ha személyedet mint munkád esmélném,
 Öröm óráimat, hidgyed, akkor érném.
 Egy kedves Barátom, szomszédom Gavalér,
 Hogy szüretre vele le-mennye, régen kér.
 Ha hogy egészségbe találok én lenni,
 Nem érte, de érted le-is fogok menni.
 De a' mint javaslod, mivel jelen a' nyár,
 Most mennek: nem lehet! mert követhetne kár.
 Mert ki gazdálkodni nyárba nem igyekszik,
 Télbe éh gyomorral az ágyára fekszik.
 Hogy pedig életed változtatásáról,
 Írtam: árva sorsod párosodásáról:
 Hidgyed! ezzel veled jádzani kívántam,
 Sőt el-múlt estedet gyakran szívből bántam.
 De ámbár a' Kotzka gyakran esik vakra,
 Azt Fortuna még-is fordíthattya hatra,
 Bölts vagy! jól meg-ítéld, Hymen hogy kit választ,
 Komor Teled után, hogy érhesél Tavaszt.

Leg-jobb, hogy dolgodat, a' Mindenhatóra
Bízod: ő egyedül viheti azt jóra.
Vesd benne reményed, hid-el! minden jót ad,
Kívánom-is néked, mint Barátod szolgád.

Sátor-allya Újhely, Rák Havának 22-dik Napján 1794-ben.

Mólnár Borbála, Méltóságos Gróf Gvadányi lovas Generális ő Nagyságához.

Méltóságos Uram! sőt kedves Barátom,
Ime tetzésedre szívemet botsátom.
Ha tehát méltóztatsz velem barátkozni,
Szívem szeretettel kész veled osztozni.
Látom! hogy jó szíved' talmátsa leveled,
Melly harmad ízben hív barátságra veled.
Barátságod felől nints-is már kétségem,
Ellent nem áll ebben, néked tsekélységem.
Im előmbbe festéd, mit tartasz a' rangról,
Tudniillik: annyit, tsak mint pusztá hangról.
Jól mondod: mivel ez tsak hang-is magába,
Ha vesszük a' dolgot belső mivoltába,
Por eredetünkre, hogy ha vissza térünk,
Egyik a' másiknál nem nemessebb Vérünk,
Szint úgy ha tekéntünk éltünk vég pontyára,
Itt a' rang senkinek nints biztatására;
Sőt, úgy ragyog a' rang, ha Virtus szépíti,
És ha Méltóságát érdemen építi,
Sok ki kevélykedik pompás nagy rangjával,
Végső szükségre jut élete fogytával.
A' kinek fél világ reszketett szavára,
Egy keskeny por ágyat készítnék számára.
Holott nem rettegi már senki hatalmát,
Egy kis pont foglallya egész birodalmát.
Hasonlatos képen a' nagy ítéletben,
Nem rang, hanem Virtus, léssen tekéntetben.
El-hiszem én mind ezt; 's úgy ítélek én-is,
Hogy egy eredetű a' Gróf, a' szegény-is,
A' mint eredete: úgy egyenlő vége,
Nints ebbe senkinek semmi külömbisége.
E' részben akár melly Méltóságos rangot,
Tsak úgy képzelhetünk, mint egy üres hangot,
Én se tisztelhetem ezt a' ként magában,
Mint a' hol Virtus van a' nagy rang nyomában.
Hanem hol a' rangot külső fénynek lelem,
Külső Complementel 's árnyékkal tiszteltem.
'S nem tékozlom reá azon tiszteletet,
Mellyel tsak Virtusnak adós a' szeretet;
De a' külsőt a' rang kéri mindenektől,
Néró-is nyert illyet a' Keresztényektől.
Isten maga mondgya; hogy a' Fő Rendeket
Tiszteljük; hibásnak bár lellyük ezeket,
Bátor a' Fő rendek a' községért vagynak,
Még-is meg-esmérjük érdemeket nagyoknak.

Mivel a' Társaság úgy fel nem álhatna,
Ha bölts Törvény által nem igazgattatna.
Ma pedig Kormányra azok ültetettek,
Többire kik arra nagy rangal születnek.
Hajdan ugyan ez az érdemnek osztatott,
De abban-is az szív gyakran meg-tsalatott;
Mert a' kiben a' nép hű Atyát képzele,
Abban gyakor ízbe Tyranusra lele.
Leg-elébb pedig ezt az Atyák viselték,
'S ezeket a' házba minnyájan tisztelték.
De a' Familia terjedvén sok ágra,
Egyet választottak az illy Méltóságra.
Kinek mindeneknél vólt nagy tekéntete,
'S szívekben óltatott méltó tisztelete.
Írod, hogy koszorút fontanak fejére,
De ezzel-is néztek azon érdemére;
Mellyet belső képen ő benne képzeltek,
'S mit az Atyai név, 's felsőség neveltek;
Azt kívánták, hogy ez közülök ki-tessen,
Idegenektől-is Főnek esmértessen,
Tsak ugyan kisebbek vóltak hát a' tagok,
Mint sem az illyen fők, 's igazgatók magok.
Eleitől fogva ezt bizonyították
Mindenek, 's illendő dolognak tartották.
Tisztelni azokat nem tsak fő hajtással,
Hanem gyakran szinte földre borúlással.
Rangjok külömbségét mutatván általa,
De hogy e' tisztelet vétkes nem-is vala,
Meg-lehet engedni, mert nem kárhoztatott
Még a' Szentektől-is, sőt gyakoroltatott.
Így tisztelte Jákob artza borúlással,
Ézsaut, hogy szembe jutottak egymással.
Így József előtt-is a' porba borúltak
Testvéri; hogy tőlle kegyelmet kódúltak.
Dávid Isten szíve szerént való vala,
Még-is büntetést nyert Semei általa;
Hogy az ő Királyi, Jussát meg-sértette,
'S számkivetésében gonoszszaal illette.
Meg-enged bár néki buzgó kérésére,
De hogy Koronája szált Fia fejére,
Szívére köti, hogy érte boszszút állyon,
És Semei Vérrel koporsóban szállyon.
A' Fejedelmek hát méltán boszszút áltak,
A' kik ő ellene véteni találtak.
Hasonlatos képen a' kik segítségre,
A' községből léptek melléjek tisztségre;
Az ő hatalmokból, valamint részt vettek,
Úgy tiszteleteknek sorsosivá lettek,
A' Király követe, lévén az ő képe,
Benne Fejedelmét tiszteli hű népe.

Mind ezekből ki-jő az én ítéletem,
 Rangom a' nagy ranghoz, hogy én nem mérhetem.
 Egy nagy Méltóságot akár mint képzelek,
 Melly nagy külömbséget benne, 's bennem lelek;
 Nem szükség fejtenem, mert látták mindenek,
 A' kik a' dologról józanon értenek.
 Hanem hol a' nagy rang hozzám ereszkedik,
 Már ott a' rang felett a' jó szív kérkedik,
 Mert a' melly Méltóság por eredetére,
 Tud nézni másokkal egyenlő végére;
 Az illy abba tartya legfőbb Méltóságát,
 Hogy ha mások felett halmozza jóságát,
 Mint Virtus kút fejét, a' rangot úgy nézi,
 Minden dolgát annak díszszére intézi,
 Itt már nem csak a' rang láttatik fényesnek,
 Hanem a' Virtus-is szépnek, 's felségesnek.
 Valamint a' gyümölcs, a' midőn le-metszik,
 A' drága edényben sokkal jobban tetszik.
 A' gyémánt-is, melly a' nap sugárral jádzik,
 Mihent aranyba van, mingyárt szebbnek látszik.
 Ollyan a' Virtus-is a' fényes rendekben,
 Mint egy magas helyre ki-ált személyekben.
 Mellyek mindeneknél hamar szembe tűnnek,
 Szint úgy rútsága-is nagyobb itt a' bűnnek.
 Mivel, ha olly személy a' törvényt meg-szegi,
 Kinek igazságát a' köz nép rettegi;
 A' Törvény jussát-is ezzel kissebbíti,
 'S maga tekintetét, meg-betsteleníti.
 A' köz nép az ollyat Tyrannusnak véli,
 Ki miben maga úsz, másban azt ítéli,
 Midőn a' láb sáros, azt nem-is vizsgállyuk,
 De ha azt fön láttuk bámúlva tsudállyuk.
 Mivelhogy nemessebb a' fő a' tagoknál,
 Méltóságossabb-is bizonynal azoknál.
 Így azok-is, kik több Talentomot nyernek,
 A' bölts Sáfárságba, hogy ha nem hevernek;
 Isten világ előtt nagyobb érdemek-is,
 Nagyobb ditsóséget bizonynal nyernek-is.
 És ki nem tiszteli illendőn azokat,
 El-lopja azoktól érdemlett jussokat.
 Ha az eredetét, 's végét nézzük szintén,
 Bátor a' Király-is, tsak ollyan por mint én;
 De illő volna-é elébe kerülnöm,
 'S egész bátorsággal melléje le-ülnöm.
 Bennem az Isten-is, ezt jóvá hagyná-é?
 Sőt vakmerőségem meg-nem-boszszúlná-é?
 De közelíteni-is székéhez nem mernék,
 Hanem ha először olly gratziát nyernék,
 Melly vele szóllásra nékem just engedne,
 'S példás szelídséggel hozzám ereszkedne.

Így emberi szívet ő benne képzelnék,
'S vele mind emberrel szólni merészlenék.
De így-is Felségét előttem tartanám,
'S magam hozzá képest féregnek tartanám.
Hogy Méltóságod-is hozzám botsátkozik,
Sőt a' barátsággal szinte kínálkozik;
Meg-vallom, az által magasztal az Égig,
Örömet gyűjtván a' gyönyörűségig.
Uram! szív repesve tészem kívánságod,
De előttem tartom még-is Méltóságod.
Kedves levelidet midőn olvasgatom,
El-ragadtatásom elő nem adhatom,
'S úgy tetszik, képzelek boldogságot benne,
Ha veled szabados barátságom lenne.
Mivel jó szívedet olly nyájasnak lelem;
Hogy szinte ég ahoz érzékeny kebelem.
De még-is tartóztatt mély alatonyságom,
Ne hogy meg-útálást végyen bátorságom.
Hanem a' mi nézi a' mély tiszteletet,
Mellyel gyűjt szívembe a' tiszta szeretet;
Mint tartozó adót, nyújtom jó szívednek,
Áldozatot tévén ezzel érdemednek,
És e' mellet annyi bátorsággal bírok,
Hogy mint jó Uramnak, nyájasan-is írok.
Hogy barátságodban van gyönyörűségem,
Bizonyosága lehet ezen szívességem.
Hogy bár hűsz levelem gyűllyön egy rakásra,
Míg néked nem írok, nem felelek másra.
Mivel pedig szíved így le-botsátkozik,
És olly meszszeről-is velem múlatozik;
Már leveleidet én-is úgy képzelem,
Mintha nyájaskodva beszéllel velem.
Hogy munkátskámnak-is készülsz partját fogni,
Újjabb szeretetem kezd hozzád lobogni.
Tsak tsekély ez, de bár hamarább készülné,
Hogy tiszteletedre lábadoz repülne.
És hogy ditsőségét Nevedbe keresne,
Így nem félne, bátor, sok írigy rá lesne,
Im egy új öröme szívemet serkented,
Hogy két Magyar Dáma versel, mint jelented,
Nékem abba lenne fő gyönyörűségem,
Ha ők meg-haladnák az én tsekélységem.
Hidgyed! hogy nem nézném én azt írigy szemmel,
Bár ők küszködnének veletek érdemmel;
Sőt öröm könnyekkel szemem akkor telne,
Midőn Magyar Nemem álmából fel-kelne.
Vajha Parnassusba ne tsak indulnának,
Hanem a' ditsőség Váraig jutnának.
'S Vajha idejeket ne töltnék henyélve,
Úgy maradna ditső hírek mindég élve.

Te méltán kérkedhetz azon bóldogsággal,
Hogy hív párod nem tart, a' tsábúlt világgal.
Hogy a' Maskaráknak képét nem hordozza,
'S Ketretz Bóbitákkal fejét nem tornyozza.
Kívánom; hogy soká szépítse nemzetét,
Követvén Ösei díszes viseletét.
Állandó örömet mellybűl szíved végyen,
'S Grófi személlýében soknak példa légyen.
A' mi pedig nézi ide jöveteled,
Hidgyed! olyan öröm jönne hozzám veled,
Mellyről Angyali nyelv sem szólna eleget,
És a' mellyet tollam hasztalan festeget.
Bár szokatlan vagyok a' gyalog járásban,
Majd fél beteg lévén, tsak kis útazásban.
De ha tsak Tokajba lenne mulatásod,
Magam gyalog tenném meg-látogatásod.
És mikor lábadhoz úlnöm engedtetnék,
Óh melly gyönyörködve szemeket rád vetnék.
'S melly édes érzéssel telne-meg kebelem,
Midőn méltóztatnál beszélleni velem.
Tudom; jó szívedet tsudálni nem győzném,
'S hív szeretetemet arántad kettőzném.
Írod; hogy dolgomat a' Mindenhatóra,
Bízzam; ki egyedűl viheti azt jóra.
Bőlt tanáts adásod e' részben köszönöm,
Hogy az Úrban bízzak, van elég ösztönöm.
Mert annyi irgalmát közlőtte már velem,
Hogy sok jó tettének határát nem lelem.
Én ugyan részemről tsak úgy gondolkodom,
Hogy Hymen Oltárán nem igen áldozom.
Mivel a' kikkel még eddig kínálkozott,
Azokhoz szerelmet bennem nem dolgozott.
De még-is sorsomról, tsak ez, a' mit mondok,
Engem nem terhelnek e' részbe a' gondok.
Valamit az Isten végezett az égben.
Bennem szent tetzése azont vigye végben.
Ő maga közöli szent tanátsát velem,
Mert a' bőltsességet itt híjosnak lelem.
A' véges bőltsesség annyira nem mégyen,
Hogy a' szívek között külömbséget tégyen.
'S hogy egy két nézéssel olly mélyen szemléllyen,
Hogy a' szív titkáról helyessen ítéllyen.
De az illy gondokkal én épen fel-hagyok,
Sőt tsak azt mondhatom: igen bóldog vagyok,
Mivel van, mind külső, belső békességem,
Van sorsomhoz illő étkem egésségem.
Únszol az öröme felet jó Barátom,
Kiknek már sorában Gróf Gvadányit látom.
Tehát már kérkedvén Uram hűségedben,
Ajánlom magamat állandó kedvedben.

*Mólnár Borbálának Iker Havának 12. Napján ezen folyó esztendőbe
Sátor-allya Újhelybe költ Levelére való Válaszom.*

Szakoltza Rák havának 14. Napján 1794ben.

Piros Pünkösöd Napján vettem leveledet,
Nem győzőm tsudálni tett intézetedet;
Hogy azt küldéd épen ezen szent ünnepre,
Mellyen indítatnak szívek szerelmekre.
Az Apostolok-is ezt a' napon vették
A' tüzes nyelveknek hevét, hogy érzették.
E' nap szokott szálni szívre olly szerelem,
A' mellytől távozik arról a' sérelem.
De ezen szerelem tsak olly szívet szállja,
A' kit két színűség, 's úndokság nem állja.
Az én szerelmem-is, mellyet meg-esmértél,
Nem szeplős, rossz szívhez, hid-el! nem-is fértél.
Mert nem vagyok Násó, te sem vagy Corinna,
Léthének vizéből ugyan ki-is inna?
Tiszta szerelemmel, ha a' szív van tele,
A' léleknek-is van akkor eledele;
Mert mint a' nap a' fát, 's gyümölcset érleli,
Szint' úgy ez a' szívet, 's lelket-is neveli.
Örvendek magaddal, hogy már el-hitetted,
Hogy szívből szeretlek, tréfára nem vetted.
De lehetetlen-is téged nem szeretnem,
Mert a' természetet nem lehet meg-vetnem;
Természetem pedig te természetteddel,
Úgy edgyez, mint edgyez böltsesség eszeddel.
Kintetett hát erre azon sympathia,
Melly a' szerelemnek nem mostoha fia.
Úgy vagyon: mert te-is szeretel verselni,
Szint' úgy mint én, mellyel bé-nem-tudok telni.
De egy kis különbség van ebbe közöttünk,
Mivel e' világra nem egy nap születünk.
Sokkal iffiabb vagy, a' testedbe tűz ég,
Iffiuságodnak nem vettetett még vég.
Szép gondolatokra friss elméd ki-terjed,
Mert Poésisi tűz még szívedbe gerjed.
Szív, elme, 's vér, benned hevesek, és nyersek,
Szépek-is, mellyeket munkálsz, azon Versek.
Jól tudod: tsak pislog tüze már a' Vénnek,
Így munkájának-is kell lenni szegénynek.
Halkán veri egy vén Poéta harfáját,
Minden nap felejtí ő egy egy Nótáját,
Mars, Diánna, Vénus, edgyik sem szereti,
Mert már egyike-is hasznát nem veheti.
Maga Apolló-is már az illyet únnya,
Minerva rá sem néz szemeit bé-húnnya.
Múzsák Castál kútból inni ritkán hadgyák,
Köszöni lőréjét, hogy ha néki adgyák.

Lásd! ilyen hajóba már mostan evezek,
 Bár munkám lengeteg, tsak ugyan versezek.
 De mi természetünk másban-is hasonló
 Egymáshoz: hid-el azt! hogy igaz, és való:
 Mert a' leveledből nyilván meg-értettem,
 Mellyen álmélkodtam végtére nevettem.
 Hogy a' virágokban gyönyörködöl nagyon,
 Egész meg-tetzésed, hogy ezekbe vagyon.
 Elöttem sints semmi ezeknél kedvesebb,
 Virágoknál mi-is lehetne ékesebb?
 Maga az Úr Isten a' föld szépségére,
 Választá azokat, szórta térségére.
 A' szem lát azokon sok féle színeket,
 És nyújt az elmének képzellő képeket.
 A' szív mind ezekkel magát mint mulattya!
 Hát melly kelemetes még azok illattya?
 Erős bálzsámjaik testünket ált-járják,
 Fel-élesztéseket szíveinkbe zárják.
 Nints-is olly embernek ött érzékenysége,
 A' mellynek nem tettzik ezeknek szépsége.
 Ha nem fedettetne virágokkal a' föld,
 Óh melly pusztá vólna, mert nem-is vólna zöld.
 A' mellet; hogy szépek, hasznot-is okoznak,
 Mivel kedves ízű gyümölcsöket hoznak.
 Ha virágim között fel, 's alá járkálok,
 Az Elysiumba vélem hogy sétálok.
 Szépségekben mikor szemem legeltetem,
 Háláadó szívvel Istent emlegetem,
 Ingyen kegyelmébül, hogy azokat adta,
 Szent malasztyát hozzám ezzel-is mutatta.
 Nem tudom, mellyikre vessem a' szememet,
 Mert ez-is, amaz-is vídítya szívemet.
 Ékességeikkel az elmém küszködik,
 Mert az egy szép után, más szépbe ütközik.
 A' mikor Zephirus azokat ingattya,
 Flóra meg Nympháit köztök tzikáztattya.
 Mind ezeket látni, melly nagy gyönyörűség!
 Hesperus-is ott van, meg-szűnvén az hűség.
 Hajnalkor Auróra harmattal gyöngyözi,
 Neptunus-is ollykor gyengén meg-öntözi.
 Bé takarom az Nap, erőssen ne süsse,
 Avagy-is a' ragya őket meg-ne-üsse.
 Kiváltképpen őrzöm a' káros férgektül,
 Mert el-hervadnának ezeknek mérgektül.
 Olly sok pedig az én virágomnak neme,
 Hogy ritka Magyarnak látott ennyit szeme.
 Láthad hát Aszszonyom! hasonlatosságunk,
 Miképpen egyezik földi bődögságunk.
 De nem elég még ez: hátra még egy dolog,
 Melly egyenlő Sorson kettőnk között forog.

Írod: két tehénnek valál birtokába,
 'S hogy edgyik meg-vetélt, lévén borjasztába;
 A' másika pedig meg-köszvényesedett,
 Mellyért vajas vannád, ki-is üresedett.
 Én-is a' házamnál kettőt füveltettem,
 Mellyeket konyhámra 's Kávéhoz fejettem.
 Egyike meg-döglött, tán mérges fűvet ett,
 Mind a' négy lábára a' más köszvényes lett.
 No! nem foghatunk-é ebbe-is mi kezét?
 Mert Fátum bennünket egy ösvényen vezet.
 Semmi: azon nagy Úr; ki ezt vélünk tette,
 Hatot-is adhatt még, ezeknek helyette.
 De már itt azt kérdem? a' két podagrással
 Mit fogunk mivelni? Egyel úgy mint mással.
 Mivel mind a' kettőt már fejni nem lehet,
 Pásztor elibe-is mezőre nem mehet?
 Ha tettzik: ne legyen egyikünk-is fösvény,
 Küldjük olyan Úrnak, a' kit bánt a' közvény.
 Hallom! hogy Tokajba volna egy ilyen Úr,
 Kinek lábaiba Podagra rútúl túr.
 Küldjük ajándékba tehát őket néki,
 Mondgyák: kerekeken áll podágrás széki,
 Ennek eleibe őket fogathattya,
 Hová fog tettzeni magát vonathattya.
 Igaz: míg Rakomást fogja velek érni,
 A' Gohér Hegyallyán meg-fog addig érni.
 Ha pedig azokat így sem használhattya,
 Maga agarait velek traktálhattya.
 Már most arra megyek, mivel aztat írod,
 Hogy az egészségbe magadat jól bírod.
 Organizálva-is úgy legyen a' tested,
 Nyavalyába könnyen hogy nem lehet ested;
 Ezen kegyelemért imád Istenedet,
 Hogy illy ép tagokkal meg-áldott tégedet.
 Szívemből kívánom, hogy soha fájdalom
 Ne érje azokat, bírja nyúgodalom.
 Bár sértegeti ezt némelly Zoilusod,
 Vesd-meg! van paisod, te sok szép Virtusod.
 Olly szép munkát mint te, ha illy kaján tenne,
 Hidgyed Criticusod hogy soha sem lenne,
 Nem más, tsak írigység ezt véle téteti,
 De az okos világ az illyet meg-veti.
 Szálkát látt szemedbe, azért lotsog illy fent,
 Magaéba pedig nem érez szelement,
 Azoknak munkáit én látni szeretném,
 Hogy a' te munkáddal azt öszve vethetném.
 De tán nem-is mernek valamit munkálni,
 Hanem jobbnak tartják, kit-kit critizálni.
 Mert vélik hogy ők így böltseknek tartatnak,
 Ha tsak critizálnak, azután halgatnak.

Meg-esmértetnének illyek a' munkárúl,
Mint a' Bűdös Babuk a' maga tollárúl.
Két illyen Achilles ellenem-is fel-ált,
De edgyik közülök tsak tsinnyán borotvált.
Kassai Vitéz vólt a' másik Zoilus,
Nevét ki nem tette, leve Anonymus,
Ki légyen, meg-írták, bár senkit sem kértem,
Keze-írását-is mingyárt meg-esmértem.
A' mit nem-is értett, munkámba critizált,
Képzeldésébe sok hibákra talált.
Jó a' jó Criticus, mert ítélő Bíró,
De a' ki Zoilus, tsak ótsárlós író.
Ha illy ír, és nevét nem meri ki-tenni,
Nem derék embernek kell illyennek lenni.
Egy árkusra firkált minden féle gántsot,
De meg-adám néki én-is a' revántsot.
Mert feleletemre válaszsát nem vettem,
Így ő kegyelméből néma halat tettem.
Illyet szeles ember, 's nyughatatlan ész tész,
A' melly izgágákra, 's rosszakra mindég kész.
Katzagtam, Aszszonyom! Zoilussaimat,
Hogy rostálni kezdék tsekély munkáimat.
Mert Author nem vagyok, soha sem-is leszek,
Hogy Verses munkátskát, olykor, olykor teszek.
Únalmas időmet ezzel jádzva töltöm,
De az Author nevet magamra nem öltöm;
Mert tarsolyos kardal nem láttam még Authort,
'S nem-is szolgálhatták ezek a' puska port.
Mársnak vóltam, 's vagyok Bacalaureussa,
Nem illett hát engem Authorok Laurussa.
Critizállásokból nem áradt reám kár,
Nem fáj! mert nem patkólt, ha rúg-is a' számár.
Jól teszed Aszszonyom; hogy őket meg-veted,
Velem edgyütt üres hangjokat neveted.
Írjál ezentúl-is, bár Zoilus harap,
Tsak egy ő: munkádon pedig sok ezer kap.
Írjál! virágid közt egészségbe sétály,
Hozzám szeretetbe mint erős kő szál ály.
Ne adgy okot ebbe Zoilusom légyen,
Mert ez kardom által más világra mégyen.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Sátorallya Újhely, Oroszlány havának 8-dik napján 1794-ben.

Mólnár Borbála, Méltóságos Gróf Gvadányi József Generális Úrhoz, Szakoltzára.

Együgyű levelem, melly szerentsés vala,
Hogy udvarolhattam Pünkösdbbe általa.
Örülök, hogy hozzád az nap érkezhett,
Melly nap a' szeretet Lelke ki-töltetett.
Ditsőségére váll tehát levelemnek,
Hogy akkor önté-ki lángjait szívemnek,
Mikor a' szent tüzek mennyekből szállának,
Mellyek az ó szívből, újjat formálának.
Ártatlan tüzet látz, hidgyed, levelembé,
'S Vajha tekinthetnél fenekig szívembe;
Meg-esmérnéd, hogy olly tűz bírja kebelem,
Mellyhez nem közelít a' bújá szerelem.
Tüzesen szeretek, de olly szeretettel,
Melly öszve köttetett, a' tiszta étellel.
Jól mondod; nem vagyok Násó Corinnája,
Kinek bújá tűzzel lángolt szíve tája.
Szeretet szerelem, nálam különböznek,
A' tűz-is különböz, mellyel ösztönöznek.
Egyik a' Mennyekből vette eredetét,
A' másik munkálta az Ádám esetét.
Egyiket az Isten, mint egy kintsés várba,
Úgy alkalmaztatta a' ki-mivelt sárba.
Melly ötet szüntelen az ég felé vonná,
'S néki a' bődogság' koszorúját fonná.
A' másik a' pokol tüzetől gyújtatott,
Melly Éva szívébe leg-először hatott.
Ennek igazabban kívánság a' neve,
De számtalan szívet bír kegyetlen heve.
Ez inkább a' testet bírja hatalmával.
De amaz a' lelket éleszti lángjával.
A' kívánság gyakran az határt ált'-lépi,
És az okosságnak zabláját el-tépi.
Föld felé nyomván őtt' a' bújáság súllya,
Majd oktalansággal a' barmokat dúllya.
De a' hív szeretet más formán megy elé,
Mert lángja szüntelen, siet az ég felé.
E' szívünket mindég a' jobb részre húzza,
Ez indulatinknak leg-jobb kalaúzza.
Ez az Istenségnek szikrája szívünkben,
Ez élesztő lélek tselekedetünkben.
Ez Isteni Virtus ama többször hiba,
E' bődogság úttya, 's amaz olly galyiba;
Melly a' szívet sokszor annyira meg-veszti,
Hogy az a' bődogság úttyát el-téveszti.

A' szeretet lakik egyenes szívekben,
 Amaz uralkodik csak a' szelesekben.
 Mint képzelhetnél hát olyat én felőlem,
 Hogy olyan bolond tűz, szikrázna belőlem.
 Meg-törvén szívemet, a' sok inség koha,
 Ki-égett belőle, az illy szemet moha.
 Sőt képzel szívemben olly tiszta lángokat,
 Mellyek csak jó szívnek ajánlyák magokat;
 A' mellyek szülői tsendes bódogságnak,
 'S ártatlan lántzai a' hív barátságának.
 Mellyeket kints, szépség, rang nem határoznak,
 Hanem sok jó szívvel egy aránt osztóznak.
 Ezek foglallyák már szívedhez szívemet,
 Mellyre csak jószágod kötelez engemet.
 Munkáidból azt-is nyilván veszem észbe,
 Hogy mi természetünk meg-egyez sok részbe.
 Te-is a' Versekbe gyönyörködöl, mint én,
 De hogy ifjabb vagyok nálad egy kitsinyt én;
 Ebből azt hozod ki, hogy te nem érsz velem,
 Ezzel csak meg-tsúfolsz, hidgyed, azt képelem.
 Dianna, Mars, Phoebus, a' vént meg-nem veti,
 Talán csak Vénus az! ki őtt nem tűrheti.
 Diannával a' tzelt inkább a' talállya,
 Ki az erdők lesét vele régen állya.
 Szint úgy személlýében egy régi Vitéznek,
 Egy próbált Oroszlányt, az Ifjabbak néznek.
 Így Parnassusra-is, ki régebben jára,
 Könnyebb erővel jutt két szarvú halmára.
 Ne vexáld hát, kérlek, Múzsámat illyekkel,
 Mert meg-némúlásra juttatod ezekkel.
 Inkább szeretetből, vald-meg gyengeségét,
 Így jobban fel-gyujtod baráti hűségét.
 Hogy hajlandóságom meg-egyez te veled,
 Azt előmbe festi nagy részbe leveled.
 Íme Virágidat te-is bé-takarod,
 'S hogy azt a' nap nagyon süsse, nem akarod.
 Hidgyed! nevetséget tettem én itt soknak,
 Hogy ernyőket húztam fel a' virágoknak.
 De már most általa ditséretet nyertem,
 Mivel sokan mondgyák, leg-szebb az én kertem.
 Példátlan tűzében a' nagy szárazságnak,
 A' kerti zöltség-is tartatott újságnak.
 Még-is én valóba kérkedhetem vele,
 Hogy a' kertetském-ből sokaknak ki tele.
 Mintha látnám, hidgyed! kertednek szépségét,
 'S tiszta örömödnek abbúl vett bővségét.
 Képelem tábláid, melly igen ékessek,
 Mellyek közt sétálnak a' szűz Driadesek.
 Az enyim valóba tsekély együgyűség,
 Még-is itt mulatnom tellyes gyönyörűség.

Hát te a' mint írod, szépségét kertetnek,
 Hogy ne lelnéd abban örömét szívednek.
 De bezzeg öröme lobbantád szívemet,
 Mert nekem-is küldesz, úgy bízatt engemet.
 Vajha ez ígéret érne valóságot,
 'S ne csak leveledbe küldenél virágot.
 Hanem valójában azoknak sok nemét,
 Küldvén legeltetnéd, hű Barátnéd szemét.
 Már képzedőlésem álmodozik velek,
 Bátor látásokkal bé-nem hamar telek,
 Még-is fantanéroz már elmém ezekkel,
 Kedvét legeltetvén tündéres képekkel.
 De minthogy ezekkel még most csak álmodik,
 Észre vévén magát, csak el-szomorodik.
 De kérhadd: mit fogok télbe tenni velek,
 Mivel itt Klóz-házat számokra nem lelek.
 Egyik házam falát délről ki-döjtetem,
 'S telelni azokat abba szerkesztetem.
 Avagy ablakokat oldalán vágatok,
 'S reá Kristály helyett lantornát vonatok.
 Így télben-is magam mulatgatom vélek,
 És egy Magnásnéval sorsot nem tserélek.
 Mert a' Magnásnének Bálba-is kell menni,
 'S nekem virágim közt lehet mindég lenni.
 Így képzelődöm én szerelmes Barátom,
 Bár a' virágokat, csak levélbe látom,
 De valóságot-is reménlem, hogy nyerek,
 Mellynek látására öröm tapsot verek.
 A' mi pedig nézi köszvényes tehenem,
 E' részbe tanácsod épen nints ellenem.
 Mivel néked-is van ilyen podagrásod,
 Örömet követem a' te javallásod.
 Meg-egyezem veled ezen szent szándékba,
 Valamint el-szántad, küldjük ajándékba.
 Úgy-is nem tudok már vele mit tsinálni,
 Örömet kívánnék bajától meg-válni.
 Hasznos marhám lévén, őtt' nagyon szerettem,
 Ez oka; hogy régen agyon nem üttettem.
 Hát igen örömet el-ajándékozom,
 'S a' küldésbe tsupán reád várakozom.
 De te olly meszszeről, hogy küldöd Tokajba,
 Külömben-is lévén köszvény miatt bajba.
 Ló-háton küldenéd; de köszvényes lába
 Le-tsügvén még jobban meg-fájul úttyába.
 Eként ajándékod nem fog kedves lenni,
 Mellyel Barátodat kívánod tisztelni.
 De gyalog se jöhet, ülted hát hintóba,
 Meg-is érdemli azt te tőled valóba;
 Mivel esztendőket töltvén udvarodba,
 Így el-nyomorodott hív szolgálatodba.

Én-is a' magamét, ha tzélom el-érem,
Valamelly jó Úrnak kotsijára kérem.
Ha pedig, hogy ennyi grátziát nem lelek,
Számára bizonyos szekeret bérelek.
De gyalog nem küldöm, mert erőtlén, szánom,
Köszvényes lábát-is örzeni kívánom.
Eként valamikor idejét rendeled,
Ezen fel-tételbe kezet fogok veled.
A' mi pedig nézi hív levelezésem,
Ládd-é! a' válaszsza most nem soká késem.
Tiszta szeretetem ezzel bizonyítom,
Úttyára levelem hogy frissen indítom.
Rendeimet tehát dictálta szeretet,
De ha bátorságom itt hibát ejthetett,
Fedezze-el ott-is szeretet hibáját,
'S ne vesse-meg szíved ezért Borbaláját,
Sőt abba tovább-is mutasd annak jelét,
Hogy közöllye velem jó szíved levelét.

*Mólnár Borbálának, Rák havának 22-dik napján írt Levelére,
egyszersmind ezen utolsó Levelére adott Válaszom.*

A' melly költ Szakoltzán, Szűz havának 25-dik Napján 1794-dik Esztendőben.

Valamikor hozzám leveled érkezett,
Mindenkor a' szívem örömet érezett.
De mai leveled eztet kétszerezi,
És szeretetteddel szívem béllyegezi.
Mivel Barátodnak már ebbe nevezél,
Félelem habja közt többé nem evezél.
Tsudáлом eddig-is, hajódat e' szélvész,
Mért hánnya? melly mint füst, olyan hamar el-vész.
Soha sem vólt okod, én rangomtúl félni,
És azért a' kétség tengerére kélni.
Mert barátoknak kell, míg mi élünk, lennünk,
Ezen végzés ellen nem-is lehet tennünk.
Isten parantsollya: Felebarátodat,
Szintén úgy szeressed, mint önnön magadat.
Leveleid által bizonyossá tettél,
Hogy szeretz; barátnak, hát mért nem neveztél?
Nints ezen laistromból Gróf 's Hertzeg ki-véve,
Sőt még a' Király-is, bé van abba téve.
Meg-írtam e' nevek, Gróf! Hertzeg! tsak festék,
Ezeket tsak tündér, 's hiú lelkek lesték.

----- 's a' t.

Nem esmérték hajdan, azon két neveket,
A' kevélység szülte idővel ezeket.
Vóltak Hazánkba-is már régen Comesek,
Nagy hivataloktól kik vóltak fényesek,
Comes Palatii, Palatinus vala,
Kitül őriztetett a' Király oldala.
Más Comesek pedig ugyan őtt követték,
És katonáikkal hartzba körül vették.
Mások az Országnak határin állottak,
Hol az ellenséggel szembe-is szállottak.
Még e' felett hívták Ország Báróinak,
És a' Király leg-főbb Tanáts adóinak.
A' Báró név alatt, Zászlós Úr értődött,
Mert Zászlója alá, sok Vitéz gyűjtődött.
Kikkel; a' Királynak, 's Haza védelmére
Bátran ki-álhattak Mársnak mezejére.
Ezekre Tudomány, 's Virtus által mentek,
'S Király, Ország mellett, vagy ha kardot fentek.
E' szavakat Hertzeg, vagy Gróf nem értették,
És e' nevet Comes, Virtus által nyerték.
Még ma-is ezen név, Gróf! koránt sem úgy zeng,
Bár ez tsikklándóssan sokak fülébe tseng.

Mert sok van Gróf, 's Hertzeg, ki nints hivatalba,
 Sok van; ki éltebe nem vólt viadalba.
 De mivel az Annya illyt mint Grófot szűlte,
 Ezen titulusból nem lehet ki-hűlte.
 De ezen Titulus Comest még sem teszi,
 Hogy ha ki a' dolgot gondolóra veszi;
 Mert rang ez; és eztet a' hivatal adgya,
 A' mellytől sok Grófot gyakran pusztán hadgya.
 A' Virtus sok Nemest Fő Ispánná téssen,
 Hivatallya által illyen Comes léssen.
 Próbáld! és nevezzed Grófnak illyt magyarúl,
 Meg-lásd fel-nem-veszi, sőt azért meg-pirúl.
 Kérded? hát deákúl a' Grófot Comesnek,
 Mért nevezik? ha ezt nem adgyuk Nemesnek.
 Tsak most fellyebb okát ennek meg-fejtettem,
 Hol a' Comes nevet nagy rangnak ki-tettem.
 De hogy ma a' Grófot Comesnek esmérik,
 És ezen szavakat mind egy Singel mérik;
 Igaz: és e' szokást én nem-is tagadom,
 Mellynek-is az okát elődbe így adom.
 Olvastad, mert írtam, Nagy Károly Tsászárról,
 A' hol-is szóllottam a' Frantzok dolgáról.
 Ki maga hatalmát olyan nagyra vitte,
 Hogy Földi Istennek magát lenni hitte.
 Világnak nagy része, jutott birtokába,
 Tsászári Sceptrumot tartván a' markába.
 Maga Frantz Országát még ehez kaptsolta,
 Ki néki nem hódolt, keménnyen sartzolta.
 Övéit emelte; Fő hivatalokra,
 Hódolt Tartományit, bírta kórmányokra.
 Vólt kintset szerzeni alkalmatosságok,
 Nagyön szaporíták eztet a' bírságok.
 Gubernátor névvel meg-nem-elégedtek,
 Képzeldésekben fellyebb emelkedtek.
 Ezek gondolták-ki, Hertzeg, 's Gróf Neveket,
 Marchio, Vi-Comte, és több illyeneket.
 A' Fejedelemnek e' nevek tettzetek,
 Mingyárt-is Hertzegek, Gróf, 's Marchiók lettek.
 Tettzetek: mert látta, hogy meg-elégednek,
 Hogy ha illyen tündér névvel fényeskednek.
 E' képződésből, nem-is másból állott,
 Még-is büszkélkedett, ha kire rá szállott.
 Ha érdemek után ezt meg-nem-nyerhették,
 E' festéket drága pénzen-is meg-vették.
 Követték e' példát többi Nemzetek-is,
 E' hívságos szokást bé-vették mások-is.
 Nemzetünk-is, mihent ezen Nemzetekkel,
 Esméretséget tett Frantzal, 's Németekkel;
 Titulussaiknak látván fényességét,
 Hogy ez határozza azoknak Tisztségét;

El-fogta szemeket ezen ragyogó fény,
 Úgy-is a' Magyarba meg-vólt, 's vagy on a' kény.
 Ő más Nemzeteknél alább való lenni
 Nem akar: igaz-is! hogy többre tud menni.
 Azért-is bé-hozták, e' hímes Neveket,
 És már most láthatunk illyeket ezreket.
 A' Gróf nevet Comes névre által tették,
 A' fő rangokat-is e' névhez kötötték.
 Mint egy tzifra köntöst, én ezt úgy képzelem,
 A' mellynek tsak fénnynén szememet legelem;
 Azomba a' tisztos, közönséges gúnya,
 Gyakran hasznosb, bár ez; ahoz képest tsúnya.
 Mert a' tzifra köntös gyakran ollyat takar,
 A' ki tsak fénnnyével elő-menni akar.
 Köz gúnyát pediglen leg-inkább olly visel,
 A' kinek nem a' fény, hanem a' Virtus kell.
 Láthad' hát Barátném! bár sok van Grófságba,
 Hogy sok köztök még sints földi bődödságba.
 Láthad'; e' szó hogy Gróf! magába üres hang,
 Ha tsak nints köttetve ehez érték, és rang.
 Nem menykő! nem árthatt e' barátságodnak,
 Hát mért nem neveztél eddig Barátodnak?
 Múzsám veti szemét itt több tzikkelyidre,
 És imigyen felel ellenvetésidre.
 Írod: ma kormányra azok ültetnek
 Többire: kik árra nagy ranggal születnek.
 Hogy ha a' nagy rangon a' Grófságot érted,
 Hid', az igazságot te ezzel meg-sérted.
 Mert nagy ranggal senki nem születethetik,
 De a' született Gróf ebbe tétethetik.
 Ki-tettem; sok Gróf van, a' ki nints nagy ranggal,
 Bár még böltsőjébe sirt illy üres hanggal.
 A' nagy rang nem egyéb, hanem Virtus bére,
 A' születés ehez még soha sem ére.
 Hanem ki idővel, nagy érdemeket tett;
 Méltán már az illyen ezért nagy rangot vett.
 Némelly Országoknak ő Fejedelmei,
 Öseiknek nagyok lévén érdemei,
 Még Annyok méhébe ezek Fejedelmek,
 Mert Országaiktól vagy on engedelmek.
 Szint így Fő-Ispányok Hazánkba-is vannak,
 A' kik örökösí ezen ditsó rangnak.
 Ez a' Királyoknak tsupán nagy kegyelme,
 A' Királyé pedig népe engedelme.
 De ha erejébe e' dolgokat veszük,
 És az igazságnak mérőjére teszük;
 Itt-is Ősí Virtus a' mérőt billenti,
 'S valóságát nem-a' születés jelenti.
 Hogy pedig Mágnások a' leg-főbb rangokra
 Leg-inkább juthatnak, Fő hivatalokra;

Eztet jó Barátném épen ne tsudállyad,
 Ezek nevelését te inkább vizsgállyad.
 Ezeknek Ösei érdemeket tettek,
 Ugyan azért Grófá, 's Hertzegekké lettek.
 Sok szép jószágokkal Isten meg-áldotta,
 Királyok kegyelme meg-szaporította.
 Magzattyokat ezek úgy neveltethetik,
 Hogy kisebb rendűek így ezt nem tehetik.
 Sokan a' Királyi Udvarba fel-nőnek,
 És mint nagy világból, onnat ki úgy jönnek.
 Sokan ki-is mennek külső Országokba,
 A' hol bé-tekéntnek sok féle dolgokba;
 A' Tudományokban gyűjteményt szerzenek,
 És így mind értékkel, mind ezzel fénylenek.
 Érdemlik-is illyek, ha nagy rangot nyernek,
 Mert Virtus ösvényén futnak, 's nem hevernek.
 Jól mondod: a' gyémánt nap sűgárral jádzik,
 Mihent aranyba van, mingyárt szebnek látszik.
 Te ilyen gyémánton értel Magnásokat,
 A' kik születéssel fel-múlnak másokat.
 Ha Fő hivatalra ezek emeltetnek,
 Hogy jobban másoknál, ők fényeskedhetnek.
 De sok Jubilir van, melly tsall; 's mesterséges,
 Mert nem minden ember, hidgyed, emberséges.
 Bé-foglal aranyba sok olly fényes követ,
 Hogy szemedbe velek sűgárokat lövet;
 Azt vélnéd, hogy gyémánt, pedig tán Béka só,
 Külső fénnye ragyog, a' próbája nem jó.
 Azt hozom-ki ebből; hogy számos Magnásnak,
 Bár több értéke van módgya is, mint másnak,
 Sok még sem igyekszik fő hivatalokra,
 Mind egy semmiségre, tsak úgy néz azokra.
 Sok gondollya: elég; ha Magnás! ő néki,
 Ha a' Nagyok között nem-is léssen széki,
 Illy olly! mint retves fa, melly éjjel mutat fényt,
 Nappal pedig szennyos, nem ád semmi reményt;
 Hogy abból leg-kisebb épület lehessen,
 Avagy-is leg-alább, tüzön hogy éghessen.
 Sok: jószágom, pénzem, elég vagyon! mondgya,
 A' Hivatalokra azért nints-is gondgya.
 Nagy nyugodalomba Uriásan hogy él,
 Mikor néki tettzik, le-fekszik 's fel-is kél.
 Illy tsak jószágába, és pénzébe bízik,
 Elég néki, hogy ha jól eszik, 's meg-hízik.
 Az Olasz, életét, illynek jól fejezi,
 Vita di san porco, a' midőn nevezi.
 Az ilyen nem tudgya; hogy mért teremtetett,
 Sem aztat hogy gazdag ő miként lehetett.
 Oktalan állatok a' Méhetskék 's Hangyák,
 Még-is nagy munkával mézet 's temjént adgyák.

Tsak az ember, hogy ha gazdagságra kapott,
 Ódalt dúl, 's henyélve nézi a' szép napot.
 De hadgyuk Grófokat a' hivatalokba,
 Nézzünk, mellyekről írsz, a' többi dolgokba
 Irod, hogy a' rangot, tisztelet illeti,
 Tsekély elmémnek-is, ez az ítéleti.
 Ettől az érdemest én meg sem-is fosztom,
 De ha nem az: – – – – se osztom.
 Szeretet ösztöne nem más a' tisztelet,
 Melly nélkül meg-álni, ennek nem-is lehet,
 Mert kit nem szeretek, és még-is tisztelem,
 Ezt ál-ortzás szívem jádtzattattya velem.
 Szeretetnek a' szív az ő kút forrása,
 Mivel ebből vagyon az ő ki-folyása.
 És így tiszteletem, ha nem mégyen szívből,
 Nem igaz tisztelet, és ez áll tsak színből.
 Hogy-is szerethetnénk olyan – – – – t,
 A' kiben nints érdem, 's nem mutat kegyelmet?
 Bár az ilyen előtt meg hajtyuk térdünket,
 De meg-tapogatván belől a' szívünket,
 Meg-fogjuk érzeni, hogy tsak a' félelem,
 Téteti ezt velünk, és nem a' szerelem.
 Nem igaz hát akkor a' mi tiszteletünk,
 Mikor a' félelem téteti ezt velünk.
 Így tisztelték Nérót mind a' Keresztények,
 Mert szörnyű kínoktól féltek ők szegények.
 Írod! Isten mondgya: hogy a' Fő rendeket,
 Tiszteljük: hibásnak bár lellyük ezeket.
 Igaz: de a' hiba, 's kegyetlenség között,
 Olly külömbség vagyon mint Ég, és föld között.
 Sok illy Királyokat maga meg-büntetett,
 És Trónussaikról a' porba fektetett.
 Hogy ha bé-tekintesz Sámuel Könyvébe,
 Meg-leled a' harmintz edgyedik fejébe:
 Saul Királyt Isten mint meg-nem-büntette,
 Ostorozó kezét reá mint vetette.
 Hol a' Fejedelem kegyetlen, és Despot,
 Nintsen ott szeretet, nints tisztelet-is ott.
 Római Katonák, melly sok Tsászárokat,
 Nem öltek-meg? a' kik fel-fújván magokat,
 Olly kegyetlenséggel bántak a' népekkel,
 Mint Domitziánus bána a' legyekkel.
 – – – – –
 – – – – – 's a' t.
 Már illyeket mond-meg: lehet-é tisztelni?
 És szeretetekre szívünket emelni.
 Ezekhez illenek azon nagy Herósok,
 A' kik bár Fő Tisztek még-is Barbarusok.
 Süvegem előttök ugyan le-emelem,
 De tsak tisztségeket, nem őket tisztelem,

Tiszteletet ki-is ad egy Tirannusnak?
 A' ki meg-rontója az emberi jusnak.
 Mikor tudom; hogy ő nem Felebarátom,
 Sőt ellenségemet személlýébe látom.
 De voltak Tsászári a' Rómaiaknak,
 A' kik a' népeket Baráttaiaknak,
 Tartották; és velek bántak kegyelmesen,
 Mint Fejedelmekhez illik olly kegyesen.
 Illyen vala nem egy, de több Antoninus,
 Aurél Márk, Trajánus, a' jót tévő Titus.
 El-vesztetnek tartá ez az ollyan napot,
 Mellyen tőle népe jó tételt nem kapott.
 Én olly Fejedelmet, melly Országnak Attya,
 'S Felebaráttjának jobbágya mondhatta;
 Ki az igazságot tartya nagy Szentségnek,
 Ezek meg rontóit pedig ellenségnek;
 Ki a' gonoszszakat keményen bünteti,
 A' hízelkedőket szívéből meg-veti;
 Ki a' törvény jármát a' népével húzza,
 Sőt ebbe vezető példás kalahúza;
 Szívemből lelkemből nem tsak nem szeretem,
 De fel-is áldozom érette életem.
 Tisztelete bennem vér olly erős gyökért,
 Hogy kész vagyok érte ontani mindég vért.
 Tartozom-is ezzel, mert palástya alatt,
 Mellyet számba teszek édes minden falat.
 Védelmez engemet külső ellenségtől,
 Óltalmaz mint Atyám a' belső inségtől.
 Uram, és Királyom, de még-is ki látom,
 Bár jobbágya vagyok hogy Felebarátom.
 Halgas jó Barátném, Barátod szavára!
 El-menvén Pozsonyba én-is Dietára;
 Hol Istenben ki-múlt Lépold Királyunknak,
 Koronát fejére tettünk, és Urunknak
 Vallottuk: mert szívünk égett már aránta,
 Mivel tékozlással kegyelmét ránk hányta.
 Hogy Sándor Hertzeget, Nándor Ispánnjának,
 Választá az Ország, 's nevezé Attyának,
 Trónussához akkor én közel állottam,
 Felséges szájából e' szókat hallottam:
 Azt véltem; Jobbágyim közé én érkeztem,
 De látom; Barátim számába férkeztem.
 Hidgyed! öröm könnyét hullatták szemeink,
 Úgy meg-lágyították szavai szíveink,
 Nem-is lehet a' szív, hogy meg-ne-indúllyon,
 Érzékeny örömtől köny szemből ne húllyon.
 A' midőn egy Király ezt mondgya népének,
 Ki-önti bővséggel szerelmét szívének.
 Szintén ezt mondhattuk Felséges Fiáról,
 Hazánknak mostani kegyes Királlyáról;

Hogy nem csak Királyunk, de Atyánk, 's Barátunk,
 Mert a' kegyességnél mást benne nem látunk.
 Szünet nélkül foly ránk kegyelme özöne,
 E' szeretetének bélyege, 's ösztöne,
 Nagy Attyának nevét Ferentzet viseli,
 Melly név alatt, mint azt, ezt-is úgy tiszteli.
 Hazánk; mert mellette az-is sokat fáradt,
 Szeretet: 's általa sok jó reánk áradt.
 Mária Trésia hogy vólt tőke fája,
 Mutattya: mivel ő méltó unokája.
 Kinek neve akkor esik ki szívünkéből,
 Mikor por, és hamu lészen mi testünkben.
 Illy Fejedelmeket méltó hát tisztelni,
 Ditső Oszlopokat nevekre emelni.
 Nem szóllok már többet én a' barátságról,
 Eleget szóllottam ezen boldogságról.
 Mert látom-is hogy te már Barátném lettél,
 A' barátság mellet, még meg-is szerettél,
 Én ezt nem tsudállom, mivel a' szeretet,
 Szíves barátsággal öszve köttettetett.
 De a' szeretetet te a' szerelemtől
 Külömböződ; el-is szakasztod azt ettől.
 Én nem tartok köztök semmi külömbiséget,
 Mert a' hol engemet a' szerelem éget;
 Ott már a' szeretet elő járó vala,
 És a' szerelemhez jutottam általa.
 Kihez nints szerelmem, nem-is szerethetem,
 Ha pedig szeretem, aztat nem tehetem.
 Hogy ahoz szerelmem én nékem ne légyen,
 Mert szeretet után a' szerelem mégyen.
 Az igaz szerelem szeretet gyümöltse,
 Nem lehet, hogy a' szív magára ne öltse,
 A' szerelmet; hogy ha ő már egyszer szeret,
 Mert a' szeretetből ez ő reá eredt.
 Búja szeretetet a' jó szeretettől,
 'S a' búja szerelmet a' jó szerelemtől
 Én-is külömbözöm, tartom két félének,
 Amaz árt, e' használ az ember lelkének,
 A' tiltott alma fát hogy Éva meg-rázta,
 A' kígyónak búja bőrit ránk ruházta.
 Szívünket mingyárt-is bújaság gyötörte,
 De a' Kígyó fejét szűz magva meg-törte.
 Ezt bár erőszakkal még-is le-vethettyük,
 Lelkünk esméretét tisztának tehettyük.
 Ha bajnoki módon testnek ellent állunk,
 Sátánt pofon üttyük, ha hartzot próbálunk.
 Az igaz szeretet Isten ajándéka,
 És tsak a' tiszta szív ennek a' hajléka.
 Ehez érdem által mi hozzá juthatunk,
 Boldogulásunkra így utat nyithatunk.

Tudom engem' szeretz jó 's hű szeretettel,
 Szereteted veszem illő tisztelettel.
 Tetézett mértékkal eztet viszszyonyozom,
 Hű szívem felével te veled osztózom.
 De ezen szeretet még többre-is kintett,
 Velem; kis kertedbe virágokat hintett.
 Részesse-is tészlek ezeknek magvába,
 Tokajba el-küldvén egy iskolulába;
 Ott fogod azokat Barátunktól venni,
 Meg-írom azokkal, mit kellessen tenni.
 Álmodozásoktól tégedet meg-mentlek,
 Én-is József vagyok birtokokba ejtlek.
 Így tehát Májusba szépségit nézheted,
 És nem tsak levélbe szagok érezheted.
 Te verselésedet mi pedig illeti,
 Rólok ítéletét tsak világ teheti.
 Írod Parnassusra, ki régebben jára,
 Könnyebb erővel jutt két szarvú halmára.
 Meg-botsás! már ebbe veled nem edgyezem,
 Én mit tartok erről, azt így ki-fejezem.
 Hogy a' gyakor járás az embert fárasztya,
 'S az erőtlenséget reá úgy árasztya,
 Hogy nem mászhat többé illyen magasságra,
 Támaszkodva leptsél, ha ér-is a' tágra.
 Sok esztendőt foglal, sok járás magába,
 Nem más, tsak a' vénség bitzeg már nyomába;
 Lankadtságra hozza a' testet, 's minden ért,
 El-óltya a' tüzet, melly éleszté a' vért.
 És mind ezek miatt az elme meg-gyengül,
 Silhány a' Verselés ha minden tag meg-hűll.
 Mivel nints ízlése az ag Poëtának,
 Mert érzékenységét vesztí gustussának.
 Phæbus sűgárival bár ötet segítí,
 Tsak kívűl nem belől testét melegíti.
 Szint így Dianna-is a' vénet meg-veti,
 Mivel már futását gyorsan nem teheti.
 Mert mikor ebei futtyák a' bértzeket,
 Futással előzni kelletik ezeket;
 Már pedig az aggott lábak el-zsibbattak,
 Mostan úgy nem futnak, mint eddig futhattak,
 És ha mingyárt jön-is vad lese helyébe,
 Ritkán lövi meg, mert hibás már szemébe.
 Vénus pedig eztet már éppen útállya,
 Mert meg-hidegültnek a' szívét talállya.
 Márs-is a' vén vitézt hidgyed nem szereti,
 Laurust tesz fejére, kutzikba ülteti.
 Tett vitézségiért e' borostyánt adgya,
 De Zászlója alatt, tovább meg-nem-hadgya.
 E' kettőről Násó mit tart: munkájába
 Lásd: Atticushoz írt Elegiájába.

Véltém, meg-szűnhetek írni a' Vénekről,
 De nem: mert írnom kell még a' tehenekről,
 A' mellyeket fogjuk küldeni Tokajba,
 Mivel már gazdaggá nem téznek a' vajba.
 A' magamé felől nem írhatok mást én,
 Hanem hogy az Antik, mivel felette vén,
 Szent Lukáts ökrének Húga, és Testvére,
 És sok századokat immár által ére.
 Bé vólt zárva Annyok Noë bárkájába,
 Tiéd-is hát részes Familiájába.
 Úgy-is lesz, ennek-is Annyának pásztora
 Dávid vala, és így igen régi kora.
 Javaslod magamét ültessem Hintóba,
 Tokajba úgy küldgyem; jól mondod valóba;
 Mert mivel podagrás, gyalog úgy sem mehet,
 Ló hátára tenni még inkább nem lehet.
 Úgy mint által vetőt kötni az hátára,
 A' sem lehet, bögne a' ló mozdúltára.
 Tehát a' magamé hintóba fog menni,
 Mellynek indulása tuttodra fog lenni;
 Hogy így mind a' kettő éppen egy órába,
 Érjen Barátunknak az ő udvarába.
 De betsületemre hogy a' dolog vállyon,
 És az útba Világ reá ne tsudállyon,
 Testére tétetek kaputzos szaluppot,
 Olasz virágokkal fejére szép soppot.
 Mind Módi: pofáját pirosra festetem,
 Lántz fülbe-valókkal fel-ékesíttetem.
 Bikája Portrettye a' mellyén fog fügni,
 Nem kolomp szuvenir a' nyakán fog tsügni.
 Strik-Paidlit a' jobbik lábára köttetek,
 Paraszolt az orra elibe tétetek.
 Majd Dámának véli minden a' ki útaz,
 Ki-is áll előtte útbúl minden giz gaz.
 Sóval visz a' kotsis egy Bödönykét tele,
 Kávé helyett regvel nyalattattya vele;
 Vendég fogadóba, meg-mondom; ne szálllyon,
 Hanem boglyák között a' pusztákon hállyon.
 Itt semmi fizetést Kelner nem fog kérni,
 Szénához, sarjúhoz könnyen fog ott érni.
 Ha a' kotsist kérdik, kit visz a' hintóba,
 Meg-tanítom; hogy ne hibázon a' szóba;
 'S mondgya; hogy sétálni Krava Grófnét viszi,
 Így hogy módos Dáma majd minden el-hiszi.
 Tán Sveszterséget-is fognak vele tenni,
 Mert sok Tehén szokott így öltözve lenni.
 Várd hát jó Barátném az én levelemet,
 A' mellybűl meg-érted, tett intézetemet.
 Most pedig azt adom néked értésedre;
 Mellyet nem reménlek lenni sértésedre.

Hogy vagy ött, hat hétig meg-szűnök versezni,
Azon idő alatt veled levelezni;
Mert el-fogok menni Pöstényi Hév vízbe,
Mivel gyengeségem érzem sok ízbe.
Éllyél míg meg-térek, friss 's jó egészségbe,
E' gyűjteményem-is mostan így megy
VÉGBE.

A' Könyvnek Foglalatja.

E l s ő D a r a b.

A' hét esztendőig tartott Prussus Háború után, 1763-dik Esztendőbe, meg-esvén a' békesség, Nemes Palatinális Regimentünk, a' melyet tsak hamar bódog emlékezetű Méltóságos Török András Generális Úr el-nyert, Hazánkba négy Vármegyére ki-osztattatván Qvártélyozásra, én mind Fő-Strázsa-Mester, edgyik részével Tekéntetes Nemes Bereg Vármegyébe esvén, személyem szerint a' Tisza háton fekvő Badaló nevű faluba rendeltetem. Azért-is ezen Darabba azon Vidéknek, és ottan való Qvártélyozásom ideje alatt történt dolgoknak Le-Írása foglaltatik.

Igaz szeretetnek hármos kötele.

Egy Szánkázásnak két sorú Versekben tett Le-Írása, a' melly tartatott Hal-havának 24. napján.

A' midőn Méltóságos Obester Piatsek Károly ezen hivatallyára fel-emeltetett Méltóságos Gróf Erdődi János ő Excellentiájának Lovas Ezredénél, mint régi jó Baráttal enyelegvén; mivel Nemes Trentsény Vármegyei szülemény, ezen tótizált üdvözlő Verseimet küldöttem hozzája, a' mostan folyó Frantzia háborúba a' Rajna Vize mellett fekvő Armadához. A' mellyek költek a' Hojnyitza Vize partyán, Mindszent havának 15. Napján 1794-dik Esztendőbe.

Tisztelendő nagy érdemű Baróti Szabó Dávid Professzor Úr meg-írván nékem, hogy harmad napi hideglelésben vajlódna, ezen néhány verseimmel feleltem Levelére.

M á s o d i k D a r a b.

Fő-Strázsa-Mester Csízi István Úr, köttetlen szavakkal írott levelébe tudtomra adgya, hogy magát nyúgodalomra Tokaj Várossába le-tette, egyszersmind azon versekbe írt' levelét-is, a' melyet Mólnár Borbálának Sátor-allya Újhelybe írtt, közli velem, ezen Aszszonyságtól vett válaszsával egyetembe.

Ezen két Leveleket mihent vettem, Fő-Strázsa Mester Csízi István Úrhoz mingyárt ezen Levelemet botsájtottam postán, mellynek foglalattyát úgy intéztem, hogy ez által kényszerítsem Mólnár Borbála Aszszonyságot-is, a' velem való verses levelezésre. Ebbe tzielomat el-is értem, a' mint alább ki-is fog tettzeni.

Csízi István Fő-Strázsa-Mester ezen Levelemre változó egészsége miatt későbbre haladott Válaszsa.

Ezen Válaszra írt Levelem.

Ezen Levelemre adatott Válasz.

Ezen Válasz után írott Levelem.

Erre adatott felelet.

Ezen Válaszra tett utólsó Levelem.

Mólnár Borbálával való Levelezésem. Mihent a' fent ki-tett Csízi István Úrhoz írtt első Levelemet ezen régi jó Baráttal Mólnár Borbálával közölte, azonnal ezen Aszszonyság ezen Levelét, melléje ragasztott Verseivel hozzám botsájtotta.

Ezen Levelekre tett Válaszszaím.

Ezen két Válaszszaímra érkezett Levele.

Egy kevésbé későbbben vévén Mólnár Borbálának ezen Levelét, addig-is, míglen erre Válaszomat adhattam volna, ezen Levelemet írtam hozzája.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Ezen Levelembe azon dolgok felől írok, mellyeket ő 6-dik Bika holnapjának napján írt Levelében ki-tett.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Mólnár Borbálának Iker Havának 12. Napján ezen folyó esztendőbe Sátor-allya Újhelybe költ Levelére való Válaszom.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Mólnár Borbálának, Rák havának 22-dik napján írt Levelére, egyszersmind ezen utólsó Levelére adott Válaszom.